

**LOKAAAL
SOCIAAL
BELEIDSPLAN
ESSEN**

Voorwoord

De beschaving van een samenleving wordt gemeten aan de hand van hoe en in welke mate zwakkeren worden meegetrokken. Bovendien gaat het sociaal beleid nog veel verder, en richt het zich op elke Essenaar. De uitgewerkte visie drukt dit kernachtig uit: *“We werken samen aan een Essen waar we iedereen kansen bieden om zich optimaal in onze solidaire samenleving te ontplooien”*. Het belang van een gedragen en performant sociaal beleid kan dus niet onderschat worden. Zo evenmin het belang van dit Lokaal Sociaal Beleidsplan.

Aan dit plan is door velen lang en hard gewerkt: ambtenaren, politici en geïnteresseerde burgers. Los van de inhoud, heeft dit plan de verdienste dat het een proces heeft op gang gebracht waar we nog lang de vruchten van kunnen plukken. Nadenken over, grenzen verleggen, de toekomst verkennen, dat is een dynamiek die ook in de toekomst zal bijdragen tot een goed sociaal beleid. De goedkeuring van het plan zet geen stop op de beleidsvorming. Deze moet elke dag verder gaan, antwoorden gevend op nieuwe uitdagingen die zich steeds stellen.

Het Lokaal Sociaal Beleidsplan is een plan van zowel het Gemeentebestuur als van het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn. Dit plan zal ongetwijfeld bijdragen tot een nog grotere dynamiek op het vlak van samenwerking tussen deze twee entiteiten. Dat is een goede zaak voor het beleid, en dus voor de burger.

Welgemeend willen wij iedereen bedanken die een bijdrage heeft geleverd aan de totstandkoming van dit plan. Veel vergaderingen, redactie- en opzoekingswerk, luisteren, praten, terugkoppelen naar een achterban, ... Dit plan is maximaal gewikt en gewogen, overlegd en dus gedragen.

Het komt er nu op aan om het papier om te zetten naar de praktijk.

Jos Van Loon,
Voorzitter OCMW

Gaston Van Tichelt,
burgemeester

0. Inhoudstafel

0. Inhoudstafel	p. 3
1. Inleiding	p. 5
2. Visie	p. 7
2.1. We werken samen	p. 7
2.2. aan een Essen	p. 8
2.3. iedereen	p. 8
2.4. we bieden kansen	p. 8
2.5. optimaal	p. 9
2.6. solidaire samenleving	p. 9
2.7. ontplooiën	p. 9
3. Ontwikkelde missies voor een lokaal sociaal beleid	p. 11
3.1. Toegankelijke mobiliteit en veilig verkeer	p. 11
3.2. Bereikbaar zijn en maken (in beide richtingen)	p. 11
3.3. Iedereen doet mee	p. 11
3.4. Toegankelijk onderwijs en vorming.....	p. 12
3.5. Vrijwilligerswerk en verenigingsleven stimuleren	p. 12
3.6. Positief en veilig ‘vertrouwens’-gevoel creëren	p. 13
3.7. Financiële veiligheid verzekeren	p. 13
3.8. Preventie in gezondheid	p. 13
3.9. Degelijke curatieve gezondheidszorg en palliatieve zorgen	p. 14
3.10. Iedereen aan het werk	p. 14
3.11. Goed en op maat wonen in een aantrekkelijke omgeving	p. 14
4. Omgevingsanalyse	p. 16
4.1. Demografie	p. 16
4.1.1. Inwoners	p. 16
4.1.2. Leeftijdsklassen	p. 17
4.1.3. Vreemdelingen	p. 20
4.1.4. Gezinnen	p. 20
4.1.5. WIGW's	p. 23
4.2. Socio-economie	p. 23
4.2.1. Inkomen	p. 23
4.2.2. Arbeidsaanbod	p. 26
4.2.3. Arbeidsinkomen	p. 27
4.2.4. Werkloosheid	p. 28
4.2.5. Jeugdwerkloosheid	p. 30
4.2.6. Werkloosheid bij +veertigers	p. 31
4.2.7. Werkloosheid volgens activiteitsduur	p.32
4.2.8. Leefloon	p. 33
4.3. Wonen	p. 34
4.3.1. Verkochte woningen	p. 34
4.3.2. Verkochte bouwgronden	p. 36

4.3.3. Sociale woningen	p. 37
4.3.4. Bejaardenvoorzieningen	p. 39
4.3.5. Kinderopvang	p. 40
4.4. Relaties	p. 42
4.4.1. Relatie leefloon-werkloosheid	p. 42
4.4.2. Relatie leefloon-gemiddeld inkomen	p. 43
4.4.3. Relatie leefloon-junioren	p. 43
4.4.4. Relatie leefloon-alleenstaanden	p. 43
4.4.5. Relatie leefloon-sociale woningen	p. 44
4.5. Sociale kaart Essen.....	p. 44
5. Sterktes en zwaktes van onze gemeente	p. 74
5.1. Sterkte/zwakte missie 1	p. 75
5.2. Sterkte/zwakte missie 2	p. 78
5.3. Sterkte/zwakte missie 3	p. 80
5.4. Sterkte/zwakte missie 4	p. 82
5.5. Sterkte/zwakte missie 5	p. 84
5.6. Sterkte/zwakte missie 6	p. 86
5.7. Sterkte/zwakte missie 7	p. 88
5.8. Sterkte/zwakte missie 8	p. 90
5.9. Sterkte/zwakte missie 9	p. 93
5.10. Sterkte/zwakte missie 10	p. 95
5.11. Sterkte/zwakte missie 11	p. 97
6. Taken en opdrachten voor de uitvoering van het lokaal sociaal beleid	p. 98
6.1. Toegankelijke mobiliteit en veilig verkeer	p. 98
6.2. Bereikbaar zijn en maken (in beide richtingen)	p. 102
6.3. Iedereen doet mee	p. 104
6.4. Toegankelijk onderwijs en vorming.....	p. 105
6.5. Vrijwilligerswerk en verenigingsleven stimuleren	p. 106
6.6. Positief en veilig vertrouwensgevoel creëren	p. 107
6.7. Financiële veiligheid verzekeren	p. 110
6.8. Preventie in gezondheid	p. 111
6.9. Degelijke curatieve gezondheidszorg en palliatieve zorgen	p. 112
6.10. Iedereen aan het werk	p. 113
6.11. Goed en op maat wonen in een aantrekkelijke omgeving	p. 114
6.12. Evaluatieformulier acties LSBP	p. 117
7. Beleidsplan kinderopvang.....	p. 119
7.1. Inleiding.....	p. 119
7.2. Bijkomende, specifieke omgevingsanalyse.....	p. 119
7.3. Het lokaal overleg kinderopvang.....	p. 120
7.4. Opvolging sinds vorige beleidsplan.....	p. 120
7.5. Kwantitatieve en kwalitatieve gegevens.....	p. 120
7.6. Behoeftetepeiling.....	p. 123
7.7. Beleidsopties.....	p. 125
7.8. Prioriteiten	p. 127

1. Inleiding en werkwijze

Een lokaal sociaal beleidsplan opstellen is geen sinecure. Iedereen heeft wel een idee van wat sociaal is of zou moeten zijn. Iedereen heeft zelfs ideeën over wat hij of zij zou doen om een beleid sociaal te maken. Maar, als we allemaal met onze ideeën in de vijver zwemmen, ieder naar zijn eigen richting, dan is het sociaal beleid niet echt effectief. Het risico op verspeelde energie is niet onbestaande.

Daarom is een gecoördineerd lokaal sociaal beleidsplan nodig. Een plan waarin we de neuzen dezelfde richting wijzen, met respect voor ieder zijn eigenheid, geeft meer houvast aan een beleid. Een gezamenlijk plan is wellicht ook effectiever. Ieder weet wat hij/zij kan en wat het effect is van het handelen op de andere. Een globaal plan geeft wellicht ook hier en daar suggesties om een andere richting uit te gaan. We weten dat de ambitie hoog is, maar ze lijkt ons wel de moeite waard.

De wetgever te Brussel gaf ook een technische ruggesteun voor de opstelling van een lokaal sociaal beleidsplan. Met het decreet van 12 mei 2004 legt de Vlaamse Gemeenschap op dat elk lokaal bestuur een lokaal sociaal beleidsplan moet opstellen. Hetzelfde decreet legt de minimale vereisten vast voor de inhoud van het lokaal sociaal beleidsplan. Kort gezegd gaat het over volgende vijf elementen :

- a) Een omgevingsanalyse,
- b) Een geïntegreerde visie op het lokaal sociaal beleid,
- c) Een meerjarenplan met betrekking tot de gewenste acties,
- d) Taakverdeling en werkafspraken
- e) De wijze waarop de bevolking geïnformeerd werd en betrokken is bij de opmaak

Naast dit decreet met betrekking tot het lokaal sociaal beleid vaardigde de minister enkele besluiten uit in verband met de timing van de uitvoering. Ook keurde de Vlaamse regering ondertussen een besluit goed dat oplegt aan de lokale besturen dat het lokaal beleidsplan kinderopvang integraal deel moet uitmaken van het lokaal sociaal beleidsplan.

Hoe gaan we dan te werk in een gemeente waar we veel spelers kennen? Om een zo groot mogelijk draagvlak te creëren, wilden we iedereen ook trachten te betrekken. Het mag geen plan zijn dat opgesteld is door de overheid en maar te slikken is door de andere partners op het sociaal veld.

We richtten een drieledige structuur op voor de opmaak van het plan. De drieledige structuur garandeert dat iedereen op een correcte manier inspraak heeft op de ontwikkeling van het lokaal sociaal beleidsplan.

Het eerste deel van de structuur bestaat uit zes ambtenaren. De gemeente stuurde drie ambtenaren, het OCMW leverde ook drie ambtenaren. De zogenaamde “ambtenarenwerkgroep” houdt de pen vast. In deze werkgroep worden de voorbereidingen gemaakt voor de andere werkgroepen. Ook legt deze werkgroep de resultaten van de overige werkgroepen samen om tot een consistent en leesbaar geheel te komen.

In de tweede werkgroep vinden we dezelfde ambtenaren terug, uitgebreid met enkele politici uit de gemeenteraad en de raad voor maatschappelijk welzijn. Deze werkgroep noemden we

de plangroep. Evenals in de ambtenarenwerkgroep is de pariteit tussen gemeente en OCMW behouden. In de plangroep vinden de beleidsmakers en de beleidsuitvoerders mekaar terug. Hier wordt concreet meer gestalte gegeven aan het lokaal sociaal beleid.

De derde werkgroep breidt nog verder uit tot in principe de hele gemeente. We weten immers dat niet alleen ambtenaren en politici deel uitmaken van actieve participanten in de lokale sociale gemeenschap. De stuurgroep bevat de zes ambtenaren, de zes politici en mensen die in het veld staan zonder ambtenaar (van de gemeente) of gemandateerd politicus (in de gemeente) te zijn.

Met deze drieledige structuur stellen we het plan op. Dit plan zal dan via de officiële kanalen aan de gemeenteraad en de raad voor maatschappelijk welzijn voorgelegd worden. Uiteindelijk zal dit plan dan ook aan de Vlaamse minister voor welzijn toegestuurd worden.

Naast een woordje toelichting bij de opstellers en de inspraakmogelijkheden, past ook een korte uitleg over de structuur die terug te vinden is in het plan. We werken met een zeer strikte structuur om tot een leesbaar en uitvoerbaar plan te komen.

In principe hebben we ook een drieledige structuur die we gebruiken om tot het plan te komen. Aan deze drieledige structuur zijn evenwel twee zijsprongen gekoppeld, die niet losgemaakt kunnen worden van de hoofddriedeling.

We vertrekken vanuit een centrale visie op het lokaal sociaal beleid. Deze centrale visie is weer te vinden in het hele document en moet de essentie weergeven van het lokaal sociaal beleid. We trachten dit te bewerkstellingen door één zin. Noem het de slogan, maar het is meer. Eigenlijk is de visie de zogenaamde “company statement”. Alles wat neergeschreven is in het plan is terug te koppelen naar die centrale visie op het lokaal sociaal beleid. Elk stuk vertrekt vanuit de basiszin.

Vanuit de visie op een lokaal sociaal beleid, formuleren we missies. Een missie zien wij als een concrete doelstelling van het sociaal beleid om tot de uitvoering te komen van de centrale visie.

De missies gieten we vervolgens in concrete taken en opdrachten. Deze taken en opdrachten nopen ons tot actie. Op het terrein voeren we taken en opdrachten uit. Soms zullen er ook nieuwe taken en opdrachten tussen horen, soms bestaat reeds een uitoefening op het terrein. Dit deel van het plan zou in ieder geval het meest zichtbare moeten zijn.

Het plan stellen we niet in het luchtledige op. Daarom koppelen we aan de drieledige structuur nog twee stukken die zeker niet onbelangrijk zijn. We kunnen ze echter onmogelijk toewijzen aan of de visie, of de missies, of de taken en opdrachten. De twee zijwegen horen bij de drie delen, onlosmakelijk zelfs. Het eerste deel is de omgevingsanalyse. Dit deel plaatst Essen in zijn omgeving. Het betreft hoofdzakelijk een statistische weergave van onze gemeente. Het tweede deel is de analyse van de sterktes en de zwaktes van onze gemeente. Dit deel geeft aan waar al gewerkt wordt, en waar er mogelijks tekortkomingen zijn. Omdat deze twee delen niet direct toe te wijzen zijn aan de andere drie delen, plaatsten we de omgevingsanalyse en de sterkte/zwaktesanalyse als tekst tussen de missies en de taken en opdrachten.

2. Visie op het lokaal sociaal beleid

De visie, zoals ze geformuleerd wordt in één enkele zin, is de basis om het verdere lokaal sociaal beleid op te bouwen. Ze vormt in feite de basis op dewelke de verschillende beleidstakken en domeinen zich kunnen enten om het lokaal sociaal beleid verder kleur te geven. Op basis van deze visie zullen we verder verschillende missies kunnen hangen die op hun beurt weer aanleiding kunnen geven tot taken. Het is uiteindelijk dit laatste niveau dat een concrete uitvoering vraagt. Maar, door er een hele bovenbouw boven te maken, zeg maar dat we dat we er een heus huis voor construeren, werken we niet in het luchtledige.

De visie geeft weer wat het beleid als fundament neemt om verder te werken aan een lokaal sociaal beleid. En werken zonder basis, is rijden zonder te weten waar naartoe. De visie is dus niet zo maar een zin. Het is een met zorg samengestelde zin die volgens de opstellers van het plan een breed gedragen consensus verwoordt van waaruit we werkelijk kunnen bouwen aan een sociaal beleid.

De visie die we hier formuleren staat niet in het luchtledige. De gemeente Essen werkte ondertussen haar beleidsplan “Essen, een doorkijk naar 2013” uit. De daar geformuleerde missies en doelstellingen lopen samen met de visie van dit lokaal sociaal beleidsplan. Zo spreekt men in het gemeentelijk beleidsplan ook van samen werken, zoekt men ook een bepaald engagement. Het gemeentelijk beleidsplan vertrekt ook van de sterktes en zwaktes van de gemeente, wat ook in het lokaal sociaal beleidsplan terug te vinden is.

Voor onze gemeente, Essen, bekwamen we in de kader hieronder weergegeven visie. Na de kader geven we iets meer toelichting bij deze visie. Het is immers begrijpelijk dat niet iedereen mee is vanaf de eerste lezing met deze visie. We schrijven deze uitleg door de zin even in stukken te kappen.

We werken samen aan een Essen waar we iedereen kansen bieden om zich optimaal in onze solidaire samenleving te ontplooiën.

2.1. We werken samen

Belangrijk is dat een sociaal beleid samen gebouwd wordt. Het kan niet zijn dat de overheid alles in handen heeft (zelfs een overheid is beperkt in haar handelen). Aan de andere kant zijn er in onze gemeente verschillende particuliere initiatieven die zeer waardevol zijn en zeker bijdragen tot onze samenleving. En ten slotte kan het niet zijn dat enkel de overheid en private initiatieven leiden tot een sociaal beleid. Het is ieders individuele plicht om niet alleen te leven in Essen, maar ook om mee te bouwen.

Dit samen werken is ook wat weerspiegeld wordt in het algemeen beleidsplan van de gemeente Essen. In haar beleidsplan neemt de gemeente ook op dat het beleid niet gevoerd kan worden in kleine kring. De gemeente schetst in “Essen, een doorkijk naar 2013” een duidelijk beeld van de andere partijen. Gezamenlijk kunnen we het beleid kleur geven.

We weigeren dus om mensen aan de zijkant te laten staan die zichzelf niet tot de doelgroep rekenen. Het sociaal beleid is er duidelijk voor iedereen, maar ook door iedereen. Alleen samen kunnen we verder komen in de uitbouw van onze leefgemeenschap.

2.2. aan een Essen

Het sociaal beleid kent ook zijn grenzen. Hoe schrijnend het lot ook is van de kinderen die kinderarbeid moeten verrichten om te kunnen overleven, we kunnen onmogelijk verwachten dat we dit als Essen (de werkende gemeenschap van dit plan) kunnen veranderen, laat staan oplossen. Daarom voeren we de beperking in dat we in dit plan enkel de Essense gemeenschap meenemen om tot een sociaal beleid te komen. Dit betekent geenszins dat bijvoorbeeld ontwikkelingshulp geen waardevol beleidsdomein is, het valt alleen buiten de scope van het lokaal sociaal beleidsplan.

Daarnaast kunnen we er ook niet om heen dat decreetgever ons oplegt om een “lokaal” beleidsplan op te maken. We mogen dus niet de pretentie hebben om alle leed ter wereld te willen verhelpen.

2.3. iedereen

Het is logisch dat wanneer we een beleidsplan opmaken voor een gemeenschap, dat we iedereen meenemen. Toch willen we het extra in de verf zetten. Dit beleidsplan richt zich niet enkel tot jongeren, senioren, gehandicapten, leefloners,... Dit plan gaat veel verder. We gaan met dit plan op zoek naar iedere Essenaar, waar hij of zij zich ook schuil houdt. We trachten dus ook de “verborgen” mensen te bereiken. Niemand mag uit het sociaal beleid gesloten worden, we moeten de mazen van het beleidsplannet zo klein mogelijk houden.

Ook hier is iedereen niet op te vatten als genietters. Iedereen wil zowel zeggen dat we niemand van ons beleid mogen uitsluiten als het gaat om het “krijgen”, het wil evenzeer zeggen dat we ook naar iedereen kunnen en mogen kijken wanneer een inzet gevraagd wordt. Het hoofd meewarig omdraaien, kunnen we niet accepteren.

2.4. we bieden kansen

We kunnen niets garanderen. We kunnen niet beloven dat iedere zieke door de Essense gemeenschap genezen kan worden. We kunnen niet garanderen dat iedereen hetzelfde inkomensniveau haalt. Dit zou overigens absurd zijn, niet iedereen wil een even hoog inkomen. Wat kunnen we dan wel doen?

We kunnen als gemeenschap er voor zorgen dat iedereen de kans krijgt om beroep te doen op de geschikte geneeskundige zorgen. We kunnen er wel voor zorgen dat iedereen, door opleiding, bijscholing, arbeidstrajectbegeleiding,... werk vindt en zo een aanvaardbaar niveau van inkomen kan realiseren.

We kunnen echter niemand dwingen om de aangeboden kansen te grijpen. Als iemand vindt dat de hem/haar aangeboden kans niet voor hem of haar is weggelegd, dan kunnen we geen dwang uitoefenen. Het enige wat we kunnen is kansen bieden aan mensen en vragen om deze kansen te nemen. De verantwoordelijkheid ligt uiteindelijk nog altijd bij het individu zelf. Niettegenstaande, zullen we alles doen opdat de aangeboden kansen toch gegrepen worden.

Dat we kansen bieden en ruimte geven aan de Essenaar om deze kans te geven, maakt duidelijk dat het lokaal sociaal beleidsplan een actief plan is. Zoals het in het gemeentelijk beleidsplan is opgenomen, zal de gemeente (en dus ook het OCMW) een actieve rol spelen in het ontwikkelen van kansen. Dit is een manier van begeleiden waarmee de lokale gemeenschap de evoluties kan aanpassen en toegankelijk maken voor een groot publiek.

2.5. optimaal

Niet iedereen kan hetzelfde aan. Niet iedereen wil hetzelfde halen. Daarom is het belangrijk dat we in het sociaal beleid rekening houden met de beschikbare talenten. We willen met ons sociaal beleid de talenten benutten die er zijn. Als iedereen zijn talenten benut, dan zal de gemeenschap er beter van worden, daar mag geen twijfel over bestaan.

Maar talenten benutten mag niet hetzelfde worden als iedereen overvloedig geschenken geven. Te veel van het goede levert vaak niets op en werkt zelfs in grote mate averechts. We kunnen iemand verzuipen in goud, maar daarom hebben we nog geen sociaal beleid gevoerd. Sociaal beleid is niet iedereen het maximum geven. Sociaal beleid voeren is uw beleid afstemmen zodat het voor iedereen optimaal is. Als er goud nodig is, zal dit gegeven worden, maar als het niet nodig is, dan moet het beleid niet overladen met.

Omgekeerd aan het optimaal gebruik van de eigen talenten, loont het ook de moeite om te kijken naar de behoeften. Wanneer het de doelstelling zou zijn om de maximale behoeften te bevredigen, dan kunnen we niet zo zeer spreken over sociaal beleid, dan wel over luxebevrediging, wat niet de doelstelling kan zijn van sociaal beleid. Bij een optimale behoeftebevrediging houden we ook rekening met de anderen. Het is in de eerste plaats de gemeenschap die telt en niet het individu.

2.6. solidaire samenleving

De doelstelling van een sociaal beleid is dat iedereen zich goed in zijn vel voelt. Iemand die niet mee kan, moeten we dus de kans geven om wel mee te kunnen. We moeten die persoon over de meet trekken. Dit is in feite niet meer dan de definitie van solidariteit. Een samenleving die sociaal gedragen wordt is met andere woorden een solidaire samenleving. Deze samenleving moet in Essen ontstaan. Deze samenleving is het te bereiken doel voor Essen. Hier moeten we naar toe evolueren.

Iemand kan zich pas goed voelen als de samenleving niemand uitsluit en op een solidaire basis tracht iedereen te laten deelnemen aan de samenleving.

Dat een solidaire samenleving op sommige momenten overgaat naar een zorgzame samenleving is zeker niet onlogisch. Het zorgzaam karakter (zoals opgenomen in Essen, een doorkijk naar 2013) is een exponent van de solidaire samenleving waar we naar streven.

2.7. ontplooiën

Een resultaatsverbintenis inschrijven in een plan is gevaarlijk. Zeker wanneer we spreken over een visie. Ieder moet voor zich de aangereikte kansen nemen en zich zo ontwikkelen naar een geheel in die solidaire samenleving. Daarom geven we kansen om te ontplooiën. Het is niet iets passiefs, je moet je kans nemen en zelf ontplooiën. Alleen zo kunnen we garant staan voor een betere samenleving in onze gemeente. Iemand die niet alle kansen

gekregen heeft om zich volledig te ontplooiën, kan niet in een solidaire leefgemeenschap leven. Dit moeten we met het sociaal beleid verhinderen.

Ontplooiing biedt automatisch de kans op vooruitgang. Die kans moeten we nemen.

3. Ontwikkelde missies voor een lokaal sociaal beleid

3.1. Toegankelijke mobiliteit en veilig verkeer

Ontplooiing betekent dat de kansen die je krijgt niet gehinderd worden omdat je ze niet kan bereiken. Socio-culturele initiatieven moeten bereikbaar zijn. Dit betekent dat de mobiliteit van de gemeenschapsleden maximaal moet zijn. Je moet voldoende mogelijkheden hebben om je doel te bereiken. Hiervoor kijken we naar het private vervoer, maar zeker ook naar het openbaar vervoer en nog andere initiatieven.

Maar mobiliteit is geen bruikbaar instrument als het niet veilig is. Bijna iedereen kan zich wel te voet verplaatsen en dus geraken waar hij/zij wil, maar als het risico op onveiligheid te groot is, dan zal men zich niet verplaatsen. Men creëert dan wel een mobiliteit, maar we blokken ze direct terug af door het te hoge risico. De mobiliteit die we creëren moet dus veilig gemaakt worden zodat ze ten volle benut kan worden.

3.2. Bereikbaar zijn en maken (in beide richtingen)

Deelnemen aan een gemeenschap wil niet alleen zeggen dat de gemeenschap bereikbaar is. Ook de mogelijke deelnemers moeten te bereiken zijn. Daarom moeten de mensen alleen of met hulp, de weg kunnen vinden naar de juiste informatie en de juiste personen. Op deze manier bevorderen we de toegankelijkheid en bereikbaarheid.

Maar ook het omgekeerde mogen we niet uit het oog verliezen. Om te vermijden dat we afzakken naar de kluizenaarsmentaliteit, moeten individuen en verenigingen hun zorgen kenbaar kunnen maken. Ook vragen en verzuchtingen moeten hun weg kunnen vinden in onze gemeenschap.

Door het optimaliseren van de fysieke en tijdruimtelijke toegankelijkheid in twee richtingen kunnen we de gemeenschap leefbaarder en aangenamer maken.

3.3. Iedereen doet mee

Wanneer we samen willen bouwen aan een Essense gemeenschap, moeten we zorgen dat ook iedereen mee kan doen. Een samenleving waarbij we de prijs laten regeren sluit sowieso mensen uit. Die mensen die niet de gevraagde prijs kunnen betalen vallen uit de boot. Dit moeten we vermijden. Aan de andere kant van het spectrum mogen we de gemeenschap ook niet leegzuigen door iedereen alles zonder een prijs aan te bieden. Dit gaat de draagkracht te boven van de Essense gemeenschap.

Iedereen mee laten participeren vereist ook dat niemand zich voor 100% buiten sluit. Het is een wederzijdse relatie die versterkt moet worden. We moeten het individu stimuleren deel te nemen, we moeten de gemeenschap als geheel zo bouwen dat iedereen mee wil en kan doen. Daarom moeten we een constante aandacht creëren voor de rand van onze leefgemeenschap.

Wanneer we naar taken en uitvoerders zoeken, zullen we moeten zorgen dat we niet alleen maatregelen nemen waarmee we iedereen als één doelgroep trachten te bereiken. We zullen soms ook dwingend op moeten treden om anderen mee te laten doen. Hierbij mogen we geen onderscheid maken.

Iedereen mee laten doen vraagt dan ook in de eerste plaats een instrument om na te gaan of iedereen wel mee doet. Dit is zeker geen gemakkelijke opdracht. Omdat iedereen zelf mee moet kunnen beslissen wat hij/zij kan doen voor de gemeenschap, is het belangrijk dat er vorming op maat aangeboden wordt. Zo kan ieder een vrije keuze maken wat zijn/haar ontwikkeling betreft, maar niet over de deelname aan de gemeenschap. Een aangepaste vorming kan zorgen voor ontwikkeling zodat er geen uitvlucht meer bestaat om niet mee te doen.

3.4. Toegankelijk onderwijs en vorming

In de huidige (en wellicht ook de toekomstige) maatschappij lijkt een optimale vorming een basisvereiste om tot een persoonlijke ontplooiing te kunnen komen. Steeds meer biedt een goed gevulde vorming een betere garantie om te kunnen functioneren in de gemeenschap. Niet iedereen heeft echter het geluk direct bij de optimale vorming te komen. Daarom is een begeleiding naar de juiste vorming cruciaal.

Ook hierbij moeten we in twee richtingen werken. Aan de ene kant moet de vormingsinformatie iedereen bereiken. Aan de andere kant moeten sommigen ondersteund worden om de juiste vorming te bereiken. Een goede en juiste toeleiding naar de verschillende vormingsmogelijkheden is op dat moment noodzakelijk.

Wel moeten we opletten dat we ons niet beperken tot enkele onderwijsrichtingen. Naarmate levenslang leren en ontplooiën steeds meer aan belang wint, krijgen ook andere vormingsinitiatieven meer aandacht.

3.5. Vrijwilligerswerk en verenigingsleven stimuleren

Een maatschappij steunt, voor een vaak onderschat gedeelte, op verenigingen en haar vrijwilligers. Om de maatschappij een duw in de rug te kunnen geven, moeten we deze werkingen ondersteunen. Vrijwilligers verdienen met andere woorden een serieuze en belangrijke plaats in onze gemeente.

Verenigingen zorgen ook voor sociale samenhang. In een vereniging leert een individu omgaan in een gemeenschap. Aan de andere kant leert een vereniging ook wat een gemeenschap van elk individu verlangt. Deze sociale samenhang en wederzijdse werking zijn belangrijk om voor een verdere ontwikkeling te zorgen. We kunnen dus stellen dat de verenigingen op zich een even grote waarde hebben voor Essen als de individuele vrijwilligers. Mede daarom is de ondersteuning van verenigingen een sociale doelstelling.

Makkelijk is dit niet, het verenigingsleven en het vrijwilligerswerk kenmerkt zich immers door haar grote verscheidenheid.

3.6. Positief en veilig ‘vertrouwens’-gevoel creëren

Sociaal contact in de nabije woonomgeving creëren we vertrouwen. Vertrouwen is op zijn beurt een basis voor sociale veiligheid. Daarom willen we via buurtwerking en georganiseerde gemeenschapsvorming trachten het sociaal contact in de nabije woonomgeving te stimuleren. Op deze manier verhogen we het gevoel van sociale veiligheid te bevorderen.

Een tweede facet van dit sociaal veiligheidsgevoel ligt in de bereikbaarheid van de bestaande hulpvoorzieningen. Naast de bereikbaarheid van de bestaande hulpvoorzieningen moeten we de onmiddellijke respons ervan kunnen verzekeren.

Een derde punt bij een positief en veilig vertrouwensgevoel, is een warm en goed nest. Wanneer een mens zich kan ontwikkelen in een warme thuisomgeving, zal de exponent naar buiten deze omgeving vlotter verlopen waardoor we een sterker vertrouwensgevoel creëren. Niet voor iedereen is dit nest echter warm. De warmte hier versterken, naar ouders, maar ook jongeren toe is een duidelijke opdracht voor een sociaal beleid.

3.7. Financiële veiligheid verzekeren

Deelname aan het gemeenschapsleven kan pas wanneer een bepaalde welvaartstandaard bereikt is. Berthold Brecht schreeft ooit “Erst kommt das Essen und dan die Moral.”. Wij kunnen het ons niet permitteren dat iemand niet mee kan omdat hij/zij de geldelijke middelen moet ontberen. Het is moeilijk een standaard te bepalen wat welvaart betreft. De basis is niet voor iedereen dezelfde.

Financiële zekerheid moeten we bieden als zorg. We moeten er via verschillende kanalen voor zorgen dat die mensen die zich geen financiële basis kunnen permitteren, toch een zekere welvaart kunnen bereiken opdat ook zij een volwaardige deelname aan de maatschappij kunnen bereiken. Bij deze kanalen denken we in de eerste plaats aan werk. Arbeid is en blijft de beste garantie op een financiële onafhankelijkheid en een gedegen deelname aan de leefgemeenschap.

Maar, we moeten ook via andere kanalen zorgen dat zij die geen minimumlevensstandaard kunnen bereiken ondersteund worden. Hierbij denken we aan verschillende sociale uitkeringen. Niettemin zou het leiden naar financiële onafhankelijkheid steeds het leidmotief van ons handelen moeten zijn.

3.8. Preventie in gezondheid

Een oud gezegde leert dat voorkomen beter is dan genezen. Dit is niet alleen een oud gezegde, maar nog steeds een harde waarheid. Niet ziek worden is prioritair. Een gezond persoon kan zich gemakkelijker ontplooien en dit op eigen kracht.

Om een gezond lichaam te verkrijgen, is sport onmiskenbaar belangrijk. Daarom is sport een belangrijke stimulans om de sociale bewogenheid van een gemeenschap aan te scherpen. Naast sport staat ook een gezonde levensstijl op dezelfde hoogte. Een gezonde voeding, een

goede levenshouding verhindert veel beter een afglijden naar een “niet-gezondheid” dan genezen wanneer ziekte optreedt.

In het rijtje van de preventie hoort ook het meten thuis. Weten hoe je er voor staat, maakt dat je ofwel geruster je gang kan gaan, ofwel dat je kan handelen voor het te laat is.

3.9. Degelijke curatieve gezondheidszorg en palliatieve zorgen

Ziekte kan leiden tot niet-participatie. Ziekte bevordert onze doelstellingen dus geenszins. Het komt er dan ook op aan om voldoende curatieve capaciteiten te voorzien binnen de eigen gemeenschap. Dit wil echter niet zeggen dat alles binnen de gemeentegrenzen aangeboden moet worden. Een basis van curatieve zorgen 24 op 24 en 7 op 7 moeten we kunnen verzekeren.

Alles wat meer is dan de basis, moeten we op een bereikbare afstand kunnen aanbieden. Dit betekent dat we goede verbinding met gespecialiseerde curatieve geneeskunde moeten kunnen garanderen.

Naast preventieve en curatieve gezondheid, moeten we ook aandacht hebben voor het levenseinde. Aandacht, in verschillende vormen, voor palliatieve zorgen is in die zin als beleidsdomein niet te vergeten.

3.10. Iedereen aan het werk

Zoals hierboven reeds geschreven is, is arbeid de beste mogelijkheid om deel te nemen aan de maatschappij. Niet alleen betekent eigen arbeid een zekere mate van financiële onafhankelijkheid. Naast de financiële zekerheid biedt arbeid ook de mogelijkheid op een persoonlijke ontwikkeling en op sociale contacten. Door wederzijdse beïnvloeding kunnen we dan weer verder bouwen. Ieder zijn ervaring draagt hiertoe bij.

Iedereen aan het werk is echter een doelstelling waarbij we niet uit het oog mogen verliezen dat werkloosheid en niet-deelname aan de arbeidsmarkt (liefst slechts tijdelijk) niet uit te sluiten zijn. Bij niet-gewenste niet-participatie aan de arbeidsmarkt moeten we ingrijpen. Het is dan aan alle actoren om trachten om te zetten in participatie.

Voorlangdurige werkloosheid is een negatief gegeven. Daarom moet een beleid ontwikkeld worden waarbij werklozen terug aan de slag gebracht kunnen worden en dit bij voorkeur op een duurzame wijze.

3.11. Goed en op maat wonen in een aantrekkelijke omgeving

Wonen is één van onze primaire behoeften. We kunnen pas tot persoonlijke ontwikkeling komen, als aan de woonbehoefte voldaan is. We kunnen niet ingaan op aangeboden kansen wanneer we een onvervulde woonbehoefte hebben. Dit maakt wel dat we voldoende woonkansen moeten bieden in onze gemeente. En bij dit aanbod is niet alleen het aantal aangeboden huizen van tel. Ook de woonvorm is van doorslaggevende aard. Een groot gezin in een te kleine ruimte leidt onherroepelijk tot stress en sociale achterstelling.

Rekening houdend met de graad van hulpbehoevendheid en zelfstandigheid dient een zo verscheiden mogelijk aanbod van 'kwalitatief op maat wonen' nagestreefd. Het aanbod dient in te spelen op de aanwezige noden. We kunnen gehandicapten, senioren,... stimuleren in hun ontwikkeling door ze zelfstandige woonkansen te bieden. Vaak wil dit zeggen dat een andere, aangepaste woonvorm nodig is.

De woningenmarkt is een private markt en dat willen we niet veranderen. Dit betekent echter niet dat ook de overheid niet mag participeren op de woningenmarkt. Het is aan de overheid om te zorgen dat het woningaanbod divers is. We moeten de woonbehoefte definiëren om zo via verschillende maatregelen te komen tot een divers aanbod. Dit aanbod moeten we ruim interpreteren. Specifieke woonbehoefte moeten een invulling krijgen. Op maat wonen is dus meer dan voldoende huizen op de markt te brengen. Op maat wonen betekent een zorgmaat bepalen en die trachten in te vullen via alle bestaande kanalen.

Niet alleen de woningenmarkt is een bepalende factor. Het landelijk karakter van de gemeente creëert een samenhang die we niet willen versmachten. Daarom is het wonen in een 'groene omgeving' van groot belang. Samenhang is vaak één van de hoekstenen om te komen tot persoonsontplooiing.

4. Omgevingsanalyse

Een beleidsplan opmaken zonder rekening te houden met de omgevingsparameters, is als vissen in een vijver zonder water. Het zijn immers voor een groot deel deze parameters die bepalend zijn voor de richting die een sociaal beleid moet of kan inslaan. Zo zal een sociaalbeleidsplan van een grote stad heel anders zijn dan het sociaalbeleidsplan van Essen. Waarom? De reden hiervoor ligt in het feit dat de omgevingsparameters anders zijn. Zelfs het aantal inwoners kan een bepalende factor zijn.

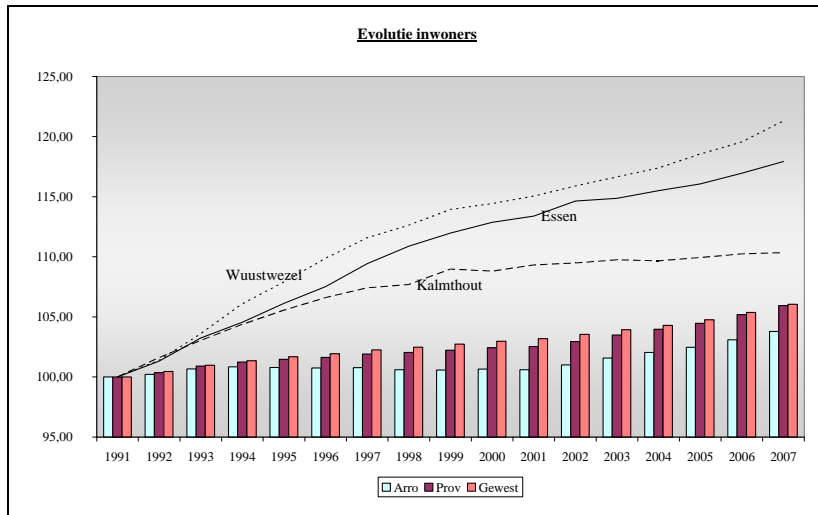
Omdat de omgevingsanalyse net zo belangrijk is voor de start van een eerste sociaalbeleidsplan, nemen we onze gemeente onder de loep. We kijken door een demografische bril, een socio-economische bril en een huisvestingsbril naar onze leefomgeving. Daarnaast kijken we ook naar de sociale voorzieningen in onze gemeente. In een laatste stukje van de omgevingsanalyse gaan we dieper in op enkele zichtbare relaties tussen verschillende parameters.

Voor vergelijkingen met andere gemeenten te maken, vertrekken we vanuit een geografisch oogpunt. Essen is immers geen eiland, maar is gesitueerd tussen andere gemeenten. We vertrekken bewust niet vanuit de Dexia-cluster omdat deze cluster enkel gelijkgestructureerde gemeenten bevat. Als we op een gebied willen verbeteren, moeten we kunnen vergelijken met andere gemeenten, ook al zijn ze socio-economisch verschillend. Naast een vergelijking met andere gemeenten, vergelijken we ook met het arrondissement, de provincie en het Vlaams Gewest. Hierbij moeten we wel in ons achterhoofd houden dat de stad Antwerpen de gegevens voor het arrondissement en de provincie vertekenen.

4.1. Demografie

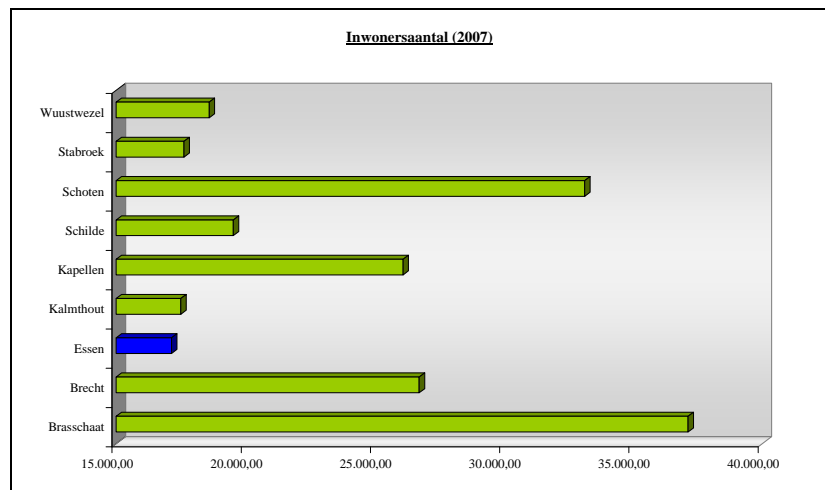
4.1.1. Inwoners

Een gemeente herbergt een gemeenschap die gevormd wordt door mensen. Deze inwoners kunnen een bepalende invloed hebben op de sociale voorzieningen die binnen een gemeente aangeboden moeten worden. Daarom staan we eerst even stil bij de demografische evolutie van Essen.

Grafiek 4.1 Bevolkingsevolutie Essen

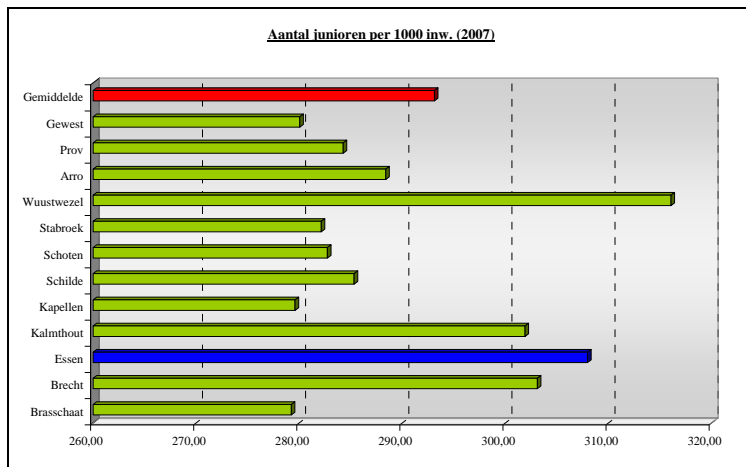
groeide met 17,93%, of gemiddeld 1,05% per jaar. Als we de evolutie van de Essense bevolking naast de gemiddelde bevolkingsevolutie van Kalmthout, Wuustwezel, het Arro Antwerpen, de provincie Antwerpen en het Vlaams Gewest, dan merken we dat de Essense bevolking sneller toenam dan het arro, de provincie en het gewest. De omringende gemeenten kenden echter een gelijkaardige bevolkingsaan groei als Essen.

Wat de absolute aantallen betreft, kent Essen het laagste bevolkingsaantal van de gemeenten die we mee opnemen in de vergelijking. Grafisch is dit weergegeven in grafiek 4.2.

Grafiek 4.2 Inwonersaantallen

4.1.2. Leeftijdsklassen

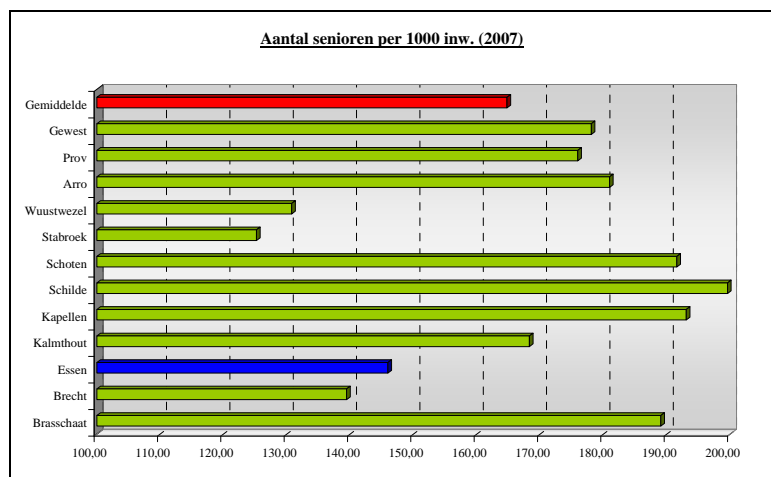
Naast absolute bevolkingaantallen, kan ook de leeftijd een bepalende factor zijn voor een gemeente voor haar sociaal beleid. Om dit van naderbij te kunnen bekijken, splitsten we twee groepen uit. We splitsten uit de bevolking een groep jonger dan 25 jaar (junior) en een groep ouder dan 64 jaar (senior) op. Per 1000 inwoners, bekomen we zo een zicht op de oudere en de jongere gemeenten.

Grafiek 4.3 Junioren per 1000 inwoners (2007)

Als we naar de ons omringende gemeenten kijken, valt op dat vooral Wuustwezel (met 316 junioren per 1000 inwoners) en Essen (met 308 junioren per 1000 inwoners) gemeenten zijn met een jongere bevolking dan de andere gemeenten. Aan de andere kant van het spectrum staat dan Kapellen met 279 junioren per 1000 inwoners. Essen scoort ook heel wat hoger dan het gemiddelde van

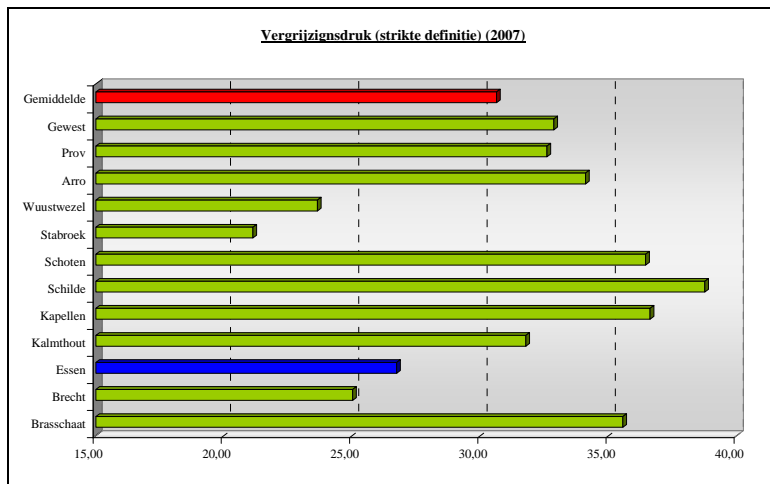
de vergelijkingsgroep. Essen scoort ook hoger dan de grotere gehelen (arro,...).

Naast de junioren splitsten we ook de senioren (>64 jaar) af van het totale bevolkingsaantal. Uit de grafische weergave (Grafiek 4.4) leiden we af dat vooral Schilde, Schoten, Kapellen en Brasschaat een oudere bevolking hebben. Essen, vormt de middenmoot met Brecht. Opvallend is dat ook Stabroek bij deze indicator laag scoort. Stabroek is in vergelijking met de overige gemeente de gemeente met de meeste inwoners tussen 25 en 65 jaar.

Grafiek 4.4 Senioren per 1000 inwoners (2007)

Naast de verdeling tussen junioren en senioren, kan de grijze druk een belangrijke rol spelen voor het lokaal sociaal beleid. Een grijzere bevolking leidt volgens verschillende onderzoeken tot hogere uitgaven inzake sociaal beleid, omdat de oudere medemens een iets hogere zorgfactor heeft dan anderen.

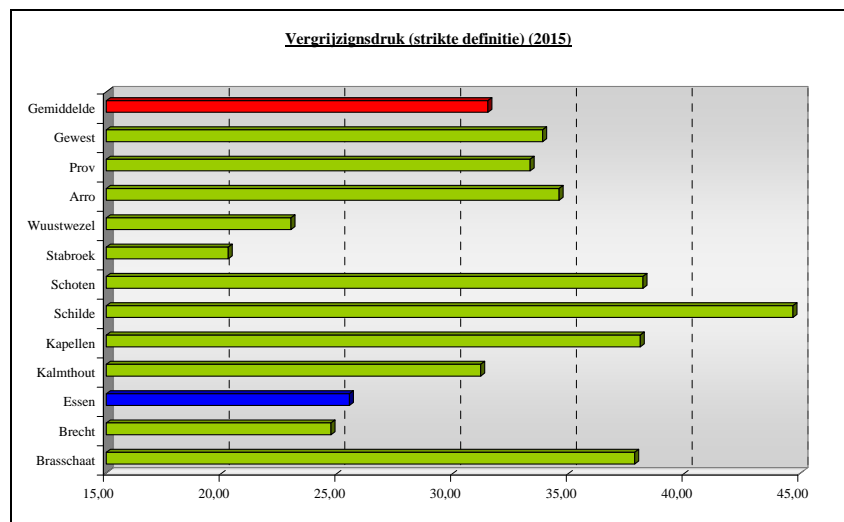
Om de grijze druk op de gemeenschap te bekijken, hanteren we een strikte definitie van vergrijzing. Bij deze definitie nemen we het aantal senioren ten opzichte van de bevolkingklasse tussen 25 en 65 jaar. Op deze manier drukken we naast louter de demografische component ook een socio-economische hoek uit. We bekijken het aantal senioren immers ten opzichte van het aantal mensen dat een inkomen kan genereren.

Grafiek 4.5 Vergrijzingsdruk - strikte defintie (2007)

Als we Essen vergelijken met de andere gemeenten, dan valt de vergrijzingsdruk (de verhouding tussen het aantal senioren en het aantal inwoners niet-senioren en niet-junioren) in onze gemeente mee. Met een waarde van net geen 27 scoren we beduidend beter dan Schilde (38) en ook het Vlaams Gewest (33). Enkel Wuustwezel, Brecht en Stabroek scoren hier beter.

Naast de vergrijzingsdruk, moeten we ook enige aandacht schenken aan de evolutie. Indien het aantal senioren aanzienlijk toeneemt, dan kan dit wijzen op een toekomstige situatie met een verhoogde vergrijzingsdruk.

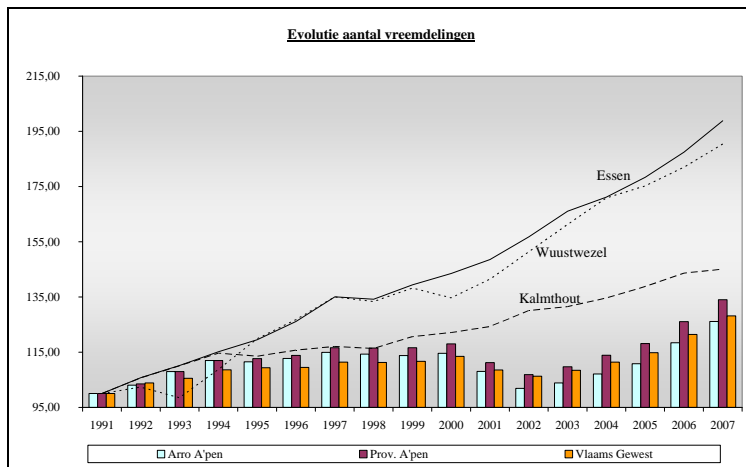
Wanneer we de basisgegevens lineair extrapoleren naar 2015, kunnen we stellen dat de

Grafiek 4.6 Vergrijzingsdruk – strikte definitie (2015)

problematieken van een verouderende bevolking zich wel stellen in Essen, maar minder uitgesproken dan in andere gemeenten.

4.1.3. Vreemdelingen

Grafiek 4.7 Evolutie vreemdelingen

Naast het aantal inwoners, het aantal ouderen en jongeren, loont het ook de moeite even een blik te werpen op het aantal vreemdelingen in onze gemeente. In 1991 telde onze gemeente 1.573 vreemdelingen. In 2007 is dit aantal opgelopen tot 3.128 inwoners met een vreemde nationaliteit. Wat betreft de evolutie scoren Essen en Wuustwezel overigens veel sterker dan het arro, de provincie en het gewest. Ook Kalmthout scoort iets beter, zij het minder uitgesproken dan de twee anderen. De sterke aangroei wordt grotendeels veroorzaakt door EU-burgers met een niet-Belgische nationaliteit.

De resultaten van Essen worden wel enigszins scheefgetrokken door het hoge aandeel van de niet-Belgen, wel EU-burgers. Om toch enig zicht te krijgen op de niet EU-burgers, hebben we een tabelletje opgenomen met de absolute aantallen voor Essen, evenals het aandeel in de totaliteit van de vreemdelingen.

Tabel 4.1 Vreemdelingen naar regio van afkomst (2006)

Regio	Aantal	Aandeel
Europese Unie	2.939	95,55%
Europa (niet-EU)	48	1,56%
Noord-Afrika	31	1,01%
Zuid-Afrika	2	0,07%
Midden-Afrika	15	0,49%
Zuidoost-Azië	15	0,49%
Midden-Azië	16	0,52%
Zuid-Amerika	8	0,26%
Noord-Amerika	2	0,07%
Totaal	3.076	

Tabel 4.1 bevestigt dat de EU-burgers het overgrote aandeel uitmaken van in Essen wonende vreemdelingen. Wanneer verder in detail gekeken zou worden, dan neemt de Nederlandse nationaliteit met 96,5 % de grote meerderheid voor zich.

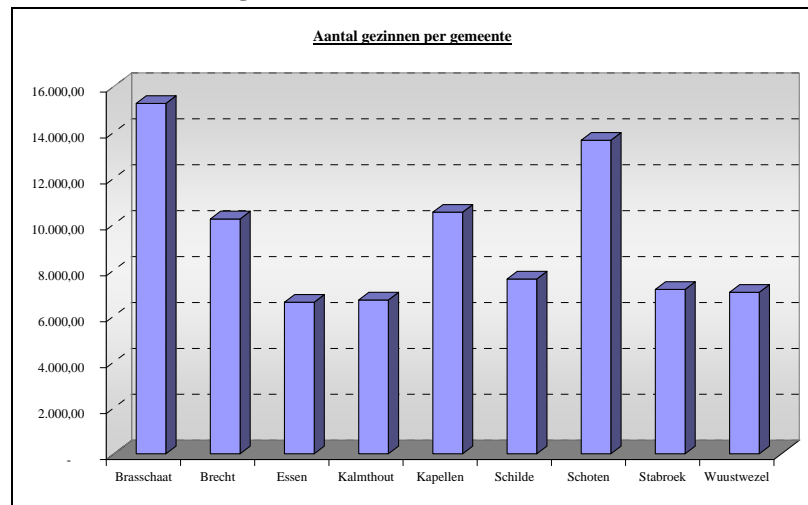
4.1.4. Gezinnen

Naast de aantallen die hierboven besproken werden, is het ook interessant om een blik te werpen op de sociologische samenstelling van de bevolking. De sociale vragen van personen kunnen immers afhangen van hun gezinssituatie. Eerst kijken we naar het aantal gezinnen.

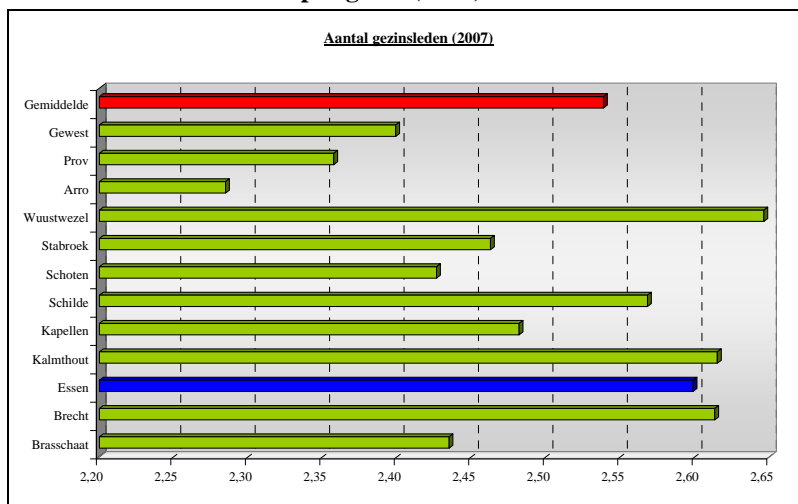
Daarna bekijken we het gemiddeld aantal leden per gezin om dan vervolgens even stil te staan bij de alleenstaande gezinnen.

Grafiek 4.8 geeft het aantal gezinnen weer in de verschillende gemeenten in 2007. We geven het absoluut aantal weer. Er is uiteraard een link tussen het aantal inwoners en het aantal gezinnen. Vandaar dat Brasschaat een hoger aantal kent dan Essen.

Grafiek 4.8 Aantal gezinnen (2007)

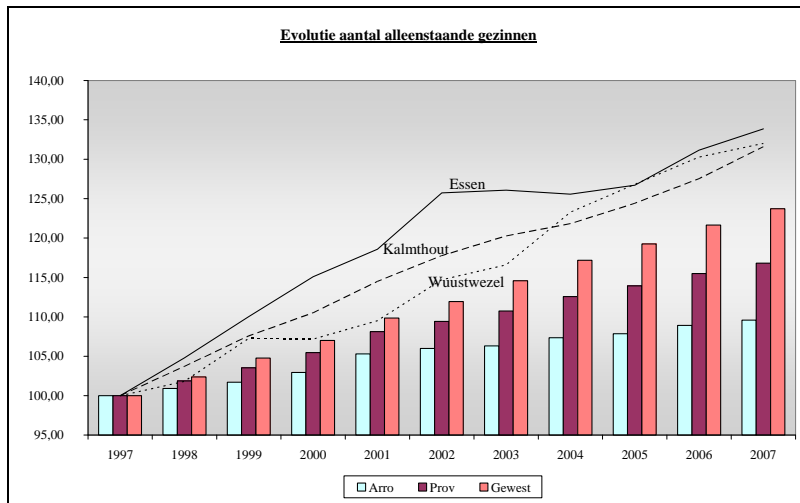
Grafiek 4.9 Aantal leden per gezin (2007)

Interessanter dan het aantal gezinnen, uitgedrukt in absolute waarden, is het aantal leden per gezin. Grafiek 4.9 geeft grafisch weer hoeveel leden een gezin gemiddeld telt in de verschillende gemeenten. We merken dat Essen met 2,60 leden per gezin beter scoort dan het Vlaams Gewest (2,40) en ook beter dan het gemiddelde (2,54). Enkel Wuustwezel en

Brecht tellen een hoger aantal leden per gezin dan Essen.

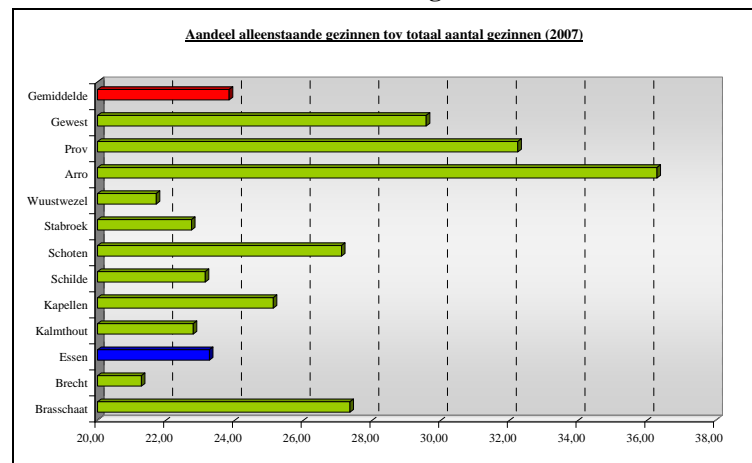
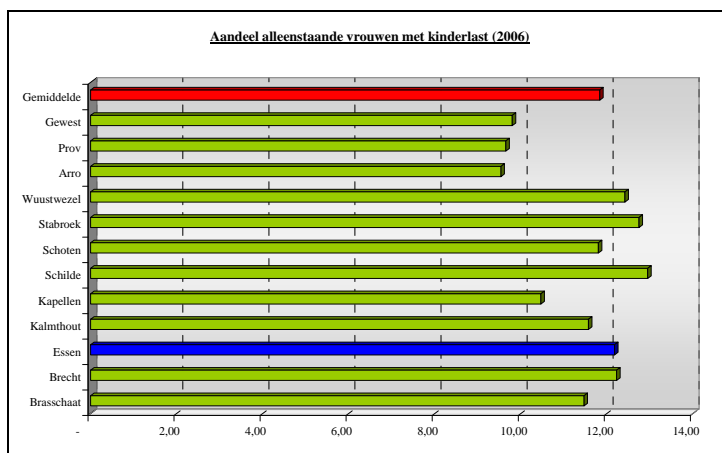
Niet alleen de aantallen zijn belangrijk. Ook de sociologische samenstelling van de gezinnen kan een invloed hebben op het te voeren beleid. Daarom kijken we in het volgende stuk naar de sociologische samenstelling van de gezinnen. Vooreerst kan een gezin alleenstaand zijn. Het aandeel alleenstaande gezinnen bekijken we in de eerste fase. Daarna bekijken we de alleenstaande gezinnen met kinderlast.

Grafiek 4.10 Evolutie aantal alleenstaande gezinnen Essen

Uit grafiek 4.10 kunnen we afleiden dat het aantal van de alleenstaande gezinnen tussen 1997 en 2007 sterk toenam. Essen kende een sterkere toename dan Kalmthout en Wuustwezel. De aangroei in de drie gemeenten was ook sterker dan in het arro, de provincie en het gewest. Een verklaring van de sterkere toename kan uiteraard liggen in een lager vertrekniveau. Essen telde

in 1997 1.146 alleenstaande gezinnen. Ten opzichte van het totaal aantal gezinnen wil dit zeggen dat 20,12% van de gezinnen in Essen Alleenstaand was in 1997. Voor het Vlaams Gewest lag dit aandeel iets hoger op 26,11%. Er was dus een verschil in de vertreksituatie.

Als we dan kijken naar de aandelen van de alleenstaande gezinnen in 2007, dan merken we dat Essen met een score van 23,25% hoger scoort dan het Vlaams Gewest, dat een aandeel haalt van 29,56%. Essen behoudt dus ongeveer de kloof met het Vlaams Gewest. Ten opzichte van de andere gemeenten, scoort Essen gemiddeld.

Grafiek 4.11 Aandeel alleenstaande gezinnen Essen**Grafiek 4.12 Aandeel alleenstaande vrouwen met kinderlast**

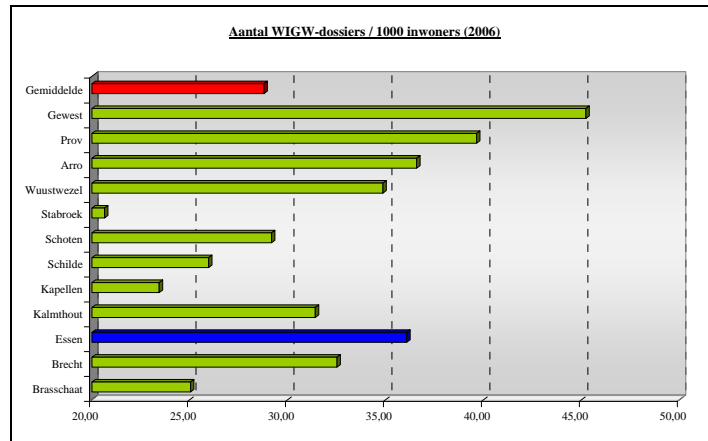
Na de alleenstaande gezinnen bekeken te hebben, kijken we ook iets nauwer naar de alleenstaande gezinnen die samengesteld zijn uit een moeder met kinderlast. Essen scoort lager dan het gemiddelde. Essen telde in 2006 een aandeel van 12,18% in het bestand van de alleenstaanden waarbij het gezin is samengesteld uit een vrouw met kinderlast.

4.1.5. WIGW's

Een andere manier om naar de demografie te kijken, is om te kijken naar de weduwen, invaliden, gepensioneerden en wezen (WIGW's). Het gaat hier om een bevolkingsklasse die soms met speciale steunmaatregelen ondersteund worden (denken we maar aan de stookoliepremies). Een kort overzicht is dus zeker op zijn plaats.

Uit grafiek 4.13 leiden we al direct af dat Essen relatief gezien meer WIGW's telt dan de andere gemeenten. Enkel het arro, de provincie en het gewest scoren hoger dan Essen. Ook Wuustwezel haalt overigens een gelijkaardig aandeel. Essen telt in 2006 967 WIGW's. Dit is ten opzichte van 1993 een daling met ruim 31%. De evolutie elders ligt in dezelfde lijn. Dit wil zeggen dat Essen altijd al een groot aantal WIGW's geteld heeft.

Grafiek 4.13 Aantal WIGW's per 1000 inwoners

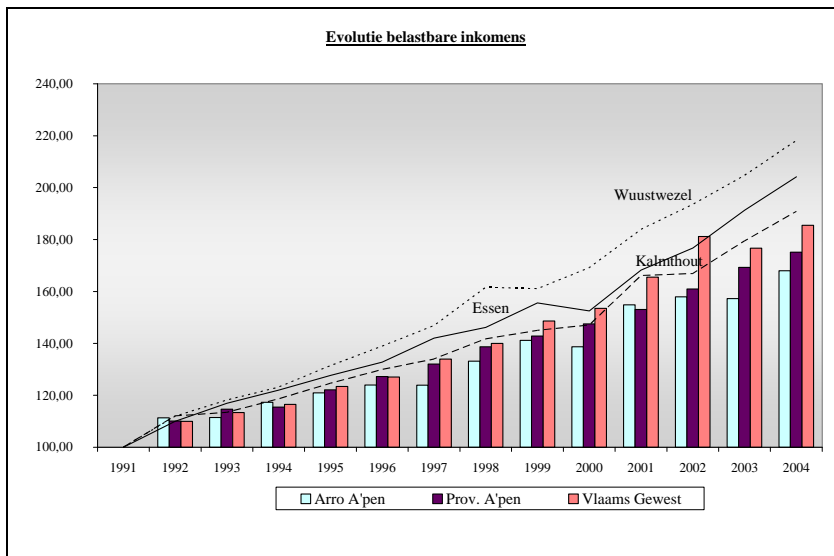
4.2. Socio-economie

Een demografische schets geeft al een goed eerste beeld van een bepaalde leefgemeenschap, maar is onvolledig. Om een beter zicht te krijgen op de omgeving waarin dit sociaalbeleidsplan tot stand komt, is een socio-economische kaart onontbeerlijk. Zo is het nuttig om te weten wat de vergrijzing in onze gemeente inhoudt (zie vorig hoofdstuk), maar een zicht op het gemiddelde belastbaar inkomen bijvoorbeeld is minstens even nuttig in het kader van een beleidsplan. Deze socio-economische factor trachten we in dit stuk verder uit te spelen.

4.2.1. Inkomen

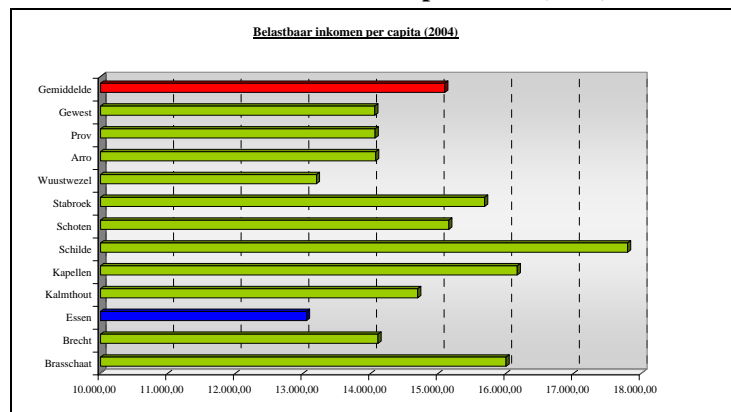
Wanneer we aan socio-economie denken, denken we onder andere aan de inkomens waarmee geparticipeerd kan worden in het socio-economisch leven. Aan de andere kant levert de socio-economische activiteit ook de bron voor deze inkomens. Een vergelijking maken wanneer we spreken over inkomens, is niet gemakkelijk.

Om met vergelijkbare gegevens te kunnen werken, opteren we ervoor om te kijken naar de belastbare inkomens. Belastingaangiftes (met daarin het belastbaar inkomen) zouden immers een realistisch beeld moeten geven van de rijkdom van de inwoners van onze gemeente.

Grafiek 4.14 Evolutie belastbare inkomens

Wanneer we kijken naar grafiek 4.14, kunnen we afleiden dat Essen, Kalmthout en Wuustwezel een sterkere toename van de belastbare inkomens kenden dan het arro, de provincie of het gewest. Ten opzichte van 1991 zijn de gemiddelde belastbare inkomens in 13 jaar Essen gestegen met ruim 104%. Het belastbaar inkomen in het Vlaams Gewest nam slechts met 80% toe.

Uit grafiek 4.15 leiden we af dat Essen, met in 2004 een inkomen per hoofd van 13.047,07 euro, de armste inwoners herbergt. Ook Wuustwezel scoort overigens vrij laag. In schril contrast hiermee staat dan Schilde met een belastbaar inkomen van 17.792,84 euro, of een belastbaar inkomen van ruim 36% hoger per hoofd dan Essen. Essen, Wuustwezel en Kalmthout scoren daarenboven

Grafiek 4.15 Belastbare inkomen per hoofd (2004)

ook slechter dan het Vlaams Gewest. Het gemiddeld belastbaar inkomen per hoofd in Essen ligt bijna 16% lager dan het gemiddeld belastbaar inkomen van het Vlaams Gewest.

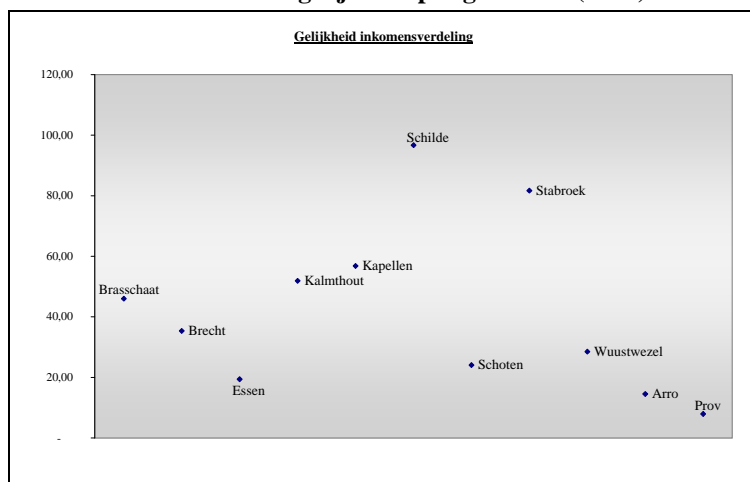
Het inkomen per hoofd is een goede indicator voor de rijkdom van een gemeente. Toch zegt deze indicator niets over bijvoorbeeld de verdeling van de rijkdom. Om hier een zicht op te krijgen keken we naar de belastingaangiftes.

Bij het onderzoek van de belastingaangiftes vertrokken we vanuit de gegevens van belastinginkomensschijven. We deelden de belastingaangiftes dus op naarmate de hoogte van het belastbaar inkomen. Zo keken we naar het aantal ingediende belastingaangiftes in een bepaalde klasse. Om vergelijkbare gegevens te verkrijgen, relateerden we de absolute waarden aan het totaal aantal ingediende belastingaangiftes. Op deze manier kregen we relatieve aandelen van inkomensklassen. Een overzicht van de verwerkte gegevens vindt u in tabel 4.2.

Tabel 4.2 Verdeling belastingaangiftes

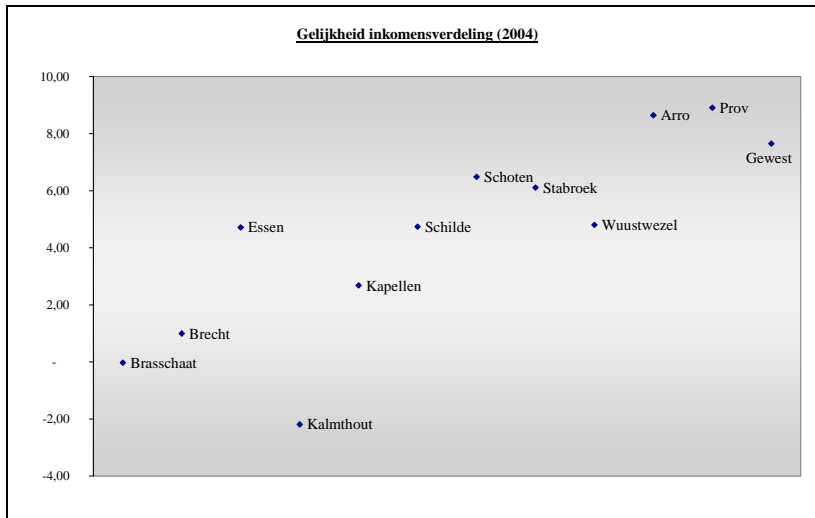
Aandelen tov eigen totaal		Y < 10.000	10.001 < Y < 20.000	20.001 < Y < 30.000	30.001 < Y < 40.000	40.001 < Y < 50.000	50.001 < Y	Totaal
Brasschaat		20,09	29,42	19,71	10,31	6,82	13,66	100,00
Brecht		19,20	29,03	21,47	10,98	7,39	11,93	100,00
Essen		20,28	30,87	21,21	11,14	6,86	9,64	100,00
Kalmthout		19,39	28,79	20,11	12,01	7,07	12,63	100,00
Kapellen		18,13	29,16	19,98	10,54	7,23	14,96	100,00
Schilde		22,06	27,04	18,36	9,27	6,57	16,70	100,00
Schoten		18,20	31,69	21,56	10,17	6,93	11,46	100,00
Stabroek		15,28	28,93	22,30	11,67	8,45	13,38	100,00
Wuustwezel		21,40	29,66	21,34	11,06	6,98	9,56	100,00
Arro		19,87	33,34	20,98	9,94	6,08	9,79	100,00
Prov		19,29	33,14	21,32	10,21	6,32	9,73	100,00
Gewest		19,20	32,75	21,08	10,41	6,58	9,99	100,00

Om de inkomensgelijkheid nog verder te kunnen bekijken, zou het uiteraard handig zijn als we de gegevens in één grafiek zouden kunnen gieten. Om dit te bekomen berekenden we een soort coëfficiënt. Dit getal geeft per gemeente weer wat de afwijkingen per inkomensklasse per gemeente is ten opzichte van het gemiddelde aantal in het Vlaams Gewest. Wanneer dit getal gelijk is aan 0, dan zou dit betekenen dat de inkomensverdeling volledig gelijk is aan de inkomensverdeling van het Vlaams Gewest.

Grafiek 4.16 Inkomensgelijkheid per gemeente (2004)

Uit de resultaten van de berekening, grafische weergegeven in grafiek 4.16, kunnen we afleiden dat de inkomensverdeling van de provincie het dichtst deze van het Vlaams Gewest benadert. De inkomensverdeling van Schilde verschilt heel grondig van deze van het Vlaams Gewest. Voor Essen, stellen we vast dat de inkomensverdeling in Essen niet al te veel verschilt met deze in het Vlaams Gewest.

Een andere manier om naar inkomensgelijkheid te kijken, is wanneer we stellen dat het inkomen gelijk verdeeld is als elke inkomensklassen een even groot aandeel heeft in de totaliteit. Ook om dit te bekomen berekenden we een coëfficiënt. Dit getal geeft per gemeente weer wat de afwijkingen per inkomensklasse per gemeente is ten opzichte van het gemiddelde aandeel. Wanneer dit getal gelijk is aan 0, dan zou dit betekenen dat de inkomensverdeling perfect is in die gemeente in die zin dat het aandeel van elke inkomensklasse gelijk is aan $1/6^{\text{de}}$ van 100.

Grafiek 4.17 Inkomensgelijkheid per gemeente (2004)

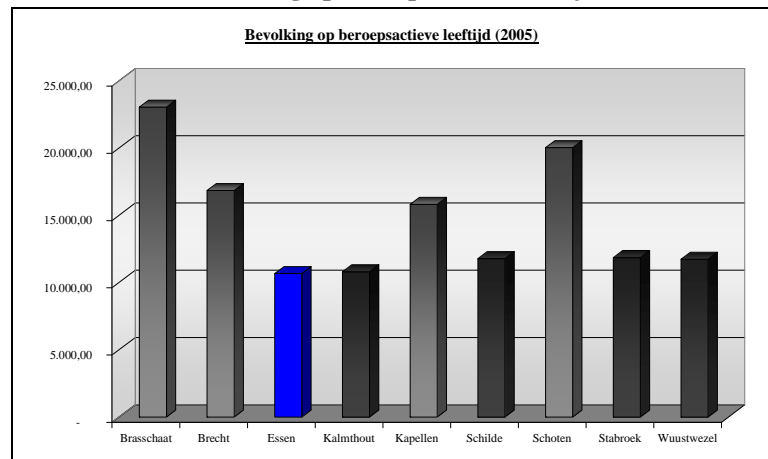
Uit de resultaten van de berekening, grafische weergegeven in grafiek 4.17, kunnen we afleiden dat Brecht de meest gelijke inkomensverdeling heeft. Stabroek daarentegen heeft een hoge inkomensongelijkheid. Dit wil niet zeggen dat Stabroek rijker is dan Brecht, wel dat het belastbaar inkomen meer gelijk verdeeld is in Brecht.

Wat Essen betreft, zien we dat het inkomen meer gelijk verdeeld is dan de grotere gehelen (Arro, provincie en gewest). Een verklaring hiervoor is wellicht terug te vinden in het landelijk karakter van Essen.

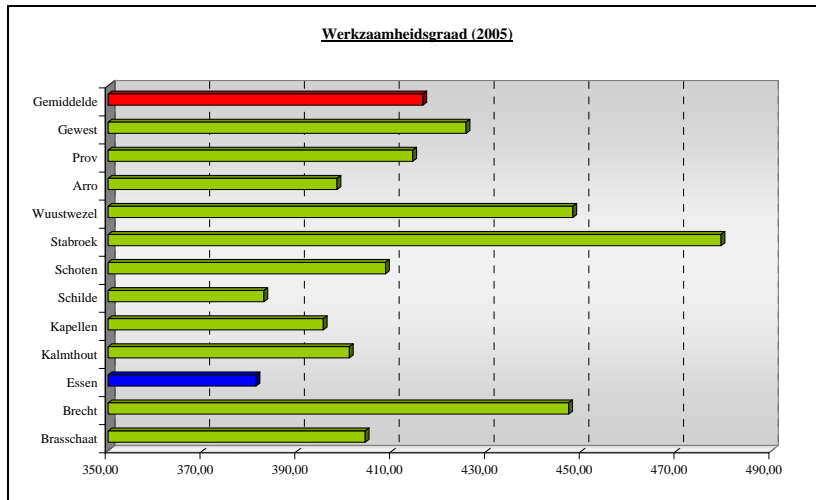
4.2.2. Arbeidsaanbod

Een inkomen wordt doorgaans vergaard door een vorm van arbeid te verrichten. Niet iedereen verricht arbeid. Zo weten we bijvoorbeeld dat kinderen, gepensioneerden,... geen arbeid verrichten. Het is niettemin nuttig om bij het socio-economisch gegeven van de arbeidsmarkt in Essen ook stil te staan.

Alvorens te beginnen met werkzoekenden,... kijken we eerst naar de actieve bevolking. Grafiek 4.18 geeft aan dat Essen een lage bevolking heeft op beroepsactieve leeftijd (20-64 jaar). De oorzaak hiervan ligt wellicht in het feit dat Essen een jonge gemeente is. De leeftijdsamenstelling van de bevolking kan ook verklaren waarom ook Schilde een kleine bevolking heeft op beroeps-

Grafiek 4.18 Bevolking op beroepsactieve leeftijd (2004)

actieve leeftijd. Schilde had immers een eerder oudere bevolking.

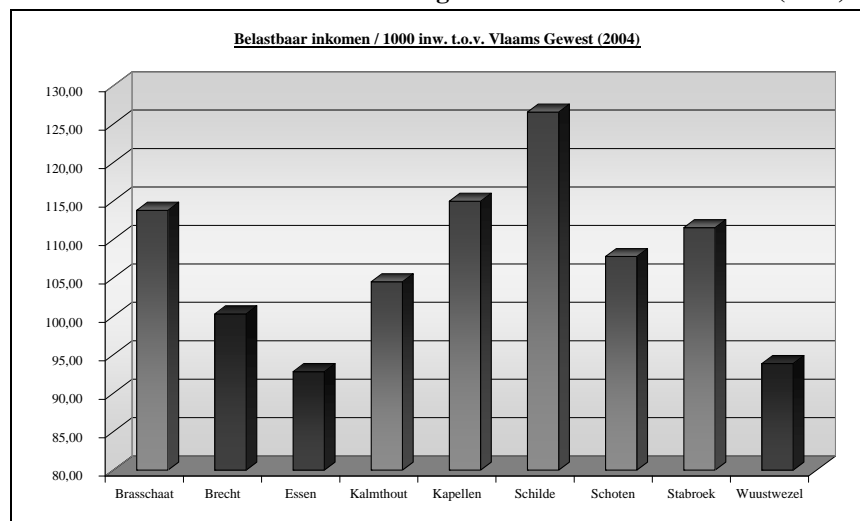
Grafiek 4.19 Werkzaamheidsgraad (2005)

Een laag bevolkingsaantal op beroepsactieve leeftijd hoeft niet noodzakelijk slecht te zijn. Met de werkzaamheidsgraad gaan we na hoeveel mensen per 1000 inwoners in de gemeente werken. Dit werk kan in de gemeente zijn, maar ook even goed ver buiten de gemeentegrenzen. We merken dat Essen de slechtste leerling van de klas is. In Essen kennen we dus

het laagst aantal werkenden per 1000 inwoners. In groot contrast daarmee staat Stabroek met een veel hogere werkzaamheidsgraad. Wellicht is de nabijheid van de haven van Antwerpen hier niet vreemd aan.

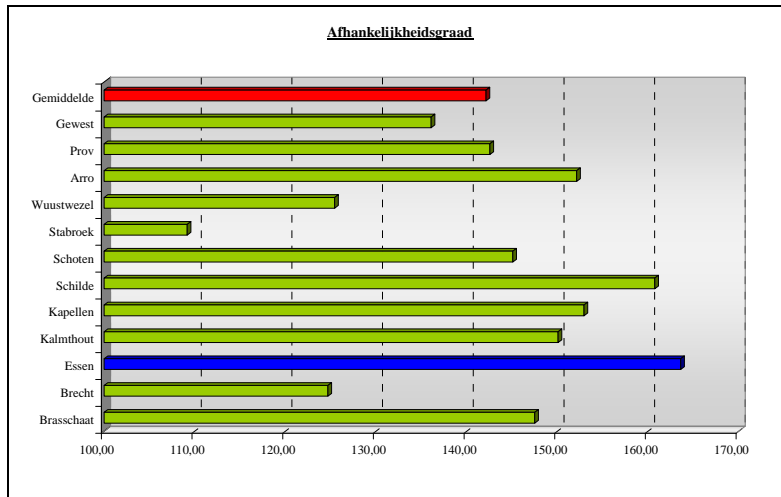
4.2.3. Arbeidsinkomen

Een werkende genereert een belastbaar inkomen. Met grafiek 4.20 gaan we na wat de fiscale inkomensdraagkracht is ten opzichte van het Vlaamse Gewest. Met fiscale inkomensdraagkracht bedoelen we het gemiddelde belastbaar inkomen per werkende. Deze definitie is krappere dan het inkomen per hoofd.

Grafiek 4.20 Fiscale inkomensdraagkracht t.o.v. Vlaams Gewest (2004)

Uit grafiek 4.20 lezen we dat Essen, Wuustwezel en Brecht slechter scoren dan het Vlaams gemiddelde (Vlaanderen = 100). In deze drie gemeenten verdient de gemiddelde werkende persoon dus minder dan in de rest van het land. Essen scoort met 13.047,07 euro per werkende heel wat lager (92,81) dan Vlaanderen. Schilde scoort tegenover het Vlaams gemiddelde dan weer een heel stuk beter.

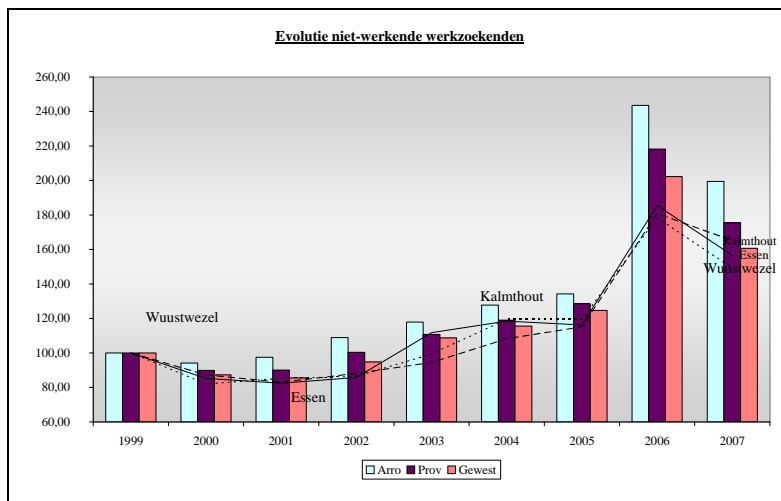
Naast absolute waarden werkenden, is de mate van afhankelijkheid van de bevolking van de werkende belangrijk. Een maatstaf om dit uit te drukken is de afhankelijkheidsgraad.

Grafiek 4.21 Afhankelijkheidsgraad (2005)

Grafiek 4.21 geeft afhankelijkheidsgraad weer. Hierbij vergelijken we het aantal werkenden met de bevolking. Essen scoort ronduit bedroevend bij de afhankelijkheidsgraad. Met een score van 163,58 in 2005 zijn in Essen meer dan 63% mensen afhankelijk van een inkomensbron die los staat van eigen arbeid. Dit is veel hoger dan het Vlaams Gewest dat een score haalt van 142,12.

Wanneer Essen een oudere bevolking zou kennen, mocht dit resultaat ons niet verbazen. Oudere mensen genereren immers zelf geen inkomen meer zodat ze afhankelijk zijn geworden van derden. Essen kent echter een jonge bevolking. Dit kan dan ook een verdere verklaring zijn. Ook jongeren (schoolgaande jeugd) heeft immers geen eigen inkomen. In die zin is het goede resultaat van Stabroek ook verklaarbaar.

4.2.4. Werkloosheid

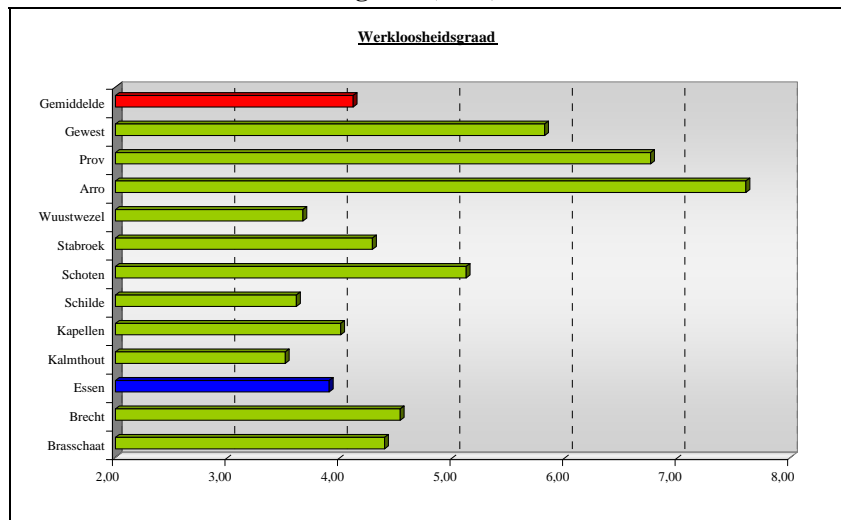
Grafiek 4.22 Evolutie aantal NWWZ

Grafiek 4.22 geeft de evolutie weer van het aantal NWWZ (niet-werkende werkzoekenden). We merken dat de evolutie voor Essen, Kalmthout en Wuustwezel gelijk loopt met wat we de algemene evolutie zouden kunnen noemen. Essen vormt ook op het aantal NWWZ per 1000 inwoners niet direct een uitzondering met een score van 18,93. Het Vlaams Gewest scoort hier trouwens 20,54.

De evolutie geeft wel aan dat de werkloosheid in onze gemeente conjunctuurgevoelig is.

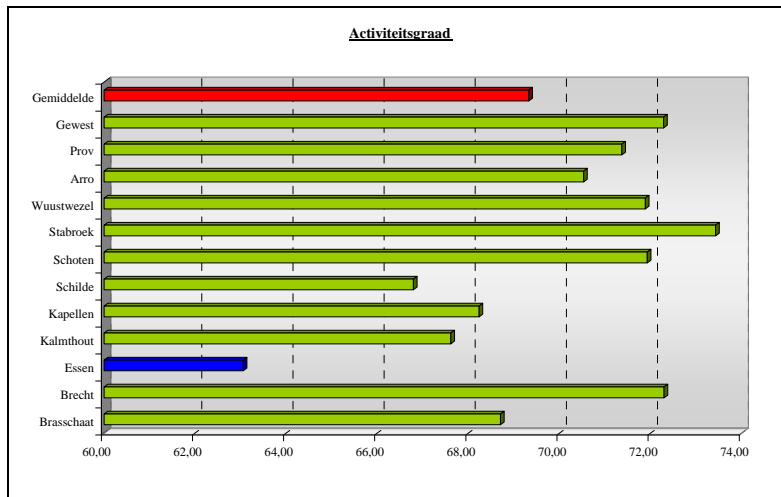
Als we de werkloosheidsgraad definiëren als het aantal NWWZ ten opzichte van de bevolking op beroepsactieve leeftijd, dan scoort Essen met een waarde van 3,90 in 2005 vergelijkbaar met de andere gemeenten. Essen scoort een pak beter dan het gemiddelde dat op 4,11 afklokt. De gemiddelde werkloosheidsgraad in het Vlaams

Grafiek 4.23 Werkloosheidsgraad (2005)

Gewest ligt met een waarde van 5,81 dan een stuk hoger dan in Essen.

Grafiek 4.24 Activiteitsgraad (2005)

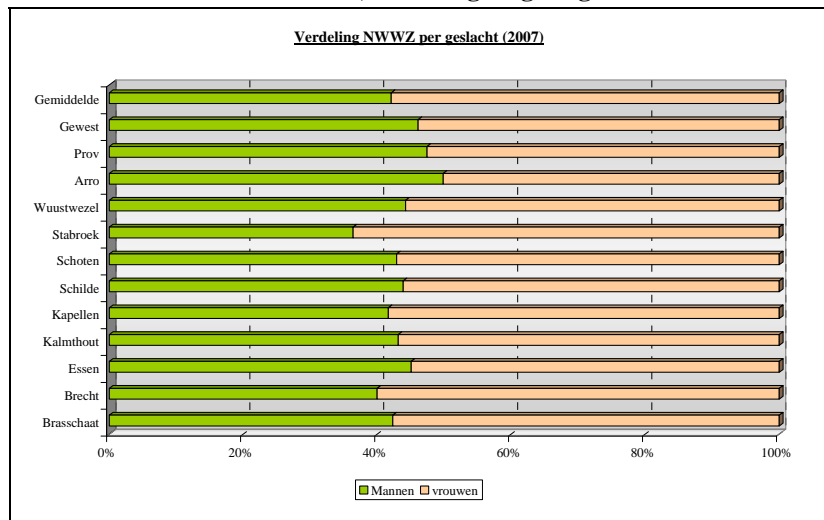

Als we de NWWZ en de werkenden samen nemen, dan bekomen we de werkelijke beroepsbevolking. Dit is in praktijk de bevolking op beroepsactieve leeftijd die zich al dan niet met succes aanbiedt op de arbeidsmarkt. Wanneer we dan naar de activiteitsgraad peilen, dan gaan we na wat de verhouding is tussen de actieve bevolking en de bevolking op beroepsactieve leeftijd. We merken in vergelijking met

andere gemeenten dat Essen inzake haar activiteitsgraad slecht scoort. De activiteitsgraad in Essen ligt zelfs met 63,05 onder het Vlaams gemiddelde dat 72,28 bedraagt. Essen kent dus in vergelijking met de andere gemeenten en het Vlaams Gewest een groter aandeel van de bevolking op beroepsactieve leeftijd dat zich niet aanbiedt op de arbeidsmarkt.

Bij de bespreking van de gezinstoestanden, keken we ook naar de alleenstaande vrouwen. Ook bij de werkloosheidscijfers maken we nu een onderscheid tussen de geslachten. We merken dat het werkloosheidsprobleem een groter probleem vormt bij de vrouwen dan bij mannen. Relatief gezien is nog steeds een groter gedeelte van de werkzoekenden van het vrouwelijke geslacht. Essen vormt op dit gebied geen uitzondering met de andere gemeenten.

Grafiek 4.25 Werkzoekenden, verdeling volgens geslacht

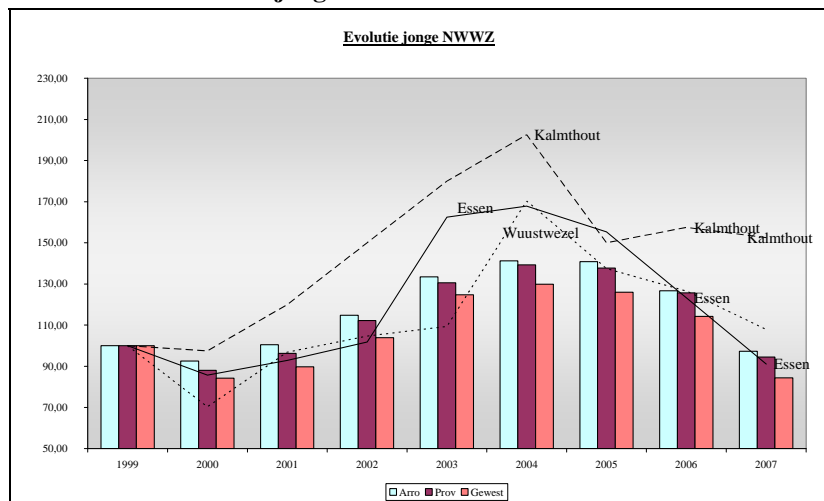

Naast de geslachtelijke opdeling van de werkzoekenden, is een vergelijking tussen verschillende leeftijdscategorieën interessant. Veelal wordt immers een apart beleid ontwikkeld om hetzij oudere, hetzij jongere werkzoekenden, ... aan een job te helpen.

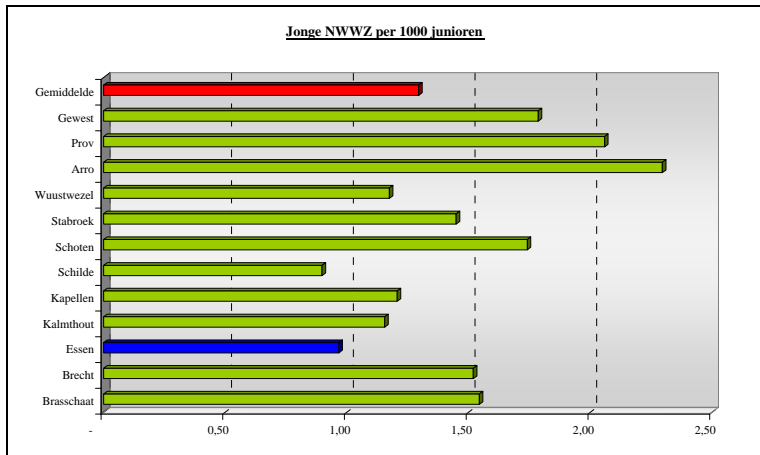
4.2.5. Jeugdwerkloosheid

Op grafiek 4.26 zien we de evolutie van het aantal niet-werkende werkzoekenden jonger dan 25 jaar. We merken dat de evolutie in de gemeenten Essen, Kalmthout en Wuustwezel anders verloopt dan in de grotere gehelen. De reden hiervoor ligt wellicht in de "jongere" bevolking van deze gemeenten. We merken op dat de jongerenwerkloosheid

Grafiek 4.26 Evolutie jonge werkzoekenden

overigens nog een stuk conjunctuurgevoeliger is dan de algemene werkloosheid.

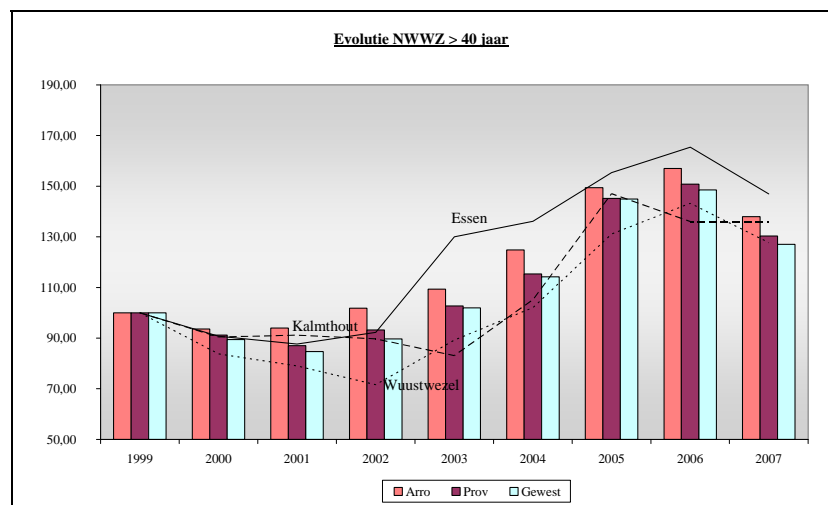
Grafiek 4.27 Jonge NWWZ per 1000 junioren (2007)

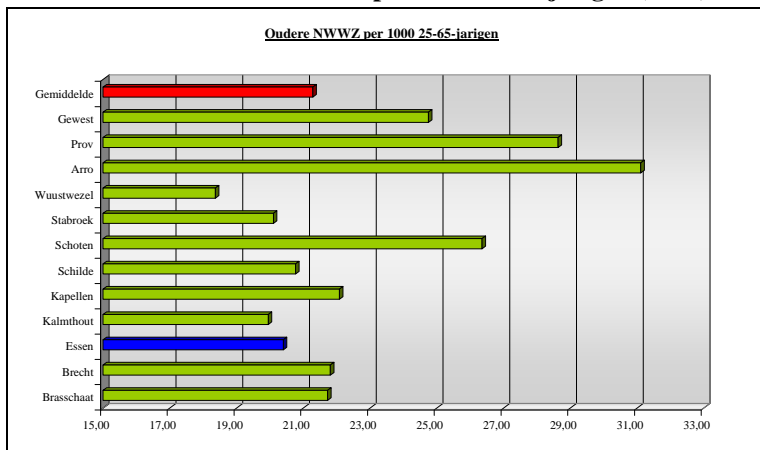
Als we Essen vergelijken met de hele vergelijkingsgroep, dan telt Essen met 0,97 NWWZ onder jongeren een beter resultaat dan het gemiddelde (1,29). Opvallend is dat Essen veel lager scoort dan het Vlaams Gewest (1,78). Dit is des te meer opvallend omdat Essen relatief meer jongeren telde en omdat de activiteitsgraad laag ligt in Essen. We kunnen dus veron-

derstellen dat Essen veel jongeren kent die zich niet aanbieden op de arbeidsmarkt, al dan niet met succes. De situatie in Kalmthout is in dat opzicht helemaal anders. Daar bieden relatief meer jongeren zich aan op de arbeidsmarkt, zelfs met een vrij groot succes. Ook Wuustwezel kent een andere situatie.

4.2.6. Werkloosheid bij +veertigers

Op grafiek 4.28 zien we de evolutie van het aantal niet-werkende werkzoekenden ouder dan 40 jaar. We merken dat de evolutie in Essen sterker is dan in Kalmthout en Wuustwezel. Ten opzichte van de grotere gehelen, kunnen we zeggen dat de evolutie in Essen meer uitgesproken is dan elders.

Grafiek 4.28 Evolutie oudere werkzoekenden

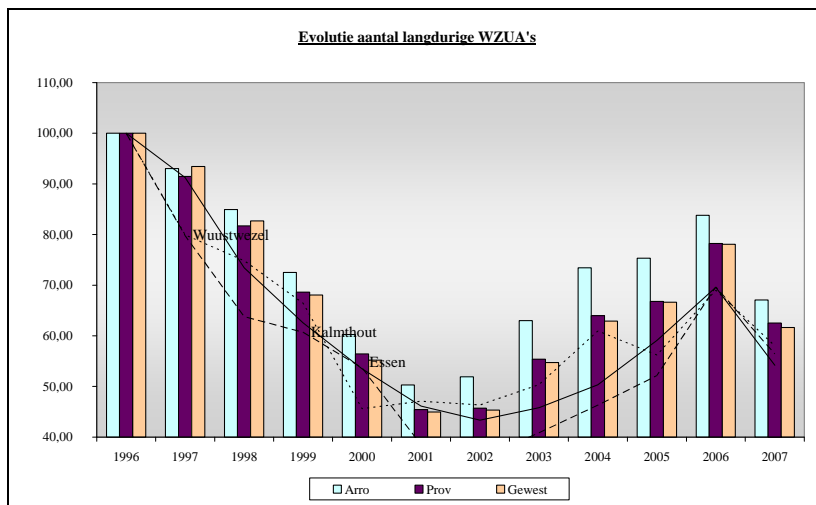
Grafiek 4.29 Oudere NWWZ per 1000 25-65-jarigen (2007)

Essen presteert wel beter dan het gewest, de provincie en het arro.

Wanneer we kijken naar het aantal werkzoekenden onder de “ouderen”, dan stellen we vast dat Essen niet beter of niet slechter doet dan het gemiddelde. Opvallend is wel dat Wuustwezel en Kalmthout wel beter presteren dan Essen. De hoge waarde voor Stabroek kan dan weer verklaard worden door het groter aandeel van deze leeftijdsklasse in de totaliteit van de bevolking.

4.2.8. Werkloosheid volgens activiteitsduur

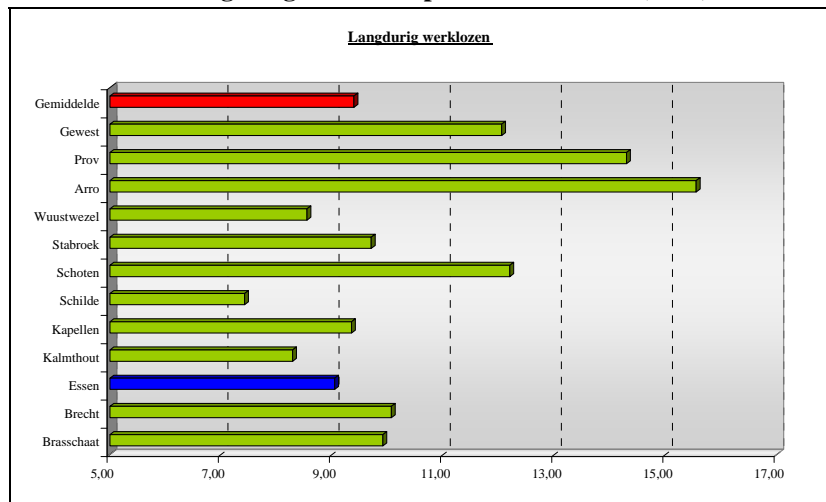
Een volgende opdeling die we maken ontstaat wanneer we kijken naar de opdeling inzake de inactiviteitsduur. Dit onderscheid maken we omdat een werkloosheid korter dan 1 jaar eerder duidt op conjuncturele werkloosheid, waar langere werkloosheid (zeker wanneer we spreken over een inactiviteit van meer dan 2 jaar) wijst op een eerder structureel fenomeen.

Grafiek 4.30 LDWZUA's

Voor de duur van de werkloosheid, moeten we ons baseren op de cijfers van de Werkzoekenden met uitkeringsaanvraag (WZUA). We merken dat Essen de algemene trend volgt als we spreken over de evolutie van het aantal langdurige werklozen.

Op grafiek 4.31 zien we dat Essen, samen met Kalmthout en Schilde, bij de beste leerlingen van de klas is wanneer we spreken over langdurige uitkeringsgerechtigd volledig werklozen. Met net geen 9,04 promille, presteren we bij deze parameter wat beter dan het gemiddelde (9,39) en heel wat beter dan het Vlaams Gewest (12,05).

Grafiek 4.31 Langdurige WZUA's per 1000 inwoners (2007)

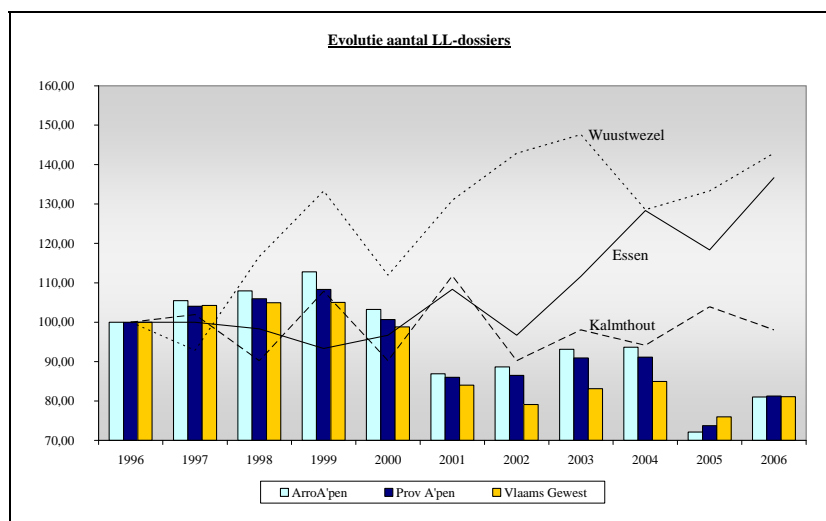

4.2.9. Leefloon

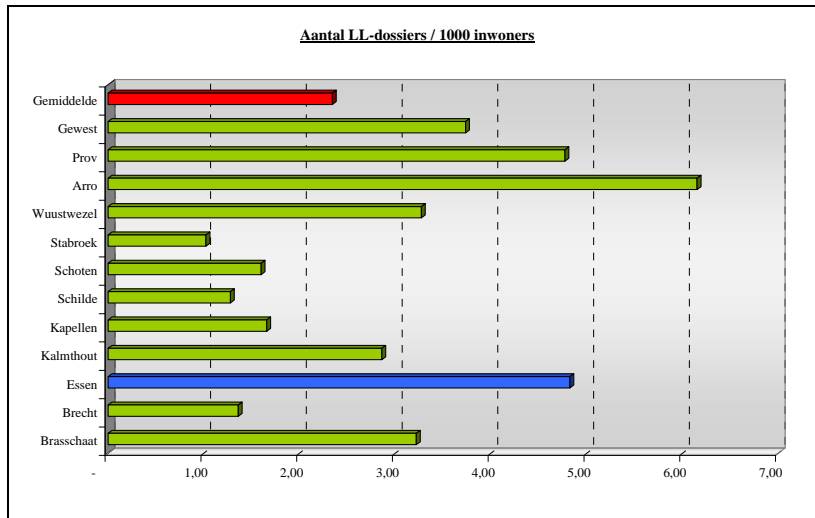
In schril contrast met het toenemend inkomen, evenals met de evoluties in de werkloosheid, staat de groei van het aantal leefloners. Grafiek 4.32 geeft de evolutie in het aantal leefloondossiers weer.

Op grafiek 4.32 valt vooral de sterke stijging van het aantal Essense leefloondossiers op in de periode met de ingang van de nieuwe leefloonwet in 2002. Wanneer we kijken naar 2006, stellen we vast dat ten opzichte van 1996 Wuustwezel en Essen een veel sterkere toename hebben gekend dan Kalmthout, het arro, de provincie en het gewest. Ten aanzien van 1996 nam

Grafiek 4.32 Evolutie aantal leefloners

het aantal leefloners in Essen toe met 36,67%. In het Vlaams Gewest nam het aantal leefloondossiers zelfs af met 18,91%. Dit betekent dat er een serieus verschil is op dit vlak tussen Essen (en ook Wuustwezel) en de rest van Vlaanderen. Illustratief hiervoor is Kalmthout waar het aantal over dezelfde periode ook daalde, zij het dan met "slechts" 1,96%.

Grafiek 4.33 Aantal leefloners per 1000 inwoners (2006)

Kalmthout ook niet bijster goed scoren, kunnen we vermoeden dat het op één of andere manier een structureel probleem is, eigen aan onze gemeenten. Over mogelijke relaties volgt later nog meer.

Wanneer we het aantal leefloondossiers dan vergelijken, rekening houdend met het aantal inwoners, dan steekt Essen er toch bovenuit. Abstractie makend van het arro en de provincie (situatie wat scheefgetrokken door stad Antwerpen?), scoort Essen bijzonder slecht. Essen haalt het hoogste aantal dossiers in vergelijking met de andere gemeenten. Gezien Wuustwezel en

4.3. Wonen

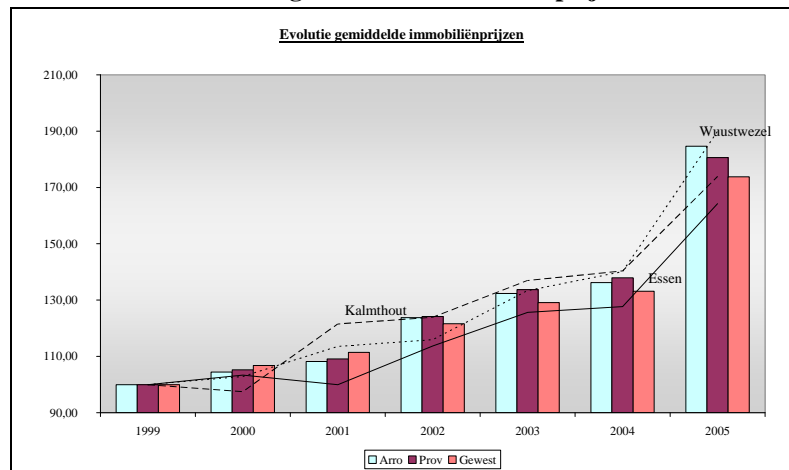
Tot hiertoe schetsten we al een beeld van Essen op demografisch en socio-economisch gebied. Dit beeld is echter nog steeds onvolledig om een analyse te kunnen maken wanneer we spreken over sociaal beleid. Sociaal beleid wil ook zeggen dat we, naast de socio-economische en de demografische indeling van de gemeente, kijken naar het woongedrag in onze gemeente. De manier van wonen in een gemeenschap bepaalt immers voor een groot stuk mee in welke mate inwoners zich goed in hun vel voelen. Wanneer we nu spreken over wonen, doen we dit in de ruimste zin van het woord. We beginnen eerst met een blik te werpen op de eigen woningen, vervolgens staan we stil bij de sociale woningen, om naderhand ook te kijken naar de woongelegenheden voor bejaarden.

4.3.1. Verkochte woningen

Om een eerste zicht te krijgen op de woningen op de Essense markt, kijken we naar de immobiëlenmarkt. We nemen hiervoor de gegevens van de officiële kopen en verkopen van huizen, appartementen en gronden. De immobiëlenmarkt is een private markt waarop handel gedreven wordt. We kijken dan ook in de eerste plaats naar de gegevens van gekochte en verkochte woningen en gronden.

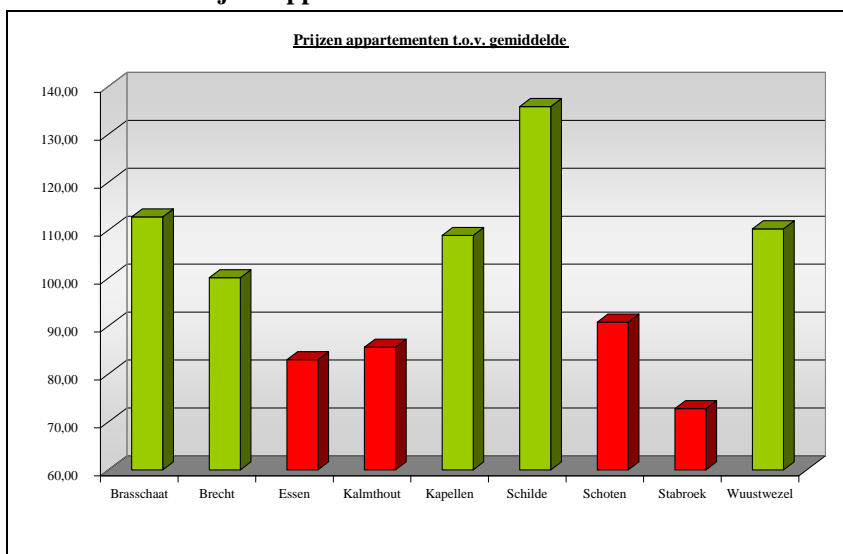
Wanneer we de gemiddelde verkoopprijzen van de appartementen en kleine en middelgrote woningen samenbrengen, merken we een sterkere stijging op van de prijzen in Kalmthout en Essen in vergelijking met grotere gehelen. Deze evolutie is waarschijnlijk mee een aanduiding van de “stadsvlucht” en de druk op de groenere rand rond een

Grafiek 4.34 Evolutie gemiddelde immobielijprijzen

stad. In het geval van onze regio spreken we dan van de druk vanuit Antwerpen. Daarnaast zullen voor de grensgemeenten de effecten van de immigratie van EU-burgers (Nederlanders) ook hun rol spelen.

Grafiek 4.35 Prijzen appartementen 2005

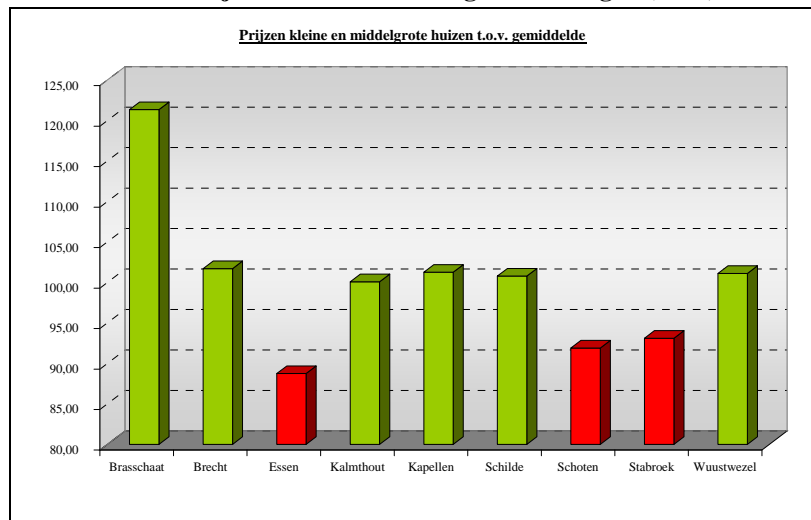

Bij de volgende grafieken kijken we iets verder naar de deelstukken van de immobielien. Vooreerst bekijken we de prijzen van de verkochte appartementen in Essen in vergelijking met de buurgemeenten. Ondanks de sterk toegenomen immobielijprijzen, stellen we vast dat de gemiddelde prijs van een verkocht appartement in Essen onder het gemiddelde ligt. Essen

scoort evenwel niet extreem laag ten opzichte van het gemiddelde. We kunnen dus stellen dat de prijzen in Essen van verkochte appartementen niet extreem hoog zijn in vergelijking met onze omgeving. Wanneer we vergelijken met het Vlaams Gewest, merken we ook dat de appartementen in Essen gemiddeld 10% goedkoper zijn dan in het Vlaams gewest.

Naast de appartementen kijken we ook naar de gemiddelde prijzen van verkochte kleine en middelgrote woningen. In evenals bij de verkochte appartementen, stellen we vast dat de gemiddelde prijs van een verkochte kleine en middelgrote woning in Essen onder het gemiddelde ligt. Ook hier kunnen we zeggen dat het verschil met het gemiddelde eerder beperkt is.

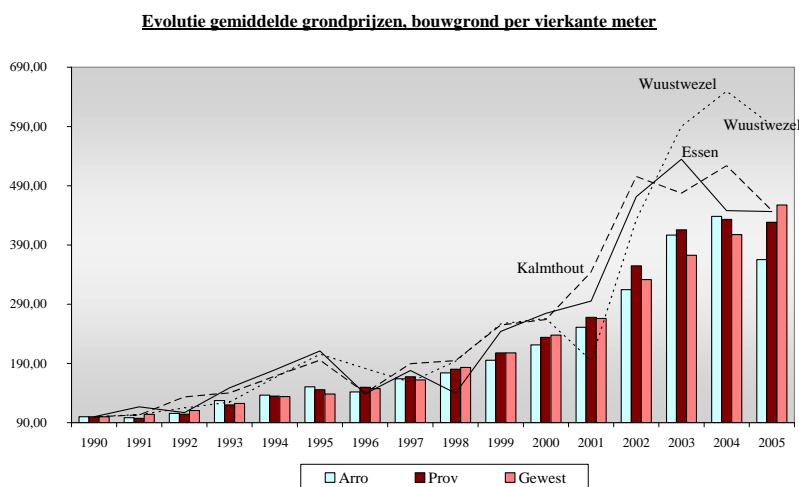
Grafiek 4.36 Prijzen kleine en middelgrote woningen (2005)

Wanneer we bij deze prijzen ook de vergelijking maken met het Vlaams gewest, zien we dat Essen wederom hoger (8%) scoort dan het Vlaams Gewest.

4.3.2. Verkochte bouwgronden

Grafiek 4.37 Evolutie grondprijzen per vierkante meter

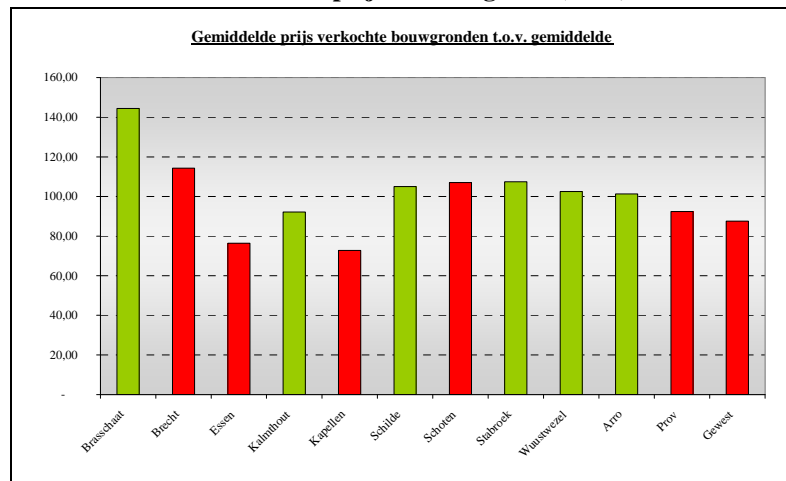

Naast de verkochte woningen, bestaat de immobiliënmarkt ook uit de verkoop van bouwgronden. We zien dat vanaf 2000 de prijs van de verkochte gronden spectaculair gestegen is in Essen, Kalmthout en Wuustwezel. Wellicht is de reden terug te vinden in de wet van vraag en aanbod. Bouwgrond

wordt schaarser met een toenemende vraag wat leidt tot hogere prijzen.

In grafiek 4.38 vergelijken we de gemiddelde prijzen van de verkochte bouwgronden per vierkante meter in 2004. Uit deze vergelijking met het gemiddelde van de ons omringende gemeenten, valt op dat Essen nog niet zo een hoge prijzen kent als bijvoorbeeld Kalmthout. De prijzen in het gewest bevinden zich overigens op een vergelijkbaar niveau.

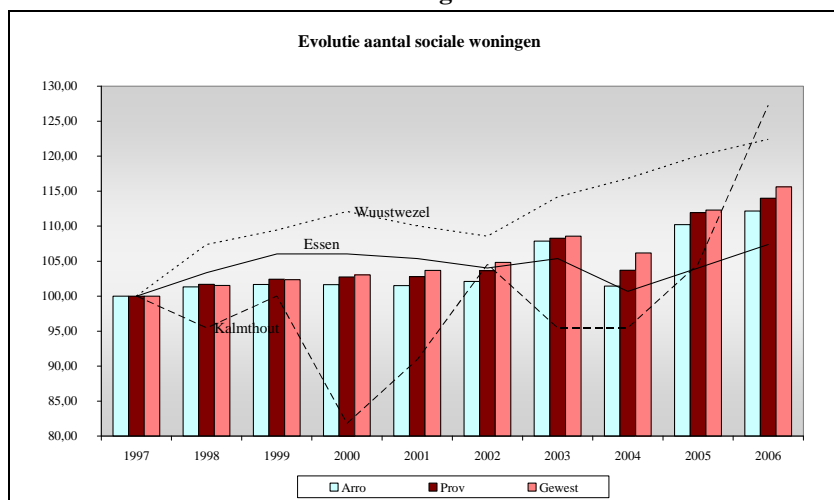
Grafiek 4.38 Gemiddelde prijzen bouwgrond (2005)

4.3.3. Sociale woningen

Nadat we in de vorige alinea stil hebben gestaan bij de volledig vrije markt van woningen en bouwgronden, richten we ons in deze alinea tot de sociale woningen. Eerst bekijken we de evolutie in het aantal sociale woningen, daarna vergelijken we onze gemeente met de ons omringende gemeenten.

Grafiek 4.39 Evolutie sociale woningen

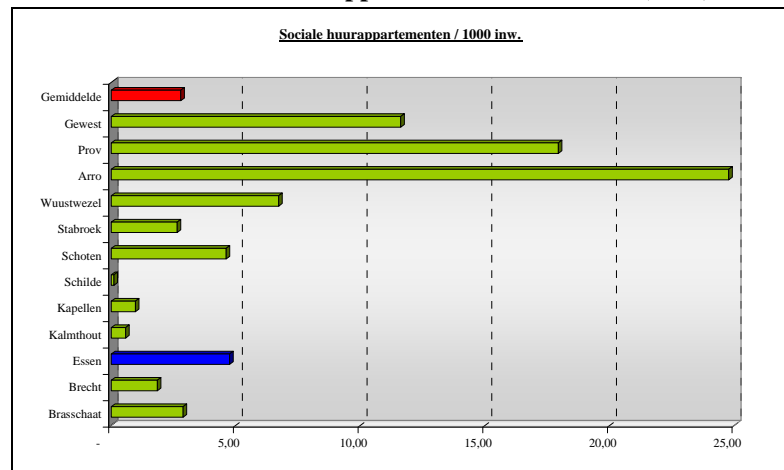

Wanneer we abstractie maken van de soort woning (appartement of huis), en we kijken naar de evolutie van het aantal sociale woningen, dan valt de evolutie van Waastwezel en Kalmthout op. De sociale huisvestingsmaatschappijen hebben de afgelopen jaren blijkbaar een inspanning geleverd in Waastwezel die groter

is dan in Essen en Kalmthout. Vanaf 2002 kunnen we zelfs stellen dat Essen minder investeert in nieuwe sociale woningen dan de provincie en het Vlaams Gewest. Kalmthout evolueert overigens over de hele beschouwde periode trager dan de grotere gehelen.

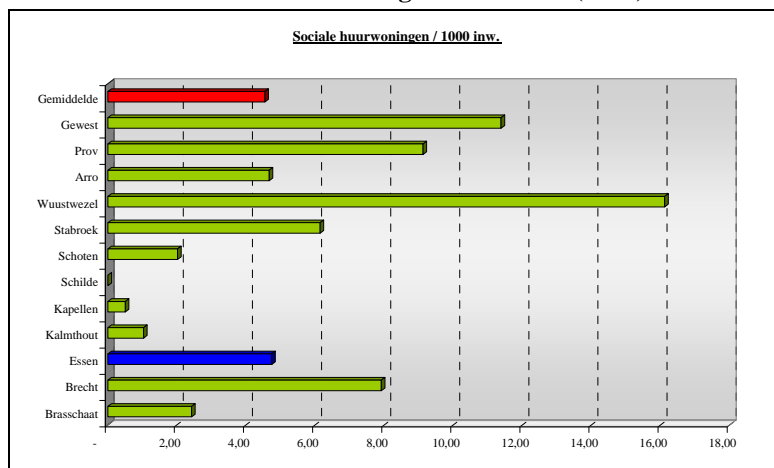
Na de evolutie van de totalen van de sociale woningen bekeken te hebben, splitsen we voor de vergelijking even op tussen de soorten woning. Als we kijken naar het aantal sociale huurappartementen, telt Essen meer woonsten dan gemiddeld in de ons omringende gemeenten. Wuustwezel telt nog net iets meer sociale huurappartementen per 1000 inwo-

Grafiek 4.40 Sociale huurappartementen / 1000 inw. (2006)

ners. Dat het gewest, de provincie en het arro meer appartementen tellen dan de “peer-group” vindt haar oorsprong in het stedelijk karakter van deze eenheden. Opvallend is de lage score van Schilde met in totaal slechts 2 appartementen.

Grafiek 4.41 Sociale huurwoningen / 1000 inw. (2006)

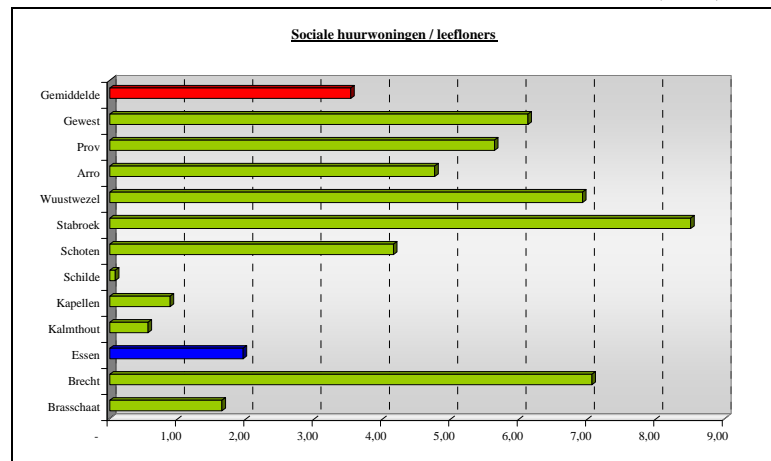

Naast appartementen, zijn ook in de gemeente verschillende huurwoningen beschikbaar. Bij de beschikbaarheid van sociale huurwoningen per 1000 inwoners, scoort Essen ook hoog. Wuustwezel springt er weliswaar bovenuit, maar Essen behaalt toch het gemiddelde. Opvallend is ook de score van Schilde. Schilde telt 0 sociale huurwoningen.

Wanneer we de twee hierboven soorten woningen samen nemen, dan scoort Essen behoorlijk. Wuustwezel heeft de hoogste score, mede dankzij het grote aantal sociale woningen. Essen scoort, gerelateerd aan het aantal inwoners, iets beter dan gemiddeld. Na Wuustwezel heeft Essen het grootste aantal sociale huurwoongelegenheden per 1000 inwoners. Essen scoort echter nog steeds lager dan het Vlaams Gewest, de provincie en het arro.

We hebben ook het aantal sociale woningen gerelateerd aan het aantal leefloners. Wanneer we dan hier de vergelijking maken, valt op dat Essen een score haalt onder het gemiddelde van de ons omringende gemeenten. Het hoge aantal leefloners is daar natuurlijk niet vreemd aan. Wuustwezel, dat een vergelijkbaar aantal leefloners telt, scoort echter een heel stuk

Grafiek 4.42 Sociale huurwoningen / aantal leefloners (2006)

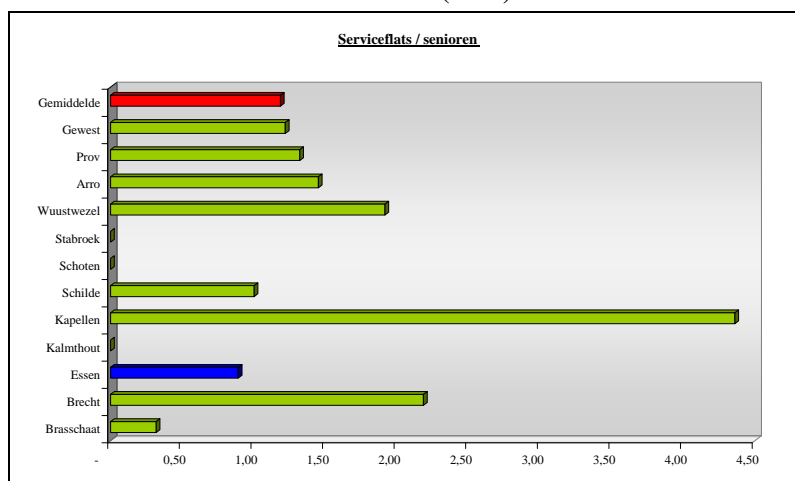
beter dan Essen. De goede score van Stabroek heeft dan op haar beurt in hoofdzaak te maken met het lage aantal leefloners in de gemeente.

4.3.4. Bejaardenvoorzieningen

In deze alinea beperken we onze vergelijkingen tot de voorzieningen die onze gemeente aanwezig zijn voor senioren. Hierbij kijken we naar serviceflats en rusthuizen. In deze woonvormen wordt immers voorzien in een specifieke ondersteuning naar bejaarden toe.

Niet in alle gemeenten heeft men serviceflats gebouwd. Ook moeten we zeggen dat de cijfers van Brasschaat achterhaald zijn. In 2002 telde Brasschaat geen serviceflats, maar in 2005 opende in Brasschaat nieuwe serviceflats. De vergelijking met Brasschaat is dus moeilijk te maken. Ook moeten we duidelijk zeggen dat we hier enkel de door de Vlaamse Gemeenschap erkende serviceflats meenemen in de vergelijkingen. We spreken hier dus niet over mogelijk gebouwde seniorenflats, die niet erkend zijn door de Vlaamse Gemeenschap.

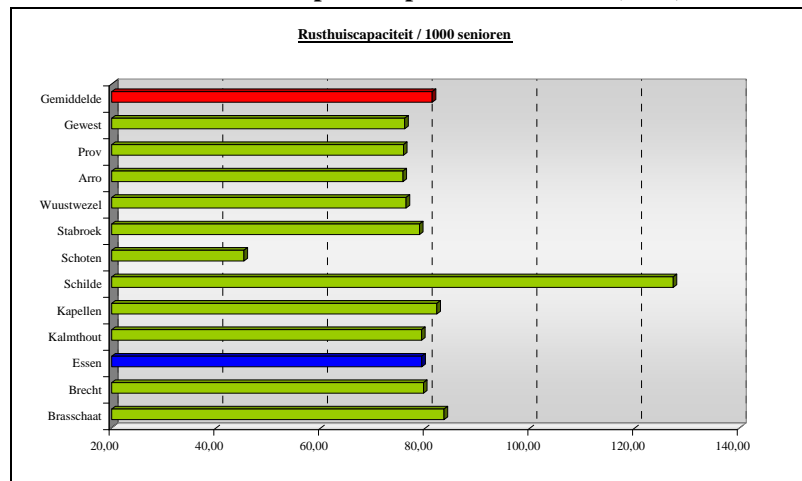
Grafiek 4.43 Serviceflats / senioren (2007)

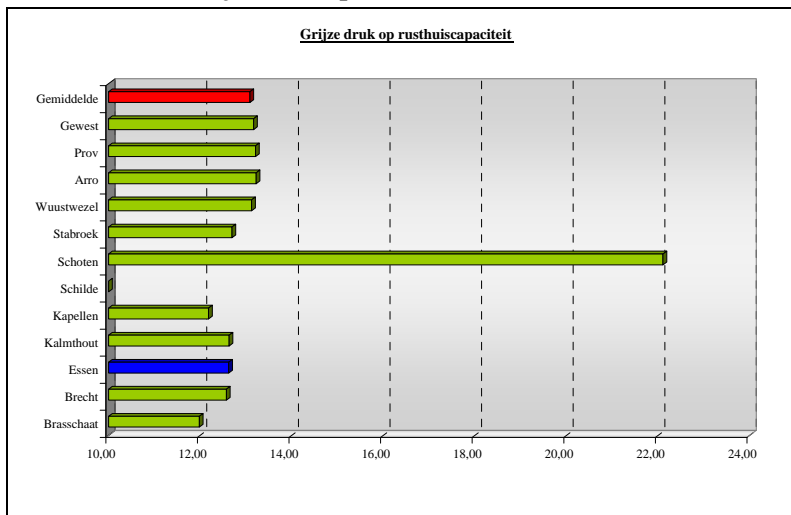
Wanneer we het aantal flats relateren tot het aantal in de gemeente wonende senioren (> 64 jaar), dan blijkt dat in Essen 0,89 serviceflats klaar staat per 100 senioren. Dit lijkt weinig, maar niet alle senioren hebben direct behoefte aan een serviceflat. Kapellen heeft een zeer ruim aantal serviceflats ten opzichte van haar aantal senioren.

Een volgende seniorenvoorziening betreft de rusthuizen. Wanneer we kijken naar de capaciteit van de rusthuizen, gerelateerd aan het aantal senioren per gemeente. Kalmthout en Essen hebben ten aanzien van het aantal in de gemeente wonende senioren een veel hogere rusthuiscapaciteit dan de overige gemeenten. Op het eerste zicht hebben Essen en Kalmthout een soort overcapaciteit.

Grafiek 4.44 Rusthuiscapaciteit per 1000 senioren (2007)

Grafiek 4.45 Grijs druk op rusthuizen (2007)

We hebben de gegevens van rusthuizen en senioren ook anders bekeken. We bekeken immers ook de grijze druk op de rusthuizen. Hiermee bedoelen we dat we de wachtlijst van senioren per rusthuisbed bekeken. Hierbij valt op dat alle gemeenten ongeveer dezelfde score halen, met uitzondering van Schoten en Schilde. Waar de druk op de RVT's in Schoten immens is, is deze in Schilde bijna onbestaande.

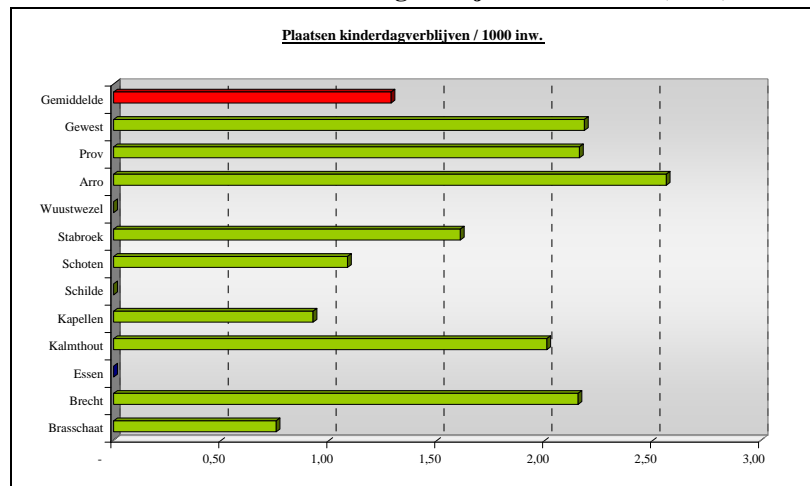
Op te merken is ook dat, ondanks dat Essen een relatief jonge gemeente is, de rusthuiscapaciteit zeer ruim is uitgebouwd. Dat Essen twee rusthuizen op haar grondgebied heeft met in totaal 205 bedden is daar uiteraard niet vreemd aan. Interessant zou zijn om een soort voorspelling te kunnen maken naar het aantal senioren in bijvoorbeeld 2030 en om dan de grijze druk te vergelijken met de andere gemeenten.

4.3.5. Kinderopvang

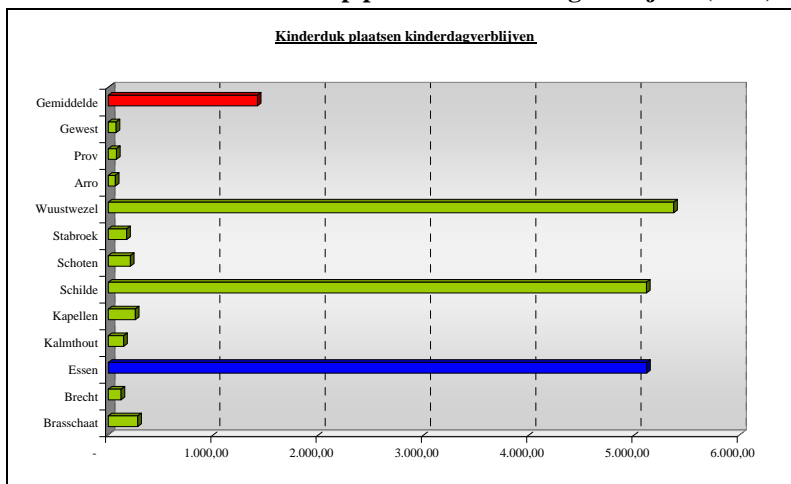
Na stilgestaan te hebben bij de oudere inwoners van de gemeente, kijken we nu naar de jongere inwoners van Essen. In deze alinea bekijken en vergelijken we de kinderopvangsituatie.

Een eerste manier om naar de kinderopvang te kijken, is aan de hand van het aantal plaatsen in kinderdagverblijven per 1000 inwoners. Essen valt, samen met Wuustwezel en Schilde op in negatieve zin. Dit verbaast niet omdat er geen plaatsen in erkende kinderdagverblijven beschikbaar zijn in deze gemeenten.

Grafiek 4.46 Plaatsen kinderdagverblijven / 1000 inw. (2006)

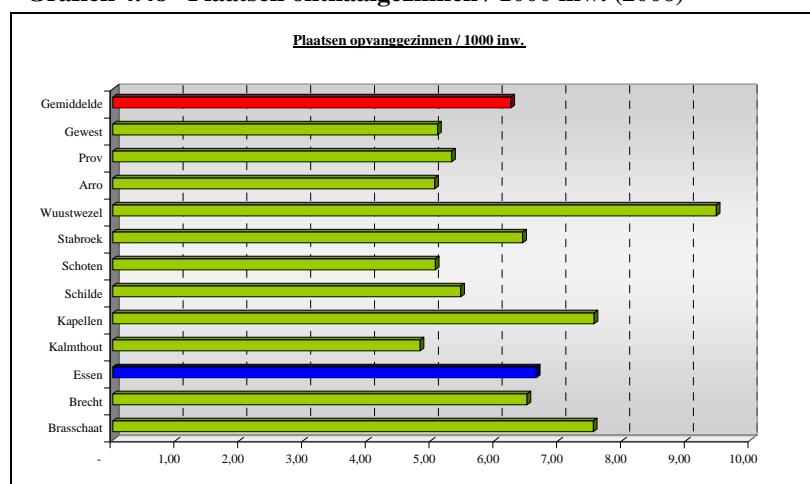
Grafiek 4.47 Kinderdruk op plaatsen kinderdagverblijven (2006)

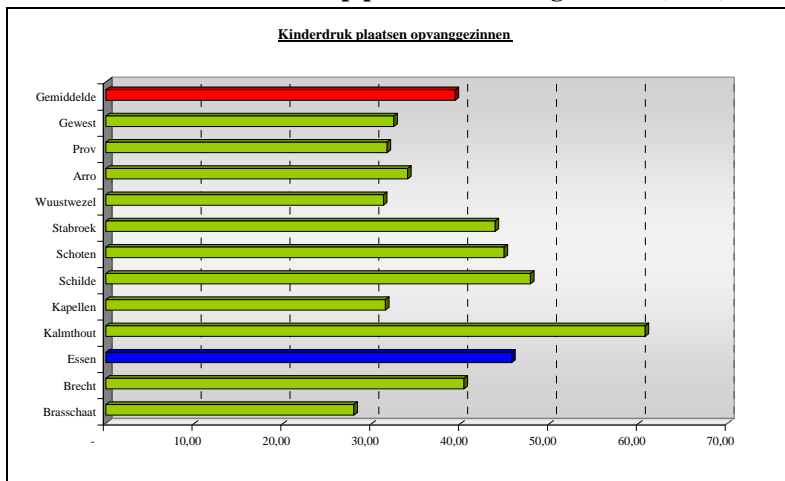

Wanneer we kijken naar de kinderdruk op de plaatsen binnen de kinderdagverblijven, trekken we dezelfde conclusie als bij grafiek 4.46. Kinderdruk definiëren we als het totaal 0-14-jarigen ten opzichte van het aantal beschikbare plaatsen. Het is dus logisch dat Essen, Wuustwezel en Schilde met dit resultaat er ver bovenuit steken.

Bij de beschikbare plaatsen binnen de opvanggezinnen ziet de situatie er helemaal anders uit. Essen scoort hier beter dan het gemiddelde aantal opvangplaatsen per 1000 inwoners. Waar Essen 6,64 plaatsen per 1000 inwoners kent, bedraagt het gemiddelde 6,24. Opvallend is ook dat Kalmthout laag scoort. Wellicht ligt de oorzaak hiervoor in de beschikbaarheid van kinderdagverblijven. Ook opvallend is de enorm hoge score voor Wuustwezel. De situatie in Wuustwezel betreffende de kinderdagverblijven is echter perfect te vergelijken met Essen. Het resultaat hoeft dus eigenlijk niet te verbazen.

Grafiek 4.48 Plaatsen opvanggezinnen / 1000 inw. (2006)

Grafiek 4.49 Kinderdruk op plaatsen onthaalgezinnen (2006)

Wanneer we kijken naar de kinderdruk op de plaatsen binnen de onthaalgezinnen, zien we dat de druk op de beschikbare plaatsen binnen de onthaalgezinnen in Essen hoger is dan de gemiddelde kinderdruk. Het feit dat Essen een jonge gemeente is, zal hier waarschijnlijk wel enigszins meespelen. We zien overigens dat ook bij deze parameter Kalmthout behoorlijk hoog scoort.

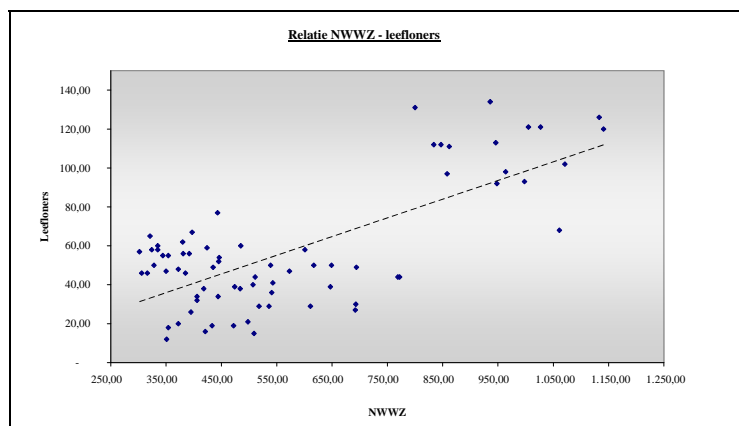
4.4. Relaties

Tot hiertoe bespraken we enkel de evoluties en absolute aantallen van de verschillende parameters die Essen kunnen situeren in de omgeving. In dit hoofdstuk trachten we iets verder te gaan. We bekijken of in sommige situaties linken gelegd kunnen worden tussen verschillende sociale fenomenen. We trekken daarbij de context iets of wat open, en gebruiken de reeds verzamelde gegevens van de omringende gemeenten.

4.4.1. Relatie leefloon-werkloosheid

Het leefloon is de laatste strohalm tot enige financieel houvast. Als je geen werk hebt, je zaak gaat failliet,... kan je, mits bepaalde voorwaarden, een beroep doen op het leefloon. Vanuit een economische redenering zou je dan verwachten dat de economische situatie op macrolvlak mee bepalend is voor het aantal leefloners. Eén van de parameters voor de macro-economische toestand is werkloosheid. Daarom stelden we het aantal leefloners tegenover het aantal NWWZ.

Wanneer we kijken naar de band tussen werkloosheid en leefloon, stellen we inderdaad een positief verband vast. Met andere woorden de twee gegevens beïnvloeden mekaar. De beïnvloeding kan echter in twee richtingen zijn. Om hier uitsluitsel over te geven moet verder statistisch onderzoek gebeuren. Belangrijk is de conclusie dat door werk te stimu-

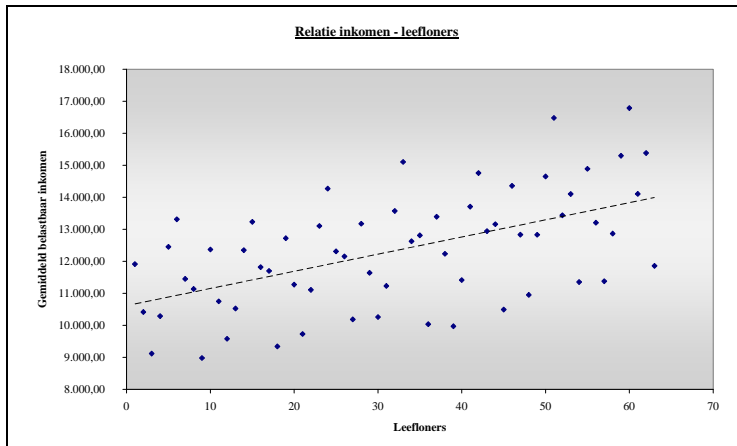
Grafiek 4.50 Relatie leefloon - werkloosheid

leren wellicht niet alleen het aantal werklozen kunnen doen verminderen, maar dat we ook het aantal steuntrekkers in de leefloonwetgeving kunnen beïnvloeden.

4.4.2. Relatie leefloon-gemiddeld inkomen

Een tweede economische indicator is het inkomen van de inwoners. In grafiek 4.47 stellen we dan de leefloners ten opzichte van het gemiddeld belastbaar inkomen.

Grafiek 4.51 Relatie leefloon – gemiddeld inkomen

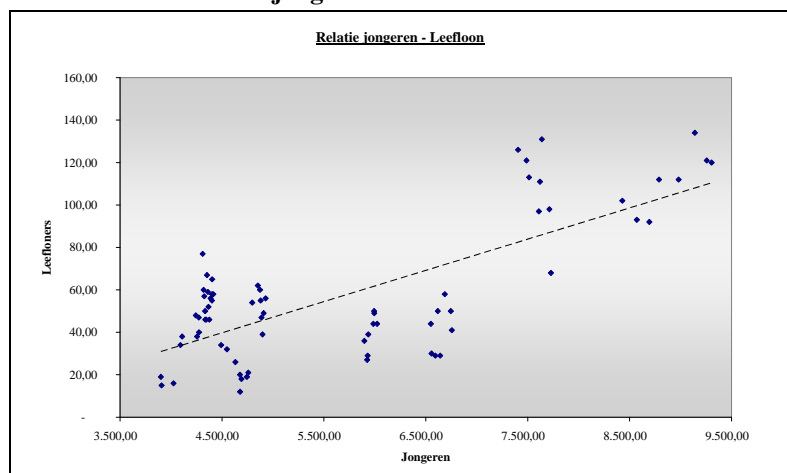
Als we kijken naar grafiek 4.47, kunnen we vaststellen dat de puntenwolk ook hier rondom de trendlijn ligt. Dit zou willen zeggen dat het aantal leefloners het gemiddeld belastbaar inkomen per hoofd naar beneden trekt. Anderzijds kan het even goed willen zeggen dat gemeenten met een lager inkomen per hoofd meer leefloontrekkers aantrekken.

4.4.3. Relatie leefloon-jongeren

Naast economische indicatoren, kunnen misschien ook demografische indicatoren een rol spelen voor het aantal leefloondossiers per gemeente. Een demografische indicator kan bijvoorbeeld de leeftijd zijn. In eerste instantie kijken we naar de jongeren in de gemeente.

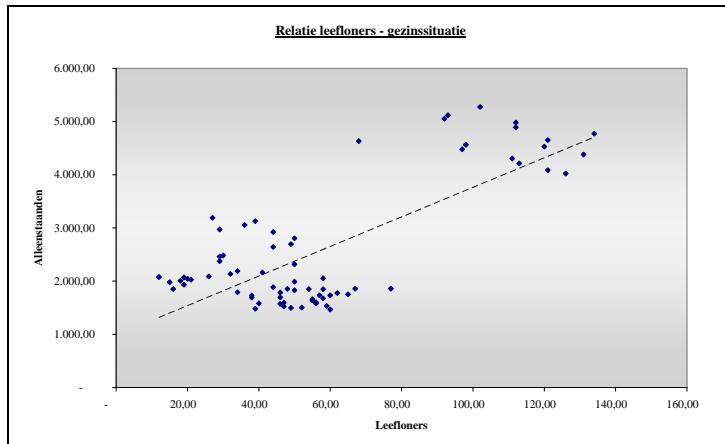
Bij de uittekening van de jongeren ten opzichte van het aantal leefloondossiers, constateren we een statistische band, zij het dat we die eigenlijk om zeker te zijn, verder statistisch moeten onderzoeken. In ieder geval lijkt het erop dat gemeenten met een groter aantal jongeren, meer leefloners herbergen.

Grafiek 4.52 Relatie jongeren - leefloon

4.4.4. Relatie leefloon-alleenstaanden

Als we, los van exacte cijfers, kijken naar de aantallen leefloondossiers, dan valt het groot aantal alleenstaanden, al dan niet met kinderlast op. Daarom kunnen we vermoeden dat de gezinstoestand (alleenstaand gezin of niet) een invloed heeft op het aantal leefloners.

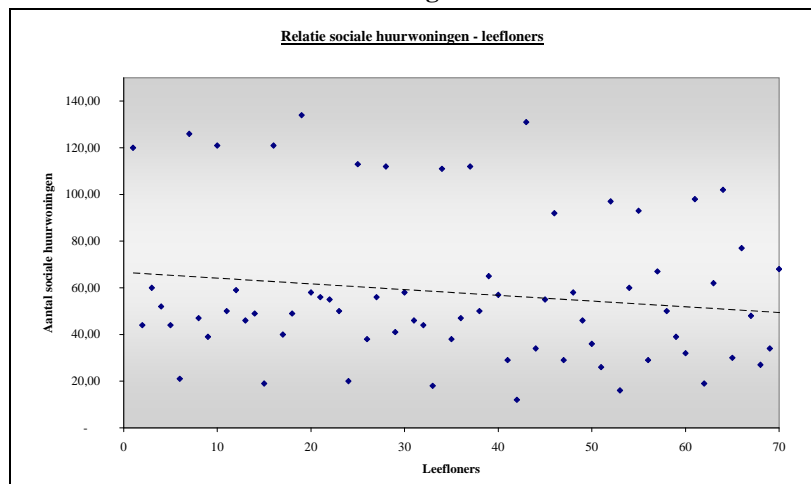
Grafiek 4.53 Relatie leefloners-alleenstaanden

Uit de vorm van de puntenwolk en de concentratie rond de trendlijn, kunnen we ook hier afleiden dat de gezinstoestand, en meer bepaald het feit van alleenstaand te zijn, en het recht op leefloon een invloed hebben op mekaar. Welke parameter welke parameter beïnvloedt is onderwerp voor verder onderzoek en zou ons te ver voeren.

4.4.5. Relatie leefloon-sociale woningen

Essen telde in 2004 meer leefloontrekkers dan Kalmthout. Een van de factoren die verschillend is tussen de twee gemeenten is het aantal sociale huurwoningen. We bekijken dan ook de relatie tussen de sociale woningen en het aantal leefloners van niets naderbij.

De puntenwolk is niet echt rond de trendlijn geconcentreerd. De punten liggen eerder verspreid, wat wijst op een niet-relatie tussen het aantal leefloners en het aantal sociale huurwoningen. In tegenstelling tot wat vaak gezegd wordt (sociale woningen trekken vooral “probleemgevallen” aan), moeten we stellen dat dit niet het geval is voor steuntrekkers in de leefloonwetgeving.

Grafiek 4.54 Relatie sociale woningen-leefloon

4.5. Sociale kaart Essen

Als laatste deel van de omgevingsanalyse, geven we een overzicht van de sociale instanties die Essen in hun werkgebied hebben. Bij elke actor worden de basisgegevens meegenomen, evenals de “categorie” waartoe de sociale actor behoort. Op deze manier krijgt u een degelijk beeld van de “sociale sector” te Essen.

+3 centrum

Gemeentepark 3
2930 Brasschaat
Contacten tel. 03 651 24 87

Activiteiten en cursussen

fax 03 651 24 87
e-mail senioren@brasschaat.be

ABVV Antwerpen - Regio Noord - Kantoor Essen

Stationstraat 132
2910 Essen Vakbonden
Contacten tel. 03 667 22 66
fax 03 663 16 11

ACCU Centrum voor psycho-motoriek

Donksesteenweg 10
2930 Brasschaat Geestelijke gezondheidszorg
Contacten GSM 0474 27 36 23
e-mail eric.vercruyssen@belgacom.net

Albe

Lobelialaan 14
2950 Kapellen (Antw.) Tehuizen voor niet-werkenden
Contacten tel. 03 605 00 64
fax 03 665 31 05
e-mail albe@moso.be

Albro

Claessensdreef 30
2950 Kapellen (Antw.) Zelfhulp - Alleenstaand en
Contacten tel. 03 664 06 17

Algemeen Christelijk Vakverbond - Dienstencentrum Kalmthout

Kapellensteenweg 145
2920 Kalmthout Vakbonden
Contacten tel. 078 15 20 58
fax 03 222 72 90
website www.acv-antwerpen.be
e-mail Antwerpen@acv-csc.be

Algemeen Ziekenhuis Klina

Augustijnslei 100
2930 Brasschaat Ziekenhuizen
Contacten tel. 03 650 50 50
fax 03 650 50 00
website www.klina.be
e-mail info@klina.be

Algemeen Ziekenhuis Klina - Psychiatrische Afdeling

Augustijnslei 100
2930 Brasschaat Psychiatrische afdelingen van
Contacten tel. 03 650 50 50

fax 03 650 50 00
 website www.klina.be
 e-mail info@klina.be

Algemeen Ziekenhuis Klina - Sociale Dienst

Augustijnslei 100
 2930 Brasschaat Sociale diensten van ziekenhuizen
 Contacten tel. 03 650 50 50
 fax 03 650 50 50
 website www.klina.be
 e-mail sociale.dienst@klina.be

Aralea

Mollei 126
 2930 Brasschaat Tehuizen voor werkenden
 Contacten tel. 03 652 15 20
 fax 03 653 06 67

Aralea - Arbeidszorginitiatief

Mikhof 25
 2930 Brasschaat Arbeidszorginitiatieven
 Contacten tel. 03 663 77 16
 e-mail Kirsten.heremans@aralea.be

Aralea - Beschutte werkplaats

Gemeentepark 6
 2930 Brasschaat Beschutte werkplaatsen
 Contacten tel. 03 651 35 42
 fax 03 653 06 67
 website www.aralea.be
 e-mail info.aralea@aralea.be

Aralea - Tehuis voor Werkende Personen met een Handicap

Laagland 101
 2930 Brasschaat Tehuizen voor werkenden
 Contacten tel. 03 652 08 84
 fax 03 653 06 67
 Mollei 126
 2930 Brasschaat Tehuizen voor werkenden
 Contacten tel. 03 652 15 20
 fax 03 653 06 67

Basisschool voor Buitengewoon Onderwijs Wilgenduin

Vogelzangstraat 115
 2920 Kalmthout Buitengewoon kleuter- en lager
 Contacten tel. 03 666 60 24

fax 03 666 39 18
 website www.wilgenduin.be
 e-mail bsbo.kalmthout@rago.be

Beschutte Werkplaatsen Noordheuvcl

Miksebaan 266
 2930 Brasschaat Beschutte werkplaatsen
 Contacten tel. 03 663 54 00
 website www.noordheuvcl.be
 e-mail oordheuvcl@oordheuvcl.be

Brandweer Essen

Heuvelplein
 2910 Essen Algemene diensten
 Contacten tel. 100
 tel. 03 667 22 03

Bu.S.O. Berkenbeek

Nieuwmoerse 113 c
 2990 Wuustwezel Buitengewoon secundair onderwijs
 Contacten tel. 03 669 67 73
 fax 03 669 56 58
 website www.berkenbeek.be
 e-mail janiu.leysens@berkenbeekbuso.be

CAW De Terp - CLG - Het Centrum

Gemeentepark 1
 2930 Brasschaat Diensten relaties en seksualiteit
 Contacten tel. 03 326 00 00
 fax 03 653 12 68
 website www.cawdeterp.be
 e-mail het.centrum@cawdeterp.be

CBO De Ploeg - Brasschaat

Verhoevenlei 47
 2930 Brasschaat Centrum voor Beroepsopleiding (CBO)
 Contacten tel. 03 650 00 10
 fax 03 653 17 07
 website www.deploeg.be
 e-mail info@deploeg.be

Centrum voor Basiseducatie - Noord-Antwerpen

Antwerpsesteenweg 51
 2950 Kapellen (Antw.) Basiseducatie
 Contacten tel. 03 605 00 09

fax 03 605 48 77
website www.basiseducatie.be
e-mail team@cbeoordantwerpen.be

Centrum voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning Dennenhuis

Kalmthoutsesteenw 33
2950 Kapellen (Antw.) Centra voor kindzorg
Contacten tel. 03 217 02 20
fax 03 605 29 15
GSM flor.mielants@stad.antwerpen.be

Centrum voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning Zon en Hei

Max 38
2920 Kalmthout Centra voor kindzorg
Contacten tel. 03 641 91 20
fax 03 641 91 21
GSM 0496 789 415 Crisitelefoon
website www.zonenhei.be

Centrum voor Kortverblijf De Bijster

Nollekensstraat 15
2910 Essen Centrum voor kortverblijf
Contacten

Centrum voor Kortverblijf De Mick

Papestraat 30
2930 Brasschaat Centrum voor kortverblijf
Contacten tel. 03 217 10 11
website www.demick.be
e-mail heropbeuring@demick.be

Centrum voor Leerlingenbegeleiding van het

Van Hemelrycklei 81
2930 Brasschaat Centra voor leerlingenbegeleiding
Contacten tel. 03 651 79 11
fax 03 653 03 14
e-mail clb.brasschaat@sgr3.be

Centrum voor Leerlingenbegeleiding van het Vrij Onderwijs -

De Zwaan 28
2930 Brasschaat Centra voor leerlingenbegeleiding
Contacten tel. 03 651 88 85
fax 03 653 36 10
website www.vclbvknk.be
e-mail brasschaat@vclbvknk.be

Centrum voor Leerlingenbegeleiding van het vrij Onderwijs -

Nollekensstraat 7
 2910 Essen Centra voor leerlingenbegeleiding
 Contacten tel. 03 667 28 28
 website www.vclbvnk.be
 e-mail essen@vclbvnk.be

Centrum voor Volwassenenonderwijs Kapellen

Pastoor 8
 2950 Kapellen (Antw.) Onderwijs voor sociale promotie
 Contacten tel. 03 605 40 78
 fax 03 605 40 78
 website schoolweb.rago.be/cvo/kapellen
 e-mail cvo.kapellen.ivoran@rago.be

CM Antwerpen - CAW Maatschappelijk Werk - Brasschaat

Bredabaan 126
 2930 Brasschaat CAW
 Contacten tel. 03 650 04 80
 fax 03 650 04 88
 website www.cm.be

CM Antwerpen - CAW Maatschappelijk Werk - Essen

Stationsstraat 103
 2910 Essen CAW
 Contacten tel. 03 670 16 90
 fax 03 670 16 98
 website www.cm.be

CM Antwerpen - kantoor Brasschaat

Bredabaan 126
 2930 Brasschaat Ziekenfondsen
 Contacten tel. 03 650 04 80
 fax 03 650 04 88
 website www.cm.be
 e-mail antwerpen@cm.be

CM Antwerpen - kantoor Essen

Stationsstraat 103
 2910 Essen Ziekenfondsen
 Contacten tel. 03 670 16 90
 fax 03 670 16 98
 website www.cm.be
 e-mail antwerpen@cm.be

CM Antwerpen - Pensioendienst - Essen

Stationsstraat 103
 2910 Essen Aanvraag en toekenning pensioen
 Contacten tel. 03 221 92 30
 website www.cm.be
 e-mail pensioendienst.antwerpen@cm.be

CM Antwerpen - Ziekenzorg - Essen Heikant

Bergenvestraat 16
 2910 Essen Ziekenbezoek
 Contacten website www.ziekenzorg.be

CM Antwerpen - Ziekenzorg - Essen Hoek

Moerkantsebaan 231
 2910 Essen Ziekenbezoek
 Contacten website www.ziekenzorg.be

CM Antwerpen - Ziekenzorg - Essen Horendonk

Steenpaal 9
 2910 Essen Ziekenbezoek
 Contacten website www.ziekenzorg.be

CM Antwerpen - Ziekenzorg - Essen O.-L.-Vrouw

Olympialaan 12
 2910 Essen Ziekenbezoek
 Contacten website www.ziekenzorg.be

CM Antwerpen - Ziekenzorg - Essen Statie

Kloosterstraat 72
 2910 Essen Ziekenbezoek
 Contacten website www.ziekenzorg.be

CM Antwerpen - Ziekenzorg - Essen Wildert

Kalmthoutsesteenw 123
 2910 Essen Ziekenbezoek
 Contacten website www.ziekenzorg.be

CODA Hospice

Bredabaan 743
 2990 Wuustwezel Palliatieve eenheid
 Contacten tel. 03 633 20 10
 fax 03 633 20 05
 e-mail codahospice@skynet.be

Dagcentrum Piramide

Miksebaan 264
 2930 Brasschaat Dagcentra personen met een
 Contacten tel. 03 633 98 63
 fax 03 663 39 85

e-mail dagcentrum@olo.be

De Mick - Home RVT

Papestraat 30
 2930 Brasschaat Rustoorden en rust- en
 Contacten tel. 03 217 10 11
 fax 03 663 73 54
 website www.demick.be
 e-mail heropbeuring@demick.be

De VoorZorg provincie Antwerpen - CAW - Brasschaat

Hofstraat 6
 2930 Brasschaat CAW in het kader van de
 Contacten tel. 03 650 09 66 (tel zituur)
 tel. 03 651 87 36 (tel kantoor)
 tel. 03 285 43 74 (tel secretariaat)
 website

De VoorZorg provincie Antwerpen - CAW - Hoevenen

Witvenstraat 65
 2940 Hoevenen CAW in het kader van de
 Contacten tel. 03 315 17 98 (tel zituur)
 tel. 03 664 08 98 (tel kantoor)
 tel. 03 285 43 74 (tel secretariaat)
 website

De VoorZorg provincie Antwerpen - CAW - Kalmthout

Kapellensteenweg 234A
 2920 Kalmthout CAW in het kader van de
 Contacten tel. 03 644 93 42 (tel zituur)
 tel. 03 666 85 42 (tel kantoor)
 tel. 03 285 43 74 (tel secretariaat)
 website

De VoorZorg provincie Antwerpen - CAW - Kapellen

Hoevensebaan 48/1
 2950 Kapellen (Antw.) CAW in het kader van de
 Contacten tel. 03 317 09 94 (tel zituur)
 tel. 03 664 26 09 (tel kantoor)
 tel. 03 285 43 74 (tel secretariaat)
 website

De VoorZorg provincie Antwerpen - CAW - Wuustwezel

Bosduinstraat 1
 2990 Wuustwezel CAW in het kader van de

Contacten tel. 03 663 68 09 (tel zituur)
 tel. 03 663 31 02 (tel kantoor)
 tel. 03 285 43 74 (tel secretariaat)
 website

De VoorZorg provincie Antwerpen - kantoor Essen

Stationstraat 132
 2910 Essen Ziekenfondsen
 Contacten tel. 03 667 26 16
 fax 03 663 16 11
 website www.socmut.be
 e-mail oordrand.304@socmut.be

Diaconie Katholieke Kerk

Struikenlaan 10
 2930 Brasschaat Buurtwerkingen en -centra
 Contacten tel. 03 663 78 41
 e-mail patrick_naulaerts@hotmail.com

Diaconie Protestantse Kerk

Leopoldslei 35
 2930 Brasschaat Buurtwerkingen en -centra
 Contacten

Dienst voor Alimentatievordering - Steunpunt BRASSCHAAT

Guyotdreef 19
 2930 Brasschaat Alimentatievordering
 Contacten tel. 03 663 33 31
 fax 03 633 11 38

Dienst voor Alimentatievordering - Steunpunt Kapellen

Antwerpsesteenweg 146 bus 8
 2950 Kapellen (Antw.) Alimentatievordering
 Contacten tel. 03 317 17 72
 fax 03 317 17 78

Dienst voor Onthaalgezinnen

Prins Kavelhof 35
 2930 Brasschaat Diensten voor onthaalouders
 Contacten tel. 03 651 49 51
 e-mail onthaalgezinnen.brasschaat@skynet.be

Drugpreventieraad Essen

Heuvelplein 23
 2910 Essen Verslavingspreventie
 Contacten tel. 03 670 01 32
 fax 03 670 01 55
 e-mail drugpreventie@essen.be

ELIM

Jagersdreef 100
 2950 Kapellen (Antw.) Residentiële diensten voor geestelijke
 Contacten tel. 03 317 11 00
 fax 03 317 11 58
 website www.elim.be
 e-mail administratie.elim@emmaus.be

FOD Sociale Zekerheid - Sociale Dienst voor Personen met een

Prins Kavellei 77
 2930 Brasschaat Handicap en advies
 Contacten website www.handicap.fgov.be
 e-mail ingrid.deboel@minsoc.fed.be

FOD Sociale Zekerheid - Sociale Dienst voor Personen met een

Kerkstraat 35
 2940 Stabroek Handicap en advies
 Contacten website www.handicap.fgov.be
 e-mail ingrid.deboel@minsoc.fed.be

Gehandicaptenzorg in de Noorderkempen

Gasthuisstraat 10
 2990 Wuustwezel Dagcentra personen met een handicap
 Contacten tel. 03 663 62 08

Gehandicaptenzorg in de Noorderkempen

Gasthuisstraat 10
 2990 Wuustwezel Tehuizen voor niet-werkenden
 Contacten tel. 03 663 62 08

Gemeente Essen

Heuvelplein 23
 2910 Essen Gemeentelijke overheden
 Contacten tel. 03 670 01 30
 fax 03 670 01 55
 website www.essen.be
 e-mail info@essen.be

Gemeente Essen - Dienst Maatschappelijk Werk

Heuvelplein 23

2910 Essen Gemeentedienst - Welzijn
 Contacten tel. 03 670 01 30
 fax 03 670 01 57
 website www.essen.be
 e-mail lieve.thys@essen.be

Gezinsbond - Brasschaat

Hoogstraat 21
 2930 Brasschaat Kinderopvang
 Contacten tel. 03 653 19 20
 website www.gezinsbond.be/brasschaat
 e-mail gezinsbond_brasschaat@hotmail.com

Gezinsbond - Brasschaat - Bejaarden Gezelschapsdienst

de Tomermaat 11
 2930 Brasschaat Oppas- en gezelschapsdiensten
 Contacten tel. 03 651 64 72

Gezinszorg Villers - Wijkhuis Brasschaat

Prins Kavellei 77
 2930 Brasschaat Diensten voor gezinszorg
 Contacten tel. 03 653 11 44
 fax 03 653 11 44
 website www.villersvzw.be
 e-mail brasschaat.centrum@villersvzw.be

Gezinszorg Villers - Wijkhuis Brasschaat Maria-ter-Heide en

Eikendreef 67
 2930 Brasschaat Diensten voor gezinszorg
 Contacten tel. 03 663 26 24
 fax 03 663 26 24
 website www.villersvzw.be
 e-mail maria.ter.heide@villersvzw.be

Gezinszorg Villers - Wijkhuis Kapellen-Stabroek-Hoevenen

Meidoornlaan 33
 2940 Stabroek Diensten voor gezinszorg
 Contacten tel. 03 315 14 13
 fax 03 315 14 13
 website www.villersvzw.be
 e-mail kapellen.stabroek@villersvzw.be

Handicar Kalmthout

Middendreef 6
 2920 Kalmthout Vervoerdiensten
 Contacten tel. 03 666 97 93

fax 03 666 97 93

e-mail luvanspaendonk@hotmail.com

Het Dakhuus - Ontmoetingscentrum

Bredabaan 696
 2930 Brasschaat Gemeenschapscentra
 Contacten tel. 03 633 16 96
 fax 03 653 03 53
 fax 03 633 07 71
 website www.dakhuus.org

Het Dakhuus - Vormingswerking

Bredabaan 696
 2930 Brasschaat Opleidingscentra
 Contacten tel. 03 633 16 96
 fax 03 633 07 71
 website www.dakhuus.org
 e-mail info@dakhuus.org

Het Dakhuus - Wetswinkel

Bredabaan 696
 2930 Brasschaat Wetswinkel
 Contacten tel. 03 633 00 75
 website www.dakhuus.org
 e-mail info@dakhuus.org

Het Hemeltje - Occasionele Kinderopvang

Eikendreef 66
 2930 Brasschaat Kinderdagverblijven
 Contacten tel. 03 633 13 87 Coördinatie

Het Hemeltje - Teledienst voor Zieke of Gehandicapte Kinderen

Eikendreef 66
 2930 Brasschaat Opvang voor kinderen met een
 Contacten tel. 03 633 13 87 Coördinatie

Home Dageraad

Gemeentebos 10
 2990 Wuustwezel Begeleidings- en gezinstehuizen
 Contacten tel. 03 663 05 36
 fax 03 633 10 99
 e-mail dageraad.ivn@skynet.be

Home Dageraad - Begeleid Zelfstandig Wonen

Gemeentebos 10
 2990 Wuustwezel Begeleidings- en gezinstehuizen

Contacten tel. 03 633 05 36
fax 03 633 10 99

Home Dageraad - begeleidingstehuis

Gemeentebos 10
2990 Wuustwezel Begeleidings- en gezinstehuizen
Contacten tel. 03 663 05 36
fax 03 633 10 99

Home Philippe Speth - Begeleid Zelfstandig Wonen

Kapelsestraat 246
2950 Kapellen (Antw.) Begeleidings- en gezinstehuizen
Contacten tel. 03 664 27 30
fax 03 605 25 01
e-mail directie.hps@skynet.be

Home Philippe Speth - Het Kasteel

Kapelsestraat 246
2950 Kapellen (Antw.) Begeleidings- en gezinstehuizen
Contacten tel. 03 664 27 30
fax 03 605 25 01
e-mail directie.hps@skynet.be

Home Philippe Speth - Studio-4

Kapelsestraat 246
2950 Kapellen (Antw.) Begeleidings- en gezinstehuizen
Contacten tel. 03 664 27 30
fax 03 605 25 01
e-mail directie.hps@skynet.be

Home Philippe Speth - 't Paviljoentje

Kapelsestraat 246
2950 Kapellen (Antw.) Begeleidings- en gezinstehuizen
Contacten tel. 03 664 27 30
fax 03 605 25 01
e-mail directie.hps@skynet.be

Home Philippe Speth - 't Verdiep

Kapelsestraat 246
2950 Kapellen (Antw.) Begeleidings- en gezinstehuizen
Contacten tel. 03 664 27 30
fax 03 605 25 01
e-mail directie.hps@skynet.be

Huis van het Nederlands Hoevenen-Stabroek

Kerkstraat 37
2940 Hoevenen Taallessen voor etnisch-culturele

Contacten GSM 0484 71 37 94
 website www.hvnprovant.be
 e-mail nele.vanderheyden@hvnprovant.be

Huisartsenkring Brasschaat

Bredabaan 503
 2930 Brasschaat Overleg lichamelijke gezondheidszorg
 Contacten

Huisartsenkring Kalmthout

Eikenlaan 37
 2920 Kalmthout Overleg lichamelijke gezondheidszorg
 Contacten tel. 03 666 75 56
 website www.huisartsenkalmthout.be
 e-mail gohr.patrick@scarlet.be

Huisartsenkring Moerland

Kapelsestraat 90
 2950 Kapellen (Antw.) Overleg lichamelijke gezondheidszorg
 Contacten e-mail ludovicusjanssens@hotmail.com

IBO Kapellen

Eikendreef 3
 2950 Kapellen (Antw.) Initiatieven buitenschoolse opvang
 Contacten tel. 03 660 67 43
 fax 03 605 16 52
 e-mail BKO@kapellen.be

IBO Stabroek

Kerkstraat 37
 2940 Stabroek Initiatieven buitenschoolse opvang
 Contacten tel. 03 660 14 41
 fax 03 660 14 49
 e-mail ilja.wouters@stabroek.be

Intensieve Thuisbegeleiding Antwerpen (ITA)

Miksebaan 264
 2930 Brasschaat Thuisbegeleiding personen met een handicap
 Contacten tel. 03 633 98 95
 fax 03 669 39 85
 e-mail openluchtopvoeding@olo.be

Jongeren met een Motorische Handicap

Kortestraat 75
 2930 Brasschaat Dagcentra personen met een handicap
 Contacten website www.mgj.be

Kabas

Augustijnslei 115/117
 2930 Brasschaat Materiële en sociale dienstverlening
 Contacten tel. 03 650 25 57
 fax 03 650 25 50
 website www.brasschaat.be

Kind en Gezin Essen - Consultatiebureau Kerkeneind

Kerkeneind 1
 2910 Essen Consultatiebureaus
 Contacten tel. 078 150 100 K&G lijn elke werkdag van
 website www.kindengezin.be
 e-mail info@kindengezin.be

Kliniek De Mick Heropbeuring

Papestraat 30
 2930 Brasschaat Ziekenhuizen
 Contacten tel. 03 217 10 11
 website www.demick.be
 e-mail heropbeuring@demick.be

Kliniek De Mick Heropbeuring - Palliatieve Eenheid

Papestraat 30
 2930 Brasschaat Palliatieve eenheid
 Contacten tel. 03 217 10 11
 fax 03 663 73 54
 website www.demick.be
 e-mail carine.vanhooydonck@demick.be

Kringloopwinkel

Kapelsestraat 237
 2950 Kapellen (Antw.) Kringloopcentra
 Contacten tel. 03 605 58 52
 website www.kringloop.net

Leeuwenwelp - gezinsvervangend tehuis

Roerdomplei 12
 2950 Kapellen (Antw.) Begeleidings- en gezinstehuizen
 Contacten tel. 03 666 96 08
 fax 03 666 17 89
 website www.leeuwenwelp.be
 e-mail leeuwenwelp@scarlet.be

Liberaal Mutualiteit Provincie Antwerpen - Brasschaat

Veldstraat 248
 2930 Brasschaat Ziekenfondsen
 Contacten tel. 03 651 80 58

website www.lmpa.be
 e-mail dina.pohl@lmpa.be
 deaftel caw@lmpa.be

LIMITED CARE - behandeling

Prins Kavellei 12
 2930 Brasschaat Specifieke gezondheidsthema's
 Contacten tel. 03 217 71 11 Dr Lins en Daelemans
 tel. 03 237 75 21 Dr Thomas

LIMITED CARE - opleiding

Michielssendreef 24
 2930 Brasschaat Specifieke gezondheidsthema's
 Contacten tel. 03 217 71 11 Dr Lins en Daelemans
 tel. 03 237 75 21 Dr Thomas

LOGO Antwerpen Noord

Prins Kavelhof 35
 2930 Brasschaat Lokaal Overleg Gezondheidszorg
 Contacten tel. 03 605 15 82
 fax 03 605 93 80
 website www.logoantwerpennoord.be
 e-mail info@logoantwerpennoord.be

Lokaal Dienstencentrum 't Bruggeske

Hoevensebaan 12 bus 1
 2950 Kapellen (Antw.) Lokale dienstencentra
 Contacten tel. 03 660 68 20
 fax 03 665 16 81
 e-mail leen.bender@skynet.be

Lokaal Opvanginitiatief Essen

Kerkeneind 1
 2910 Essen Lokale opvanginitiatieven (LOI)
 Contacten tel. 03 690 05 46
 website ocmw.essen.be
 e-mail ocmw@essen.be

Lokale Politie Zone Grens

Kapellensteenweg 32
 2920 Kalmthout Federale en lokale politie
 Contacten tel. 03 620 29 29
 fax 03 620 29 39
 website www.pzgrens.be
 e-mail info@pzgrens.be

Lokale Politie Zone Grens - Post Essen

Kapelstraat 9
 2910 Essen Federale en lokale politie
 Contacten tel. 03 670 09 20
 fax 03 670 09 29
 website www.pzgrens.be
 e-mail info@pzgrens.be

Mastenhof - Observatie- en BehandelingsCentrum

Boskapellei 60
 2930 Brasschaat Centrum voor observatie, oriëntering
 Contacten tel. 03 664 25 49
 tel. 03 664 25 58
 fax 03 605 27 31
 website www.mastenhof.be

Mytyl

Dullingen 46
 2930 Brasschaat Orthopedagogische internaten of
 Contacten tel. 03 217 26 26
 fax 03 217 26 27
 e-mail mytyl.instituut@stad.antwerpen.be

Mytyl - Buitengewoon Kleuter- en Lager Onderwijs Motorisch

Dullingen 46
 2930 Brasschaat Buitengewoon kleuter- en lager
 Contacten tel. 03 217 26 30
 fax 03 217 26 31
 website siblo5@stad.antwerpen.be

Mytyl - Stedelijk Instituut voor Buitengewoon Secundair

Dullingen 46
 2930 Brasschaat Buitengewoon secundair onderwijs
 Contacten tel. 03 217 26 36
 fax 03 217 26 37
 e-mail SIBSO5@stad.antwerpen.be

Netwerk kansarmoede Brasschaat

Augustijnslei 115-117
 2930 Brasschaat Overleg armoede en kansarmoede
 Contacten tel. 03 650 25 00

Netwerk Palliatieve Zorg Noorderkempen

Bredabaan 743
 2990 Wuustwezel Palliatieve netwerken en ondersteuning
 Contacten tel. 03 633 20 11

Noorderkempen - Revalidatiecentrum

Nieuwmoersesteenw 113 A
 2990 Wuustwezel Centra voor Ambulante Revalidatie
 Contacten tel. 03 669 96 64
 fax 03 669 56 54

OCMW Essen

Kerkeneind 1
 2910 Essen OCMW
 Contacten tel. 03 690 05 50
 fax 03 667 78 26
 website ocmw.essen.be
 e-mail ocmw@essen.be

Onafhankelijk Ziekenfonds - Brasschaat

Bredabaan 455
 2930 Brasschaat Ziekenfondsen
 Contacten tel. 078 15 30 93
 fax 03 201 86 08
 website www.oz.be
 e-mail brasschaat@oz.be

Onafhankelijk Ziekenfonds - Kalmthout

Kapellesteenweg 278
 2920 Kalmthout Ziekenfondsen
 Contacten tel. 078 15 30 93
 website www.oz501.be

Onafhankelijk Ziekenfonds - Kapellen

Essenhoutstraat 10
 2950 Kapellen (Antw.) Ziekenfondsen
 Contacten tel. 03 664 28 05
 website www.oz501.be

Openluchttopvoeding

Miksebaan 264
 2930 Brasschaat Orthopedagogische internaten
 Contacten tel. 03 633 98 50
 fax 03 663 39 85

Openluchttopvoeding - Begeleid Wonen Noord-Antwerpen

Theo Verellenlaan 58
 2990 Wuustwezel Begeleid wonen
 Contacten tel. 03 653 59 94
 fax 03 651 30 97
 e-mail begeleid_wonen@olo.be

Openluchtopvoeding - Beschermd Wonen

Miksebaan 264
 2930 Brasschaat Beschermd wonen
 Contacten tel. 03 235 52 37
 fax 03 272 12 33
 e-mail beschermd_wonen@olo.be

Openluchtopvoeding - dagcentrum

Miksebaan 264
 2930 Brasschaat Dagcentra personen met een
 Contacten tel. 03 633 98 63
 fax 03 663 39 85

Openluchtopvoeding - Tehuis voor niet-werkenden

Miksebaan 264
 2930 Brasschaat Tehuizen voor niet-werkenden
 Contacten tel. 03 235 52 37
 fax 03 272 12 33
 e-mail tehuis_nietwerkenden@olo.be

Openluchtopvoeding - Tehuis voor Werkenden

Miksebaan 264
 2930 Brasschaat Tehuizen voor werkenden
 Contacten tel. 03 235 52 37
 fax 03 272 12 33
 e-mail tehuis_werkenden@olo.be

Opvangcentrum Kapellen (Fedasil)

Kazerneweg 1
 2950 Kapellen (Antw.) Opvangcentra
 Contacten tel. 03 660 19 00
 fax 03 660 19 40
 e-mail info@refugeekapellen.be

Ouders van Dove Kinderen

Veldstraat 20
 2940 Stabroek Zelfhulp - Fysische ziekte
 Contacten fax 03 605 25 16
 GSM 0478 31 25 09
 e-mail odok@skynet.be

Ouders van een Overleden Kind - Praatgroep Antwerpen Regio

Blommaert 22
 2990 Wuustwezel Zelfhulp - Verwerking na verlies
 Contacten website www.ovok.be
 e-mail info@ovok.be

Provinciaal Centrum voor Volwassenenonderwijs Antwerpen

Laageind 19
 2940 Stabroek Onderwijs voor sociale promotie
 Contacten tel. 03 561 05 47
 fax 03 561 05 46
 website www.pcvoa.be
 e-mail tilla.rauter@pcvoa.provant.be

PWA Brasschaat

Oude Baan 22
 2930 Brasschaat PWA - Plaatselijk
 Contacten tel. 03 653 14 26
 fax 03 650 18 11

Raad van Ouders van de Jeugdhulp

Postbus 28
 2930 Brasschaat Zelfhulp Bijzondere Jeugdbijstand
 Contacten tel. 03 663 02 41
 fax 03 256 87 11
 website www.onskindje.be
 website www.oudersenjeugdhulp.be

Remi Quadens Medisch Pedagogisch Instituut

Miksebaan 264
 2930 Brasschaat Orthopedagogische internaten
 Contacten tel. 03 633 98 50
 fax 03 663 39 85
 e-mail openluchtopvoeding@olo.be

Remi Quadens Openluchtschool - Buitengewoon Basisonderwijs

Miksebaan 264
 2930 Brasschaat Buitengewoon kleuter- en lager
 Contacten tel. 03 633 09 92
 website www.olo.be
 e-mail bubao@olo.be

Remi Quadens openluchtschool - Buitengewoon Secundair

Miksebaan 264
 2930 Brasschaat Buitengewoon secundair onderwijs
 Contacten tel. 03 633 09 92
 fax 03 633 12 82
 website www.openluchtscholen.be
 e-mail ols.buso@skynet.be

Residentie Mastbos

Maststraat 2

2910 Essen Serviceflats
 Contacten tel. 03 667 70 25
 fax 03 667 78 26

Rode Kruis Vlaanderen - Afdeling Brasschaat

Leeuwenstraat 48
 2930 Brasschaat Medische hulpdiensten (niet-dringend)
 Contacten tel. 03 651 87 79
 GSM 0485 66 54 12

Rotonde

Augustijnslei 78
 2930 Brasschaat Woonvormen voor meerderjarigen
 Contacten tel. 03 650 12 20
 fax 03 650 12 39
 website www.rotonde.eu
 e-mail info@rotonde.eu

Rotonde - Campus de Vluchtheuvel - Beschermd Wonen

Laageind 40
 2940 Stabroek Beschermd wonen
 Contacten tel. 03 210 86 20
 fax 03 568 15 76
 website www.rotonde.eu
 e-mail info@rotonde.eu

Rotonde - Campus De Vluchtheuvel - Bezigheidstehuis

Laageind 32
 2940 Stabroek Tehuizen voor niet-werkenden
 Contacten tel. 03 210 86 20
 fax 03 568 15 76
 website www.rotonde.eu
 e-mail info@rotonde.eu

Rotonde - Campus De Vluchtheuvel - Dagcentrum

Laageind 32
 2940 Stabroek Dagcentra personen met een
 Contacten tel. 03 210 86 20
 fax 03 568 15 76
 website www.rotonde.eu
 e-mail info@rotonde.eu

Rotonde - Campus Sterrenhuis - Beschermd Wonen

Augustijnslei 78
 2930 Brasschaat Beschermd wonen
 Contacten tel. 03 650 12 20

fax 03 650 12 39
 website www.rotonde.eu
 e-mail info@rotonde.eu

Rotonde - Campus Sterrenhuis - Bezigheidstehuis

Augustijnslei 78
 2930 Brasschaat Tehuizen voor niet-werkenden
 Contacten tel. 03 650 12 20
 fax 03 650 12 39
 website www.rotonde.eu
 e-mail info@rotonde.eu

Rotonde - Campus Sterrenhuis - Dagcentrum

Augustijnslei 78
 2930 Brasschaat Dagcentra personen met een
 Contacten tel. 03 650 12 20
 fax 03 650 12 39
 website www.rotonde.eu
 e-mail info@rotonde.eu

Rusthuis Beukenhof

Heidestatiestraat 32
 2920 Kalmthout Rustoorden en rust- en
 Contacten tel. 03 620 17 40
 e-mail info@beukenhof.be

Rusthuis De Bijster

Nollekensstraat 15
 2910 Essen Rustoorden en rust- en
 Contacten tel. 03 667 21 44
 fax 03 767 63 53
 website www.gvagroup.be
 e-mail de.bijster@gvagroup.be

Rusthuis Heiderust

Leopoldstraat 34
 2920 Kalmthout Rustoorden en rust- en
 Contacten tel. 03 666 56 29
 website www.heiderust.be
 e-mail info@heiderust.be

Rusthuis Plantijn

Koningin Astridlaan 5
 2950 Kapellen (Antw.) Rustoorden en rust- en
 Contacten tel. 03 660 14 70

fax 03 664 84 51

e-mail rustenverzorging@skynet.be

Rusthuis Sint-Jozef

Gasthuisstraat 11
2990 Wuustwezel Rustoorden en rust- en
Contacten tel. 03 663 52 20
e-mail info@ocmwwuustwezel.be

Rusthuis Sint-Michael

Moerkantsebaan 81
2910 Essen Rustoorden en rust- en
Contacten tel. 03 667 22 60
fax 03 667 79 81
e-mail info@st-michael.be

Rusthuis Sint-Vincentius

Kapellensteenweg 81
2920 Kalmthout Rustoorden en rust- en
Contacten tel. 03 620 11 40
website www.vincentius.be
e-mail info@vincentius.be

Rusthuis voor Senioren Salve

Rustoordlei 75-77
2930 Brasschaat Rustoorden en rust- en
Contacten tel. 03 651 80 69
tel. 03 650 10 80
fax 03 651 97 78
e-mail rustenverzorging@skynet.be

Rusthuis voor senioren Villa Buitenhof

Papestraat 24
2930 Brasschaat Rustoorden en rust- en
Contacten tel. 03 653 13 15
fax 03 653 23 11
website www.buitenhof.be
e-mail info@buitenhof.be

Rusthuis Welvaart

Hoogboomsteenweg 124
2950 Kapellen (Antw.) Rustoorden en rust- en
Contacten tel. 03 664 21 23
fax 03 664 61 52
e-mail vzw.welvaart@skynet.be

Rusthuis Zonnewende

Kerkstraat 5
 2950 Kapellen (Antw.) Rustoorden en rust- en
 Contacten tel. 03 660 25 00
 fax 03 665 00 80
 website www.rusthuizen-zusters-berlaar.be
 e-mail rvt.zonnewende@zusters-berlaar.be

Serviceflat Cederhof

Kerkstraat 7
 2950 Kapellen (Antw.) Serviceflats
 Contacten tel. 03 660 25 00
 fax 03 665 00 80
 e-mail rvt.zonnewende@zusters-berlaar.be

Serviceflat D'Hoge Bomen

Hoogboomsteenweg 124
 2950 Kapellen (Antw.) Serviceflats
 Contacten tel. 03 664 21 23
 fax 03 664 61 52
 e-mail vzw.welvaart@skynet.be

Serviceflat Lindenhof

Zilverlindendreef 21
 2950 Kapellen (Antw.) Serviceflats
 Contacten tel. 03 665 00 96
 fax 03 665 01 12
 website www.restel.be
 e-mail lindenhof@restel.be

Serviceflat Prinsenbos

Hoogboomsteenweg 231
 2950 Kapellen (Antw.) Serviceflats
 Contacten tel. 03 664 26 04
 website www.prinsenbos.be
 e-mail prinsenbos@hotmail.com

Serviceflat Sint-Jozefplein

Sint Jozefplein
 2990 Wuustwezel Serviceflats
 Contacten tel. 03 633 52 10
 e-mail info@ocmwwuustwezel.be

Serviceflats Sportlaan

Sportlaan
 2990 Wuustwezel Serviceflats

Contacten tel. 03 633 52 10
e-mail info@ocmwwuustwezel.be

Serviceflats Visserij

Visserij
2990 Loenhout Serviceflats
Contacten tel. 03 633 52 10
e-mail info@ocmwwuustwezel.be

Similes Zelfhulpgroep Noorderkempen

Heislagsebaan 172
2930 Brasschaat Zelfhulp - Psychosociale problemen
Contacten tel. 03 651 81 17 Rudy
tel. 03 651 74 88 Caroline

Sociaal Verhuurkantoor Essen

Kerkeneind 1
2910 Essen Sociale verhuurkantoren
Contacten tel. 03 690 05 41
fax 03 667 78 26
e-mail ocmw@essen.be

Sociale Werkplaats Brasschaat

Gemeentepark 6
2930 Brasschaat Invoegbedrijven
Contacten tel. 03 651 35 42
fax 03 653 06 67
website www.aralea.be
e-mail info.aralea@aralea.be

Socialistische Mutualiteit - Brasschaat

Bredabaan 240
2930 Brasschaat Ziekenfondsen
Contacten tel. 03 652 10 91 Callewaert Magda en Staes
tel. 03 651 87 36
website www.socmut.be

Solidariteit Antwerpen - Home Philippe Speth

Kapelsestraat 246
2950 Kapellen (Antw.) Begeleidings- en gezinstehuizen
Contacten tel. 03 664 27 30
fax 03 605 25 01
e-mail directie.hps@skynet.be

Thuishulp - sector Voorkempen

Hoevensebaan 48
2950 Kapellen (Antw.) Diensten voor gezinszorg

Contacten tel. 0800 97 520 (dispatching)
 tel. 03 317 09 95 (tel)
 fax 03 285 46 01 (fax)
 website www.ctz.be

Thuisverpleging Huize Maria

Prins Kavellei 77
 2930 Brasschaat Thuisverpleging
 Contacten tel. 03 651 71 52
 fax 03 651 71 52
 e-mail tvp.huizemaria@skynet.be

Thuiszorgwinkel Assist

Statiestraat 68
 2920 Kalmthout Medisch hulpmateriaal
 Contacten tel. 03 644 41 13
 website www.assistzw.be

VDAB - Brasschaat

Oude Baan 22
 2930 Brasschaat Arbeidsbemiddeling
 Contacten tel. 03 650 18 18
 fax 03 650 18 19
 website www.vdab.be

Vlaams & Neutraal Ziekenfonds - Contactpunt Putte

Klinkaardstraat 11
 2950 Kapellen (Antw.) Ziekenfondsen
 Contacten website www.vnz.be
 e-mail info@vnz.be

Vlaams & Neutraal Ziekenfonds - Kapellen

Hoogboomsteenweg 119
 2950 Kapellen (Antw.) Ziekenfondsen
 Contacten tel. 03 605 72 69
 website www.vnz.be
 e-mail info@vnz.be

Vlaamse Alzheimer Liga - Familiegroep Regio Antwerpen-Noord

Prins Kavellei 77
 2930 Brasschaat Zelfhulp - Fysische ziekte
 Contacten tel. 03 542 34 25
 website www.alzheimerliga.be

Vlaamse Diabetes Vereniging

Hoge kaart 75
 2930 Brasschaat Zelfhulp - Fysische ziekte

Contacten tel. 03 651 56 76

Vlaamse Vereniging Pleegzorg

Wipstraat 24
2920 Kalmthout Federaties en koepels en
inrichtende

Contacten tel. 03 666 98 66

Vlucka

Kazerneweg 35
2950 Kapellen (Antw.) Andere dienstverlening

Contacten tel. 03 665 00 21

website www.vlucka.be

e-mail w.vanderstighelen@planetinternet.be

Vrederecht Brasschaat

Hemelakkers 65-67
2930 Brasschaat Rechtbanken

Contacten tel. 03 651 67 25

fax 03 653 06 32

e-mail vred.brasschaat@just.fgov.be

Vrederecht Kapellen

Dennenburgdreef 8
2950 Kapellen (Antw.) Rechtbanken

Contacten tel. 03.664.61.73

fax 03.664.81.77

e-mail vred.kapellen@just.fgov.be

Vrije Basisschool Buitengewoon Onderwijs Berkenbeek

Nieuwmoerse 113B
2990 Wuustwezel Buitengewoon kleuter- en lager

Contacten tel. 03 669 68 19

fax 03 669 53 27

website www.berkenbeekls.be

e-mail jan.speltincx@berkenbeekls.be

Welzijnsschakel Essen

Rodenbachlaan 11
2910 Essen Erkende Verenigingen waar armen het woord nemen

Contacten tel. 03 667 28 66

e-mail leo.vangink@pi.be

Werkwinkel Essen

Heuvelplein 23
2910 Essen Werkwinkel

Contacten tel. 03 670 01 30

fax 03 670 01 55
 website www.werkwinkel.be/kalmthout
 e-mail wwessen@werkwinkel.be

Wit-Gele Kruis van Antwerpen - Kalmthout

Statiestraat 43 bus 1
 2920 Kalmthout Thuisverpleging
 Contacten tel. 03 666 70 84
 fax 03 666 45 19
 website www.wgkantwerpen.be
 e-mail kalmthout@wgk-ant.be

WZC Aalmoezenier Cuypers

Toreense Weg 1
 2940 Stabroek Rustoorden en rust- en
 Contacten tel. 03 568 60 26
 fax 03 568 02 63
 e-mail wzc.ac@telenet.be

Zelfhulp Osteogenesis Imperfecta

Ph. Spethstraat 88
 2950 Kapellen (Antw.) Zelfhulp - Fysische ziekte
 Contacten tel. 03 664 99 80
 website www.zoi.be
 e-mail zoi_info@zoi.be

Zelfhulpgroep Lymfoedeem

Kapelsesteenweg 424/6
 2930 Brasschaat Zelfhulp - Fysische ziekte
 Contacten tel. 03 877 43 49
 GSM 0495 26 67 18

Zelfhulpgroep Oever

Zegersdreef 82
 2930 Brasschaat Zelfhulp - Alleenstaand en
 Contacten tel. 03 653 46 13
 tel. 03 454 30 11
 fax 03 455 09 04
 GSM 0478 54 54 54

Zelfhulpgroep Oudervereniging Nierpatiëntjes

Molenheide 13
 2930 Brasschaat Zelfhulp - Fysische ziekte
 Contacten website www.nierpatient.be
 e-mail henk.beyers@pi.be

Zelfhulpgroep voor Huntington Patienten en Familie

Peter Benoitlei 21
2930 Brasschaat Zelfhulp - Fysische ziekte
Contacten tel. 03 651 44 14
website gerdadecooster@telenet.be

Zelfhulpgroep voor MS-Patienten en Familie

De Wilgaert 20
2930 Brasschaat Zelfhulp - Fysische ziekte
Contacten tel. 03 651 78 30

Zelfhulpgroep voor Parkinson Patienten en Familie

Spechtlaan 16
2930 Brasschaat Zelfhulp - Fysische ziekte
Contacten tel. 03 651 46 57

Zelfhulpgroep voor Sudeckatrofie Patiënten

Van Hemelrijcklei 37
2930 Brasschaat Zelfhulp - Fysische ziekte
Contacten tel. 03 652 14 72

Zelfstandig Verpleegkundigen

Laagland 112
2930 Brasschaat Thuisverpleging
Contacten tel. 03 651 34 50

5. Sterktes en zwaktes van onze gemeente

Nadat we de visie voor een lokaal sociaal beleid geformuleerd hebben, koppelden we aan die visie 11 missies. Een missie formuleerden we als een doelstelling die we moeten halen met zeer concrete taken. We zijn nu dus aanbeland op het niveau van de concrete taken waarmee de geformuleerde missies, en verder dus ook de visie, bereikt kunnen worden.

Per missie zullen we trachten een aantal concrete beleidstaken te formuleren. Wellicht zullen er taken bij zitten die we reeds uitvoeren. Wellicht zullen nieuwe opdrachten geformuleerd worden. Belangrijk is het dan ook om in de eerste plaats een goed overzicht te krijgen van de sterkten en zwakten van onze gemeenschap. Aan deze sterkten en zwakten (al dan niet gegroepeerd) kunnen we heel concrete beleidsuitvoeringen koppelen.

In het kader van de verdere concrete uitwerking van de missies volgt in de volgende alinea's en paragrafen een opsomming sterkten en zwakten van de Essense gemeenschap. Na die opsomming kunnen duidelijk concrete "opdrachten" geformuleerd worden.

De opsomming zou idealiter in een tabel gegoten kunnen worden. We opteren er bewust voor om dit niet te doen. Sommige punten zijn een sterkte, maar hebben toch nog ergens zwakke kanten. We zouden hetzelfde punt dus ook aan de minzijde moeten plaatsen, wat het overzicht niet vergemakkelijkt.

De sterktes en zwakten van onze gemeente legden we ook voor aan de stuurgroep in de vorm van kwisstellingen. Deze kwisstellingen bevestigden soms wat de makers van het plan dachten, soms spraken ze mekaar helemaal tegen, soms stuurden ze een welbepaalde richting uit. De resultaten van de bevolkingsbevraging middels de stuurgroep met de kwisstellingen zijn telkens per missie in grafiekvorm toegevoegd bij de sterke en zwakke punten.

5.1. Sterkte/zwakte missie 1 (toegankelijke mobiliteit en veilig verkeer)

Wat betreft openbaar vervoer heeft Essen de grote troef van twee stations op haar grondgebied te tellen. Met de stations van Essen en Essen-Wildert zijn de grotere steden Antwerpen en Roosendaal goed te bereiken. Ook voor een verbinding naar Brussel toe, heeft Essen niet echt te klagen. De sterkte van de stations maakt echter ook direct een knelpunt duidelijk. De Noord-Zuid-verbindingen met het openbaar vervoer zijn goed uitgebouwd, maar Oost-West-verbindingen scoren een heel stuk lager.

Wanneer we naar tewerkstelling kijken, dan kunnen we zeggen dat de Antwerpse haven een belangrijke factor is. Helaas is de haven niet bereikbaar via het openbaar vervoer. Gelukkig hebben de grote private bedrijven (Bayer, BASF, Monsanto,...) dit begrepen en leggen ze zelf busdiensten in. De vraag rijst echter of deze verbindingen voldoende zijn.

Voor het particulier voervoer, ontwikkelde De Lijn het systeem van de Belbussen voor onze regio. Hierbij kan heel Essen gebruik maken van deze bussen, behalve de wijken die op de reguliere buslijn liggen (Essen-Horendonk). Op 1 september 2007 ging een nieuwe buslijn van start (Essen-Herentals) waardoor Wuustwezel en het HST-station in Brecht bereikbaar worden. Grote vraag blijft evenwel of Berkenbeek bereikt zal kunnen worden met deze nieuwe buslijn.

Maar niet alleen Wuustwezel is moeilijk bereikbaar per openbaar vervoer. Tenzij men overstapt in Kapellen van trein naar bus, is KLINA evenzeer moeilijk bereikbaar met het openbaar vervoer.

Voor minder mobiele (de zwakste categorie wanneer we spreken over mobiliteit) werkte Essen het systeem van een Handicar uit. Hiermee kunnen zieken, bejaarden, ... toch deelnemen aan de gemeenschap met al haar mobiliteitseisen. De Handicar vult reeds een leemte in, maar Essen heeft vandaag nog geen mobiliteitscentrale.

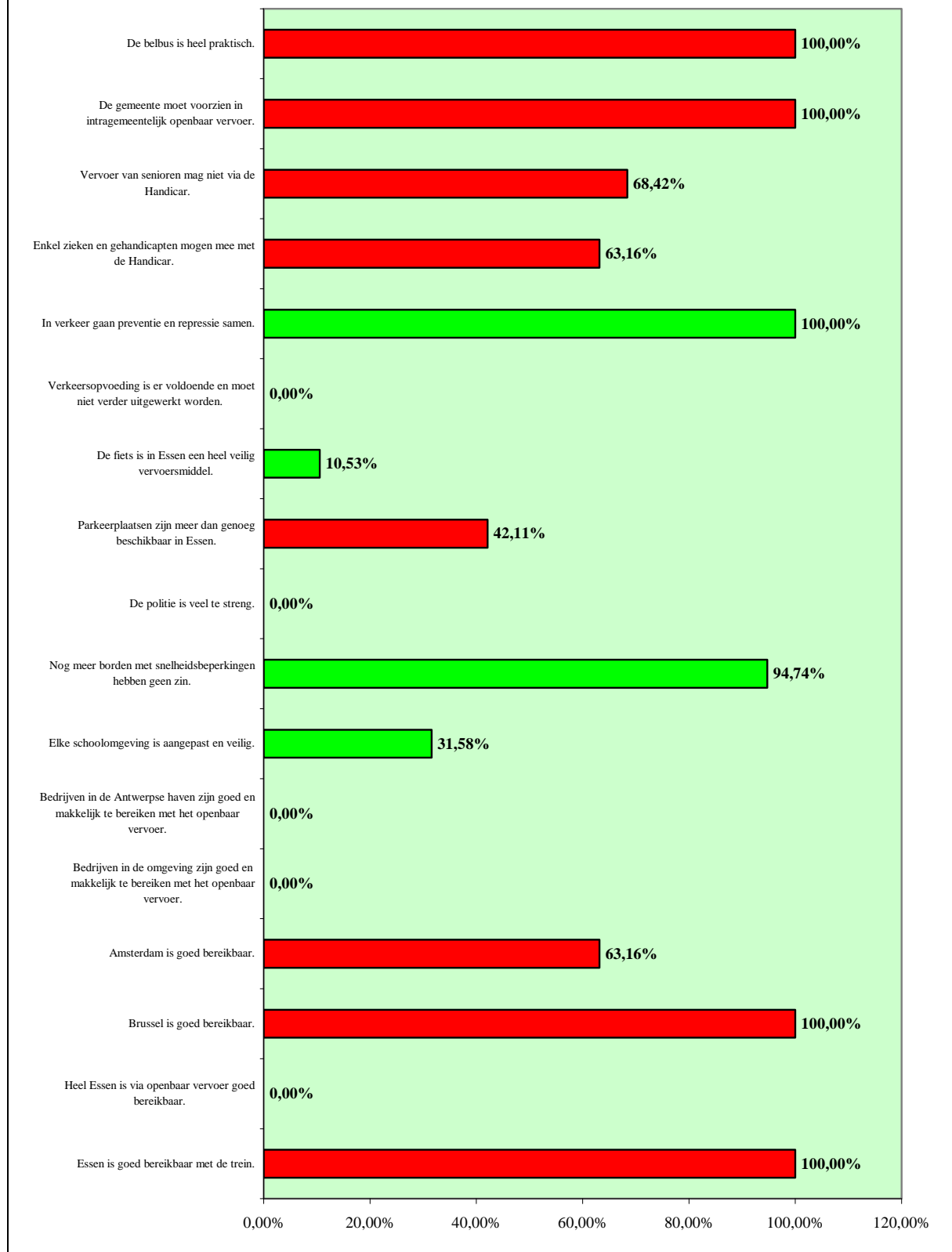
Tot hiertoe spraken we slechts over mobiliteit inzake het openbaar vervoer. Als we kijken naar sociale toegankelijkheid, dan lijkt dit logisch omdat het openbaar vervoer de meest toegankelijke vorm is van gemotoriseerde mobiliteit. Wat betreft niet-gemotoriseerde mobiliteit, komen we terecht bij de fiets en te voet. In Essen is nagenoeg alles bereikbaar per fiets en te voet. Wel blijft de wijk Essen-Hoek blijkbaar moeilijker bereikbaar per fiets. Stilaan nemen de voorzieningen voor fietsparkings en dito rekken ook stilaan toe.

Ondanks een grote reeks fietsveilige wegen en fietspaden, moet gezegd dat hier en daar nog steeds een "zwart gat" gedetecteerd kan worden. Ook de kwaliteit van de fiets- en voetpaden, fietssuggestiestroken en kleinere wegen kan hier en daar op een hoger niveau getild worden.

Naast mobiliteit, is ook verkeersveiligheid vervat in missie 1. We stellen vast dat in Essen de schoolomgevingen aangepast zijn aan de zone-30-bepalingen. De vraag stelt zich nu of dit systeem niet uitgebreid moet/kan worden naar andere punten waar veel mensen zich verzamelen. Hierbij denken we aan gemeenschapshuizen, stationsomgevingen,... zelfs winkelstraten komen hierbij in het vizier. Uiteraard moeten we niet alleen omgevingen aanpassen, we moeten ook toezicht houden op de naleving ervan. Ook een mentaliteitswijziging mag stilaan bereikt worden.

Naast de verkeersveiligheid in de zin van infrastructuurwerken, werkt Essen aan de strijd tegen het verkeersanalfabetisme. De scholen doen hun inbreng via de fietscontroles en de verkeersopvoeding. Ook de gemeente, in samenwerking met de politiezone, doet aan verkeersopvoeding, eerder gericht op oudere personen. Naar nieuwe inwoners (vluchtelingen,...) gebeurt op dit vlak nog niet echt veel. Nochtans begeven zij zich ook in het verkeer, vaak vanuit een heel andere cultuur.

Toegankelijke mobiliteit en veilig verkeer

5.2. Sterkte/zwakte missie 2 (bereikbaar zijn en maken)

Wanneer we spreken over bereikbaarheid, ligt een gedeelte hiervan in het verlengde van mobiliteit. Als we in de eerste plaats spreken over de fysieke toegang van verschillende (semi-)openbare gebouwen, dan lijkt dit het meest duidelijk. Veel gebouwen zijn toegankelijk voor iedereen. Hier en daar is een openbaar gebouw echter nog niet betreedbaar voor minder mobiele mensen. Hierbij denken we aan rolstoelgebruikers, mensen met loopwagentjes,...

Naast toegankelijke gebouwen, moeten de (semi-)openbare domeinen eveneens toegankelijk kunnen zijn. Het gaat immers niet op om gebouwen toegankelijk te maken als de domeinen (bvb. Voetpaden) niet voldoende zijn uitgerust om de mobiliteit te verzekeren.

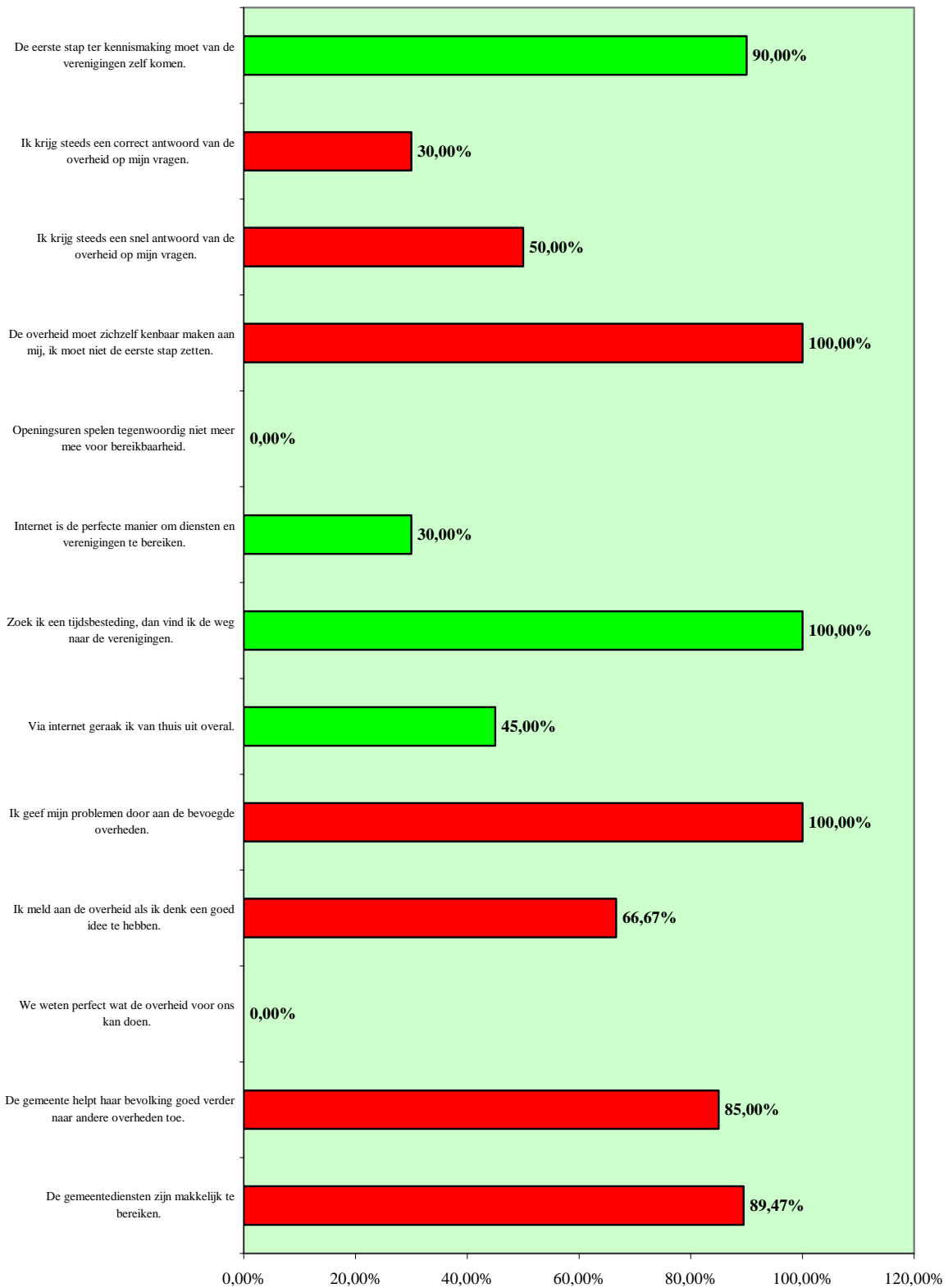
Toegankelijkheid behelst echter meer dan alleen maar fysieke toegang. Toegankelijkheid betekent ook dat inwoners, mobiel en minder mobiel, de diensten moeten kunnen bereiken op die momenten waarbij ze voor de meeste inwoners bereikbaar zijn. Dit betekent openingsuren die de klassieke bureluren overstijgen. De gemeentelijke overheidsdiensten werken hieraan. De openingsuren zijn reeds uitgebreider dan de klassieke uren, maar misschien telt dit niet voor voldoende diensten. De bereikbaarheid van de politie lijkt hierbij een eerder negatief punt, zeker buiten de klassieke kantooruren, waar men naar Kalmthout verwijst. Het politiekantoor te Essen is bereikbaar elke werkdag van 8.00 uur 's morgens tot 12.00 uur. Op woensdag is er ook een permanentie voorzien van 12.00 uur tot 20.00 uur. Buiten deze uren kan men in Kalmthout op het centraal onthaalpunt terecht, waar een permanentie verzekerd is van 7 op 7 en dit van 08.00 uur tot 20.00 uur.

De meeste diensten (overheid en niet-overheid) zijn via de digitale weg bereikbaar, maar van een goed werkend elektronisch loket is nog niet direct sprake. Het loket is er wel, maar het blijft tot op heden een loket dat beperkt is tot de gemeentediensten. Daarnaast mag niet uit het oog verloren worden dat een elektronisch loket weliswaar bereikbaar wordt voor steeds meer mensen, maar dat nog steeds een groot deel van de Essenaren de elektronische weg naar de gemeentelijke diensten niet vindt. Een ten allen tijde open zijnd elektronisch loket biedt dus geen oplossing voor een goede bereikbaarheid van de dienstverlening. Dit geldt overigens voor meer dan alleen maar de gemeentelijke dienstverlening. Een eengemaakt loket zou op dit gebied een soelaas kunnen bieden, zeker wanneer dit meer is dan een elektronisch loket, zonder dit laatste uit het oog te verliezen.

Om bereikbaar te zijn voor je bevolking is een luisterend oor belangrijk. Op deze manier maak je je diensten bereikbaar. De gemeente startte reeds met een vragenloket (iets positiever geformuleerd dan een "klachtenloket"). Dit is naar de bevolking toe heel positief. Helaas is het loket nog weinig gekend. Ofwel durven de inwoners er niet naartoe komen, ofwel is het niet bekend genoeg. Ook hier geldt hetzelfde als voor alle andere dienstverlening : een positief initiatief, maar de bekendheid is nog steeds te gering.

Een licht in de vragen en klachten aan het bestuur gericht, is de mogelijkheid van de gemeente om een ombudsdienst op te richten. Het nieuwe gemeentedecreet biedt hiertoe het wetgevend kader.

Bereikbaar zijn en maken (in beide richtingen)

5.3. Sterkte/zwakte missie 3 (Iedereen doet mee)

Eén van de sterkste kanten van Essen is het uitgebreid netwerk van verenigingen. Dit uitgebouwd verenigingsleven bestrijkt een heel aanzienlijk aanbod en bereikt in praktijk een heel grote groep mensen. Via deze werkingen bouwen we in Essen dan aan de samenleving. Het aanbod lijkt op het eerste zicht vrij tot heel volledig. De vraag is dan ook of het ruime aanbod een antwoord biedt op de meeste vragen en of er niet hier en daar drempels bestaan die de matching tussen vraag en aanbod belemmeren.

Bij deze drempels denken we in de eerste plaats aan financiële drempels. Vaak zijn lidgelden te betalen om te kunnen participeren. Vaak is ook een speciale uitrusting vereist. Niet iedereen kan zich de noodzakelijke uitrusting veroorloven. Om aan de financiële belemmeringen tegemoet te komen, gebeuren al wel inspanningen door bijvoorbeeld lagere lidgelden, beschikbaarstelling van materiaal en uitrusting door de verenigingen, participatiecheques vanuit het OCMW Essen,... De vraag is of hiermee voldoende drempels weggewerkt worden en of de pogingen wel de doelgroepen bereiken die we zouden willen bereiken.

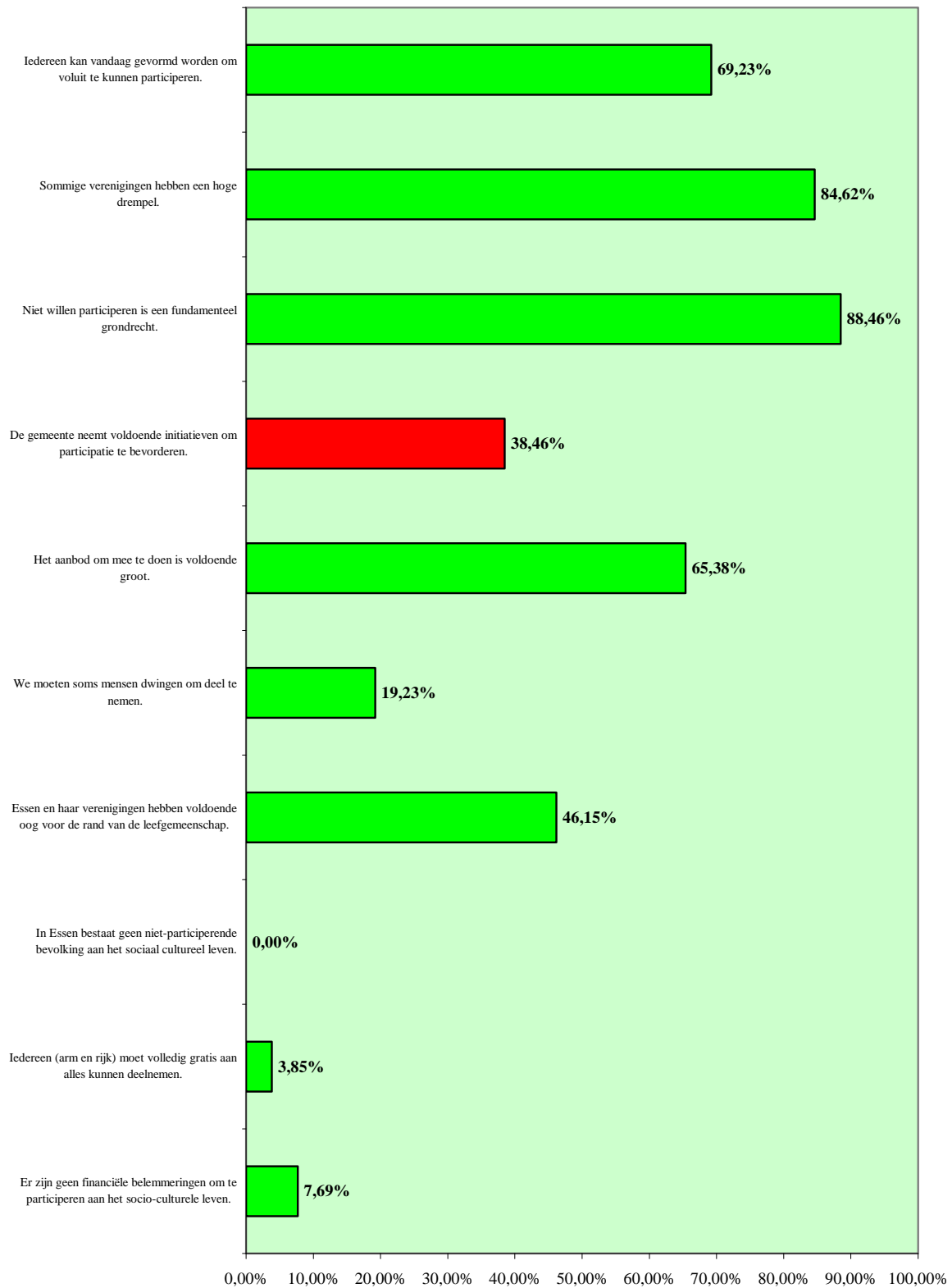
Naast financiële drempels, kunnen ook fysieke drempels de toegang tot verschillende zaken belemmeren. In welke lokalen kunnen rolstoelpatiënten binnen geraken? Kan een niet-Nederlandssprekende vrouw een kookcursus volgen? Het zijn slechts twee concrete voorbeelden van fysieke drempels die op kunnen treden als barrière tussen het individu en de Essense gemeenschap wanneer de inleving via verenigingen loopt.

Essen is volgroeid wat betreft het aantal verenigingen, en ook het ledenaantal lijkt vertrouwen te wekken. Toch blijven blijkbaar nog drempels bestaan om toe te treden tot een vereniging. Het is soms moeilijk om zich te integreren in “the inner circle” van een vereniging. Deze belemmeringen, vaak taboes, wegwerken zou de participatiegraad van de Essenaar nog doen verhogen.

De participatie op cultureel gebied, ondanks verwoede (succesvolle) pogingen hier en daar, scoort eerder laag. Een avondje film bijvoorbeeld is moeilijk om wille van de verplaatsing, en dus de kostprijs, het gemak en de angst voor het toch wel onbekende. Ook theater lijkt niet voor iedereen bereikbaar, ook al kan bijvoorbeeld Roosendaal hier een grote rol spelen. De grens die sinds de Europese Unie in theorie opgeheven is, blijkt voor velen toch nog te bestaan.

Iedereen bereiken is ook pas mogelijk wanneer we een idee hebben wie we wel en wie we niet bereiken. Hierop hebben we eigenlijk geen zicht. De sociale vaardigheden die nodig zijn om dit te bewerkstelligen verdwijnen stilaan. Wie is immers nog een permanent contactpunt tussen de niet-bereikte mensen en de gemeenschap? Eigenlijk moeten we zoeken naar een vervanging van wat vroeger “de rol van de pastoor” was.

Iedereen doet mee

5.4. Sterkte/zwakte missie 4 (Toegankelijk onderwijs en vorming)

In Essen bieden verschillende instanties veel onderwijs aan. Er is een uitgebreid netwerk van kleuterscholen ; elke wijk telt tenminste één kleuterschool. Ook het aanbod van de lage onderwijs mag gezien worden. Ook hier telt bijna iedere wijk wel op één of andere manier mee. Wat middelbaar onderwijs betreft, kunnen we stellen dat het aanbod in Essen ruim omvattend is. Essen heeft binnen de eigen gemeentegrenzen een groot aanbod van ASO, TSO en BSO.

Ook wat betreft de niet-schoolplichtige opleidingen, staat Essen haar mannetje. Zo organiseert Essen samen met Kalmthout het muziekonderwijs in de twee gemeenten. Deze muziekacademie trekt jaarlijks vele studenten van alle leeftijden. Voor het lidgeld kan ook een participatiecheque aangewend worden.

Naast de twee schoolblokken, zijn er ook nog verschillende vorminginitiatieven op de private markt die toegankelijk zijn voor alle Essenaren. Zo neemt t'Atteljee een aantal cursussen voor haar rekening. Maar naast deze vereniging zijn er ook nog anderen. Zij richten zich veelal naar individuen, maar soms ook naar vzw-besturen en dergelijke.

Ook het onderwijs van Nederlands als tweede taal loopt vlot binnen onze gemeente. Op regelmatige tijdstippen, organiseert een vzw, in samenwerking met het OCMW Essen een cursus Nederlands tweede taal.

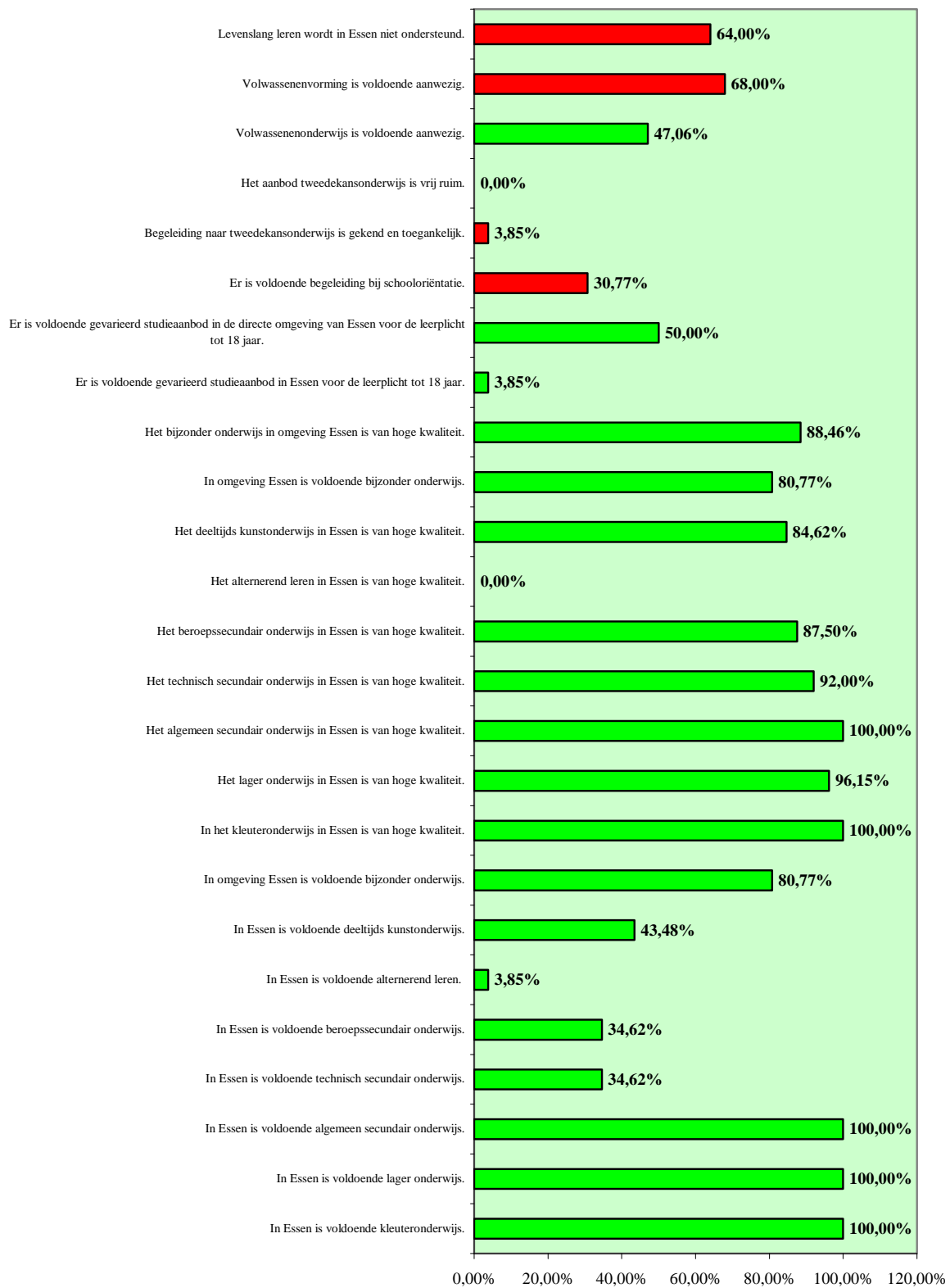
In Essen zijn, in tegenstelling tot de door de verenigingen georganiseerde cursussen weinig eenmalige cursussen die georganiseerd worden. Nochtans zou met zulke initiatieven een grote doelgroep bereikt kunnen worden.

Indien binnen Essen een studierichting niet aangeboden wordt, vult een naburige gemeente meestal wel deze leemte in. Helaas is deze andere gemeente niet altijd even goed bereikbaar waardoor we wel van een tekort op onderwijsgebied kunnen spreken. Het bekendste voorbeeld hierbij is Berkenbeek. Deze school heeft een heel specifiek aanbod naar een doelgroep die ook binnen Essen leeft. Maar deze doelgroep geraakt niet altijd bij haar doel.

Ook naar tweedekansonderwijs stellen we vast dat het aanbod binnen Essen eerder aan de beperkte kant is. Hiermee doelen we op onderwijs naar mensen gericht die in het verleden, door allerlei redenen, er niet in geslaagd zijn om hun middelbare schoolopleiding te voltooien. Hierbij aansluitend moet voor beroepsopleidingen vaak verwezen worden naar opleidingscentra (ver) buiten onze eigen gemeentegrenzen. Hiermee sluiten we ook enkele mensen uit. Daarnaast worden ook vaak opleidingen georganiseerd op enkele kilometers van Essen, maar helaas aan de andere kant van de grens. Naar erkenning van deze mogelijke opleidingen toe rijzen ook nog veel vragen.

Naar begeleiding van studiekeuze, of begeleiding voor leerproblemen, heeft Essen wel wat in haar marge. Door de vestiging van het CLB in onze gemeente, kunnen we een accurate opvolging bieden voor onze studenten.

Toegankelijk onderwijs en vorming

5.5. Sterkte/zwakte missie 5 (Vrijwilligerswerk en verenigingsleven stimuleren)

Essen teert (zoals reeds gesteld) in grote mate op haar verenigingen om het leven in Essen enigszins gestructureerd te laten verlopen. Verenigingen draaien echter niet als geen vrijwilligers hun inbreng doen in deze verenigingen. Gelukkig kent Essen nog steeds een groot aantal vrijwilligers om de verenigingen en dus de samenleving in Essen op een aangename manier te laten verlopen.

Maar ook tal van vrijwilligers zetten zich dagdagelijks in in Essen, los van de verenigingen. Zo kent de vrijwilligerswerking van de Handicar een goed aantal medewerkers. Veel vrijwilligers zetten zich ook in in de twee grote RVT's die Essen telt. Ook kent elke school wel haar verkeersouders die als vrijwilliger kinderen door het verkeer helpen loodsen. Naast deze diensten, mogen we zeker de vrijwilligers van de Brandweer en de Ambulance niet vergeten. Zij verzekeren een goede werking van de hulpdiensten binnen onze gemeente.

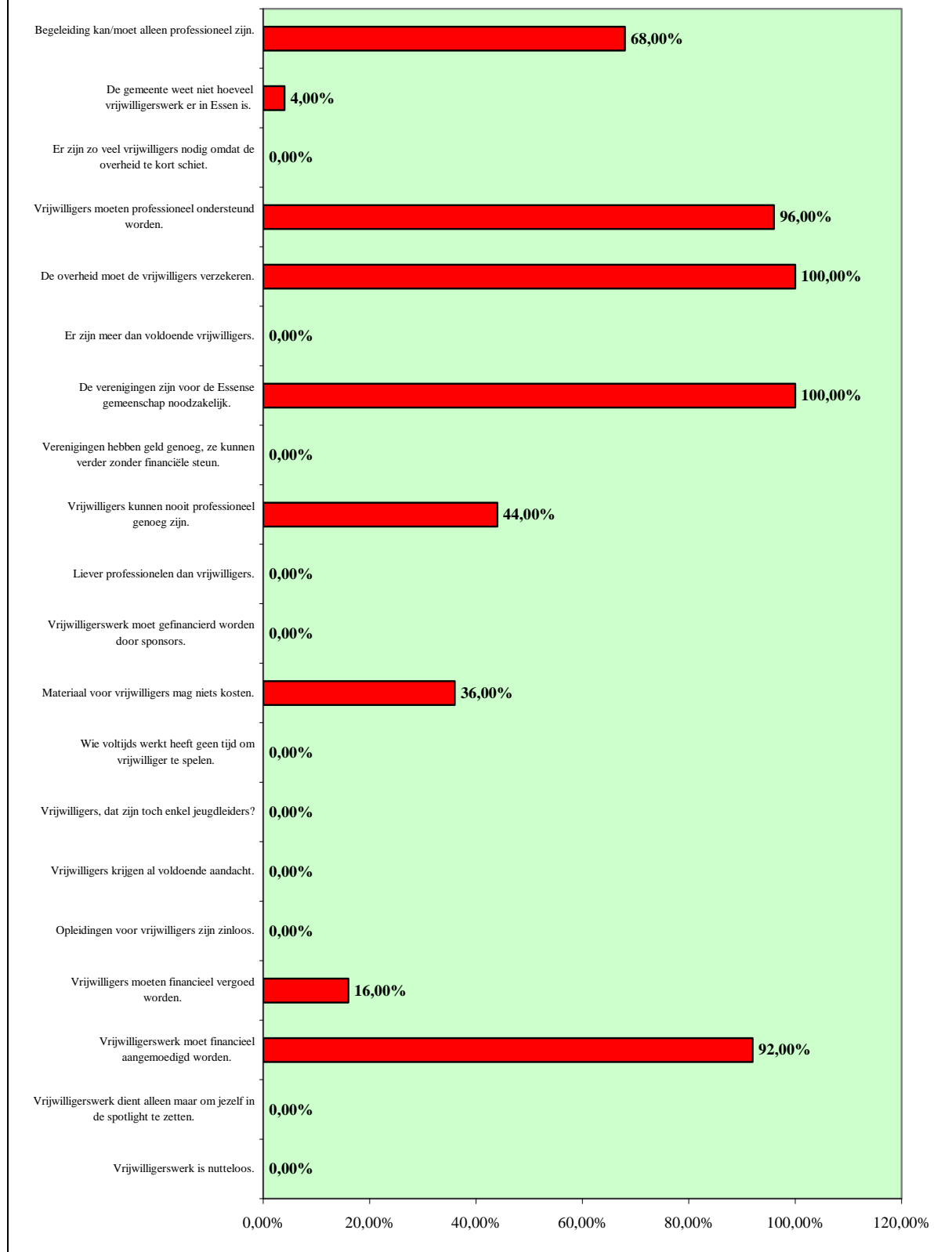
Naar verenigingen toe (zowel permanente als eenmalige organisaties) verleent de gemeente materiële steun als het mogelijk is. De gemeente kan natuurlijk niet alles voorzien. Naast deze steun in natura verzorgt de gemeente via een heel set aan reglementen ook de structurele financiële hulp aan de verenigingen. Ook minder structurele financiële steun wordt regelmatig verleend door de gemeente.

Weinig gekend is ook het werk dat in de coulissen gebeurt door een vereniging als welzijnsschakels. Misschien is dat net wel het nadeel van deze structuur van vrijwilligers ; het onbekend zijn.

Toch is het niet volledig rozengeur en maneschijn. We kunnen er niet om heen dat het aantal vrijwilligers gestadig daalt. Daarnaast wordt het engagement van deze die nog overblijven vaak beperkter. Men wil niet meer alles doen. Zonder terug te verlangen naar vroegere tijden, kunnen we stellen dat een kleinere groep steeds meer taken toebedeeld krijgt, ook al willen ze dit eigenlijk niet. Vaak is één van de redenen dat de waardering voor de geleverde prestaties ondermaats is. Deze waardering wil niet noodzakelijk zeggen dat er geldbedragen mee gemoeid moeten zijn, maar wanneer we kijken naar opleiding van bijvoorbeeld jeugdtrainers, dan kunnen we stellen dat we hen vaak door meer opleiding een dikke steun in de rug kunnen geven.

Eigenlijk hebben we naar ondersteuning geen beleid dat erop gericht is dat we een volledige ondersteuning van vrijwilligers kunnen bieden.

Vrijwilligers en verenigingsleven ondersteunen

5.6. Sterkte/zwakte missie 6 (positief en veilig vertrouwensgevoel creëren)

De wijkagenten bestaan. Naar objectieve veiligheid is dit een heel belangrijke factor. Wat betreft de veiligheid zijn zij de eerste aanspreekpunten. Minpunt is misschien dat ze net iets te weinig gekend zijn. Misschien dat de wijkagenten ook nog net niet genoeg aanspreekbaar zijn. Daarnaast is het politiekantoor te Essen niet open op die momenten dat ze gevraagd worden. Daardoor moet al snel beroep gedaan worden op Kalmthout (Kapellensteenweg), nog wel dezelfde politiezone, maar in afstand een heel stuk verder.

Wat betreft de straatveiligheid mag gesteld worden dat Essen niet echt slecht scoort. Ook de oprichting van enkele BIN's (BuurtInformatieNetwerk) speelt hierin een rol. De BIN's vullen voor een gedeelte de vroegere sociale controle in. Waar vroeger de sociale controle sterker was en als het ware automatisch gebeurde, krijgt ze nu een eerder gestructureerde vorm. De BIN's kunnen evenwel niet verhinderen dat in de straten en in de huizen een verlaagd verantwoordelijkheidsgevoel leeft en dat dit leidt tot een hoger "ongerustheidsgevoel". De vraag stelt zich ook of de BIN's hier iets aan kunnen doen en of de sociale controle misschien terug spontaan opkomt.

Essen kent op sommige plaatsen een hoog verloop van mensen. Mensen komen en gaan, blijven niet noodzakelijk op dezelfde plaats voor langere tijd wonen. Ook komen logies bij iemand thuis meer en meer voor. Dit maakt dat men zijn burens niet meer zo goed kent. Dit maakt op zijn beurt dan weer dat het ongerustheidsgevoel aangewakkerd wordt. Om het kort te zeggen, door de omstandigheden, waar het verloop van mensen zeker een rol in speelt, ebt het "wij"-gevoel weg. De vertrouwensband met de omgeving neemt stilaan een wending naar de andere kant.

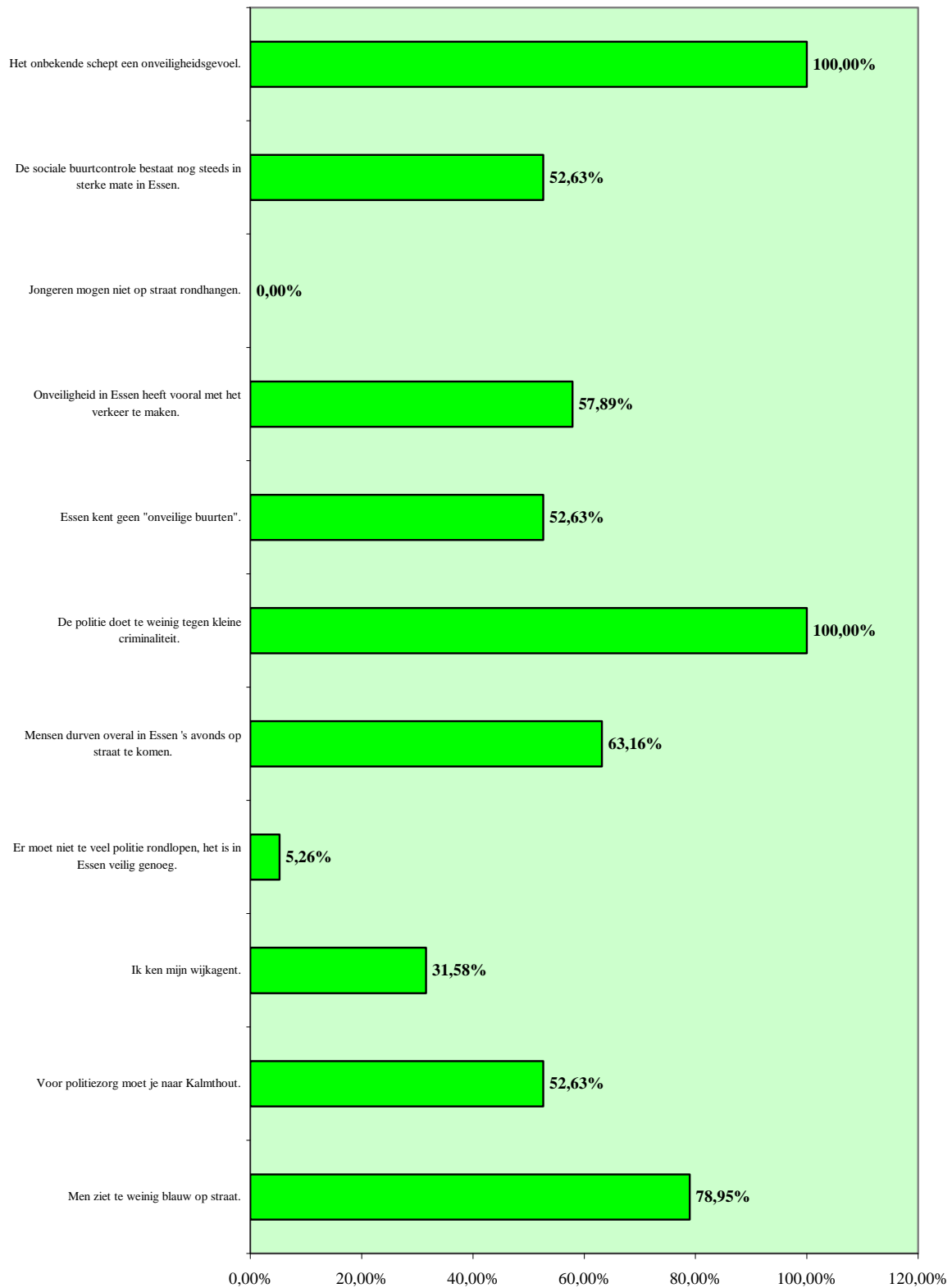
Essen kent hier en daar wel rust- en lummelhoekjes, maar vaak zijn ze verworden tot hoekjes waar rondhangen eerder een negatief veiligheidsgevoel creëert. Nochtans kunnen voldoende en mooi onderhouden lummelhoekjes een vorm van sociale controle teweeg brengen om zo een positief veiligheidsgevoel te creëren.

Essen behoort tot de politiezone Grens. De interventietijden die de politie nodig heeft om tussen te komen lopen hierdoor soms hoog op. Het gebied van de zone Grens bestrijkt drie grote gemeenten waardoor de interventietijden inderdaad soms oplopen. De reactietijden van gespecialiseerde hulpdiensten (M.U.G.) worden soms ook ervaren als eerder aan de latere kant.

Naast de reële onveiligheid, mogen we zeker ook het vandalisme en de graffiti niet vergeten. Onze gemeente kampt met soms hardnekkige vandalen die op zich geen personen kwaad doen, maar die door hun acties toch schade berokkenen aan eigendommen. En hiermee doelen we niet alleen op de openbare eigendommen. We denken hierbij evenzeer aan particuliere eigendommen die vaak beklad en/of vernield worden.

Een vertrouwensgevoel ontstaat ook door een bepaalde graad van cohesie. Wanneer we zien dat deze cohesie in sommige wijken minder is, dan kunnen we niet anders dan concluderen dat het vertrouwensgevoel in die wijken lager ligt. Vaak zijn fysieke belemmeringen mede de oorzaak van de sociale "vereenzaming".

Positief veiligheids-en vertrouwensgevoel creëren

5.7. Sterkte/zwakte missie 7 (financiële veiligheid verzekeren)

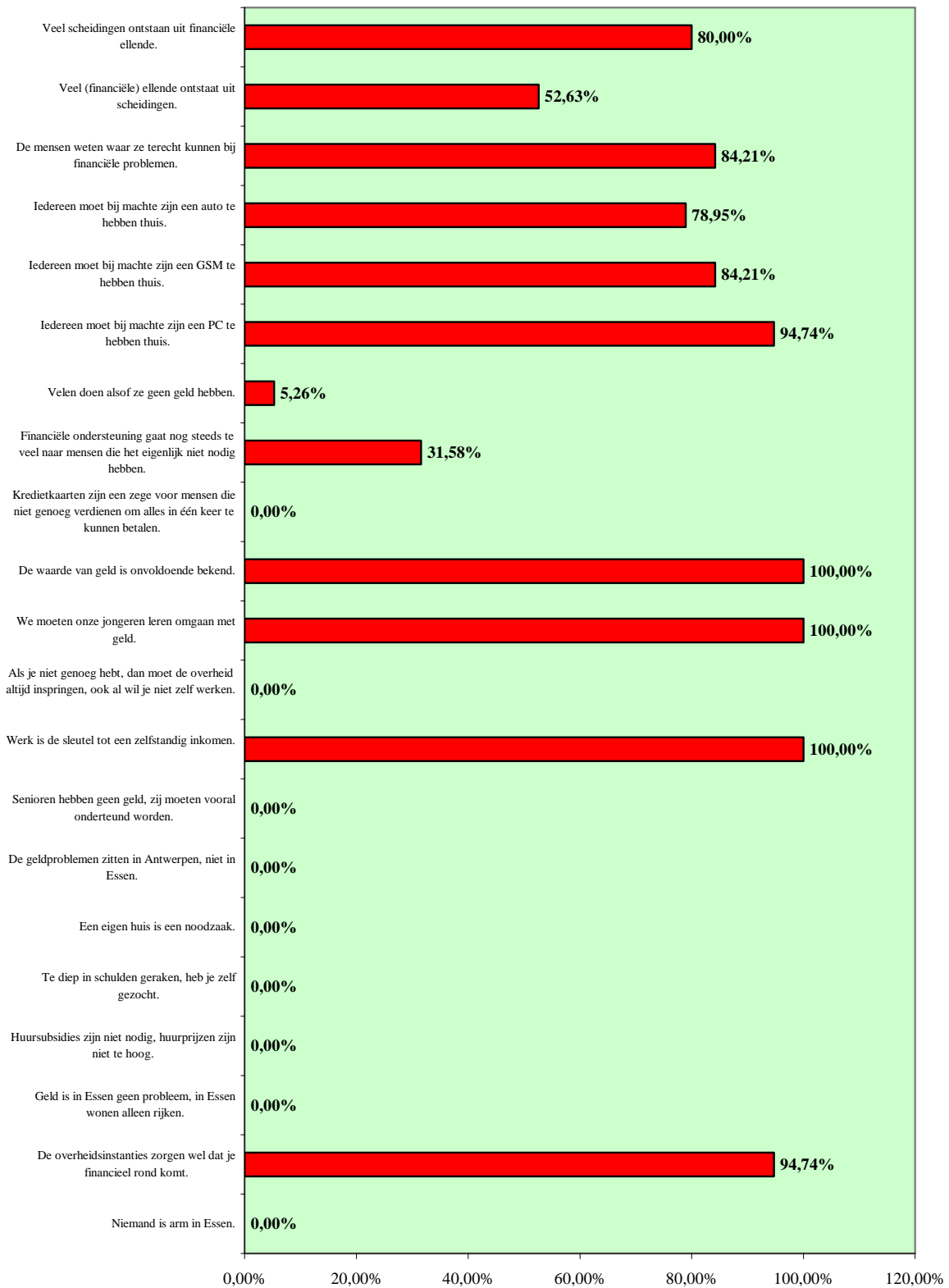
Het OCMW Essen kent een sterke financiële ondersteuning om verschillende noden te leningen teneinde de mensen een basis te kunnen geven om verdere stappen te kunnen zetten naar een volledige sociale participatie. Gekend zijn hierbij de wettelijke financiële steunen : leefloon, equivalent leefloon, ... Ook ander instanties verzekeren de wettelijke financiële veiligheid van de inwoners van Essen. Zo is er de werkloosheidsverzekering, uitgewerkt door de RVA en de sociale partners, de kinderbijslag, zorgverzekering,...

Maar naast de wettelijke financiële zekerheden, verstevigt Essen ook de financiële toestand van de Essenaren op een supplementaire wijze. De mantelzorg bijvoorbeeld is een bijkomende toelage voor oudere Essenaren die zorg behoeven en ondanks dit toch thuis wensen te blijven wonen. Voorts kent het OCMW nog huurtoelagen toe, allerhande voorschotten (aanschouw dit als een soort gratis overbruggingskredieten), tussenkomsten voor thuishulp,... Ook de gemeente kent verscheiden socio-medische toelagen toe opdat de behoeftige inwoner financieel iets steviger in zijn schoenen zou staan.

Aan de eerder negatieve kant van de financiële veiligheid staat de nog steeds groeiende groep van mensen die niet om kunnen gaan met financiën. We bedoelen hiermee niet dat iedereen een financieel expert moet zijn, maar steeds meer Essenaren beseffen niet dat een euro slechts één maal uitgegeven kan worden. Velen steken zich dan ook in de schulden zonder te beseffen dat ze ooit die schulden moeten terug betalen. Van telecomoperator veranderen lijkt makkelijk, maar velen beseffen niet dat er steeds betaald moet worden. Dit geldt overigens ook voor de elektriciteitsleveranciers, de gasleveranciers, ... Een wasmachine of auto kopen op afbetaling aan een intrestpercentage gelijk aan nul was nog nooit zo makkelijk als vandaag.

Velen raken in moeilijkheden door al die vormen van facturen die ze met vertraging moeten betalen. Een degelijke gecoördineerde vorm van schuldpreventie is in onze gemeente te weinig uitgewerkt. Mensen worden op gebied van basiskennis inzake financiële handelingen niet echt geholpen in onze gemeente.

Financiële veiligheid verzekeren

5.8. Sterkte/zwakte missie 8 (Preventie in gezondheid)

Preventieve gezondheidszorg ontwikkelt zich reeds op jonge leeftijd. Daarom dat verschillende scholen fruitdagen houden. Op die dagen mogen de kinderen geen koeken of snoep van thuis meebrengen, enkel fruit. We leren zo aan onze kinderen op jonge leeftijd dat gezond en lekker ook samen kunnen gaan.

Verskillende initiatieven zetten in onze gemeente op regelmatige tijdstippen ook preventieve gezondheidsacties op. Hierbij denken we dan aan Kind en Preventie met haar inentingscampagnes naar boorlingen toe, en verdere campagnes naar de gezondheid van kinderen. Ook het CLB speelt een rol via haar vroegtijdige onderzoeken van scholieren (de vroegere MST-onderzoeken). Binnen de gemeente is ook een werkgroep werkzaam voor drugpreventie.

Essen sport. En dit gebeurt op alle leeftijden. Maar ondanks dat sport gezond is, gebeurt deze sport vaak om andere dan gezondheidsredenen. Nu, als er gesport wordt, dan is dit positief. Wel kunnen we nog meer aan sportpromotie doen met het oog op gezondheid. Het moet niet altijd om lopen gaan, in veel gevallen is wandelen ook al goed. Sport moeten we ook ruim bekijken. Verplaatsingen moeten niet altijd via de makkelijkste weg. Een weg met meer lichaamsinspanning levert soms dezelfde resultaten op met daarbovenop een surplus aan gezondheid. Het is een lichtjes ander invalshoek, maar op deze manier wordt sport een deel van preventieve gezondheidszorg.

Veel preventie loopt via de LOGO (Lokaal Gezondheidsoverleg), maar we kunnen ons terecht de vraag stellen of de LOGO en haar acties wel ge- en bekend zijn. De impulsen vanuit de LOGO blijken eerder wat onbereikbaar uit te vallen. Naast een LOGO, lijkt het misschien interessant om een gezondheidsraad te hebben. In zo een raad kan een verscheidenheid aan bod komen die de moeite waard zijn om verder uit te werken naar preventieve gezondheid toe.

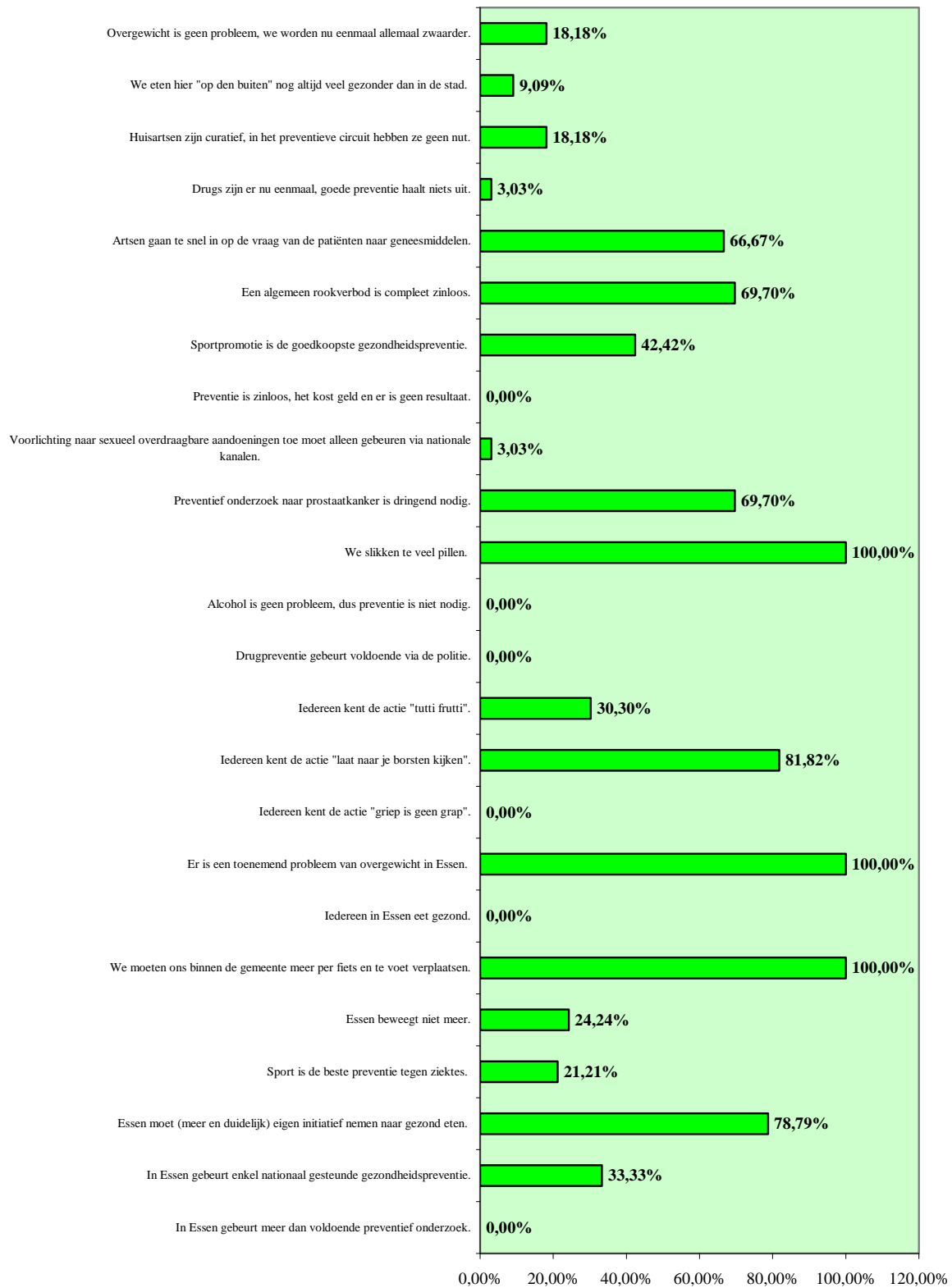
We stelden dat er een drugpreventiewerking is, en dit klopt. Maar de werking is wellicht nog net iets te beperkt om echt gerichte resultaten op te leveren. Veelal levert het éénmalige acties op, terwijl drugpreventie eerder een constante aandacht van ons vragen. Het probleem van drugpreventie is dat ze vaak gericht is op de illegale drugs. Essen kent echter ook inwoners met een probleem van legale drugs. Hierbij praten we dan vooral over alcohol, geneesmiddelen en tabak. Gelukkig bestaat in Essen een goed draaiende AA-werking, maar wat betreft preventie worden de legale drugs te vaak vergeten.

Op gebied van gezonde voeding, buiten de fruitdagen op de scholen, gebeurt in onze gemeente in praktijk weinig of niets. Nochtans wordt gezonde voeding een steeds belangrijker thema wanneer we spreken over (preventieve) gezondheid. Hiermee samen hangend is ook het inspelen op nationale acties. Te weinig speelt onze gemeente in op nationaal georganiseerde acties.

Ook moeten we ons afvragen of preventieve acties beperkt moeten blijven tot diegenen die algemeen bekend zijn. Een actie rond de preventie van prostaatkanker bijvoorbeeld kan aangewezen zijn. Ook preventieve acties naar SOA's toe mogen uitgebreid worden.

Bij de hele preventie, kunnen we niet anders dan vaststellen dat vaak de middelen ontbreken om goede preventiewerkingen uit te werken. Oorzaak hiervan ligt wellicht in het feit dat preventie niet direct resulteert in zichtbare en/of meetbare effecten. Daarnaast heeft preventie ook vaak pas een uitwerking op (zeer) lage termijn. Dit wil echter niet zeggen dat er geen middelen ingezet mogen worden.

Preventie in gezondheid

5.9. Sterkte/zwakte missie 9 (Degelijke curatieve gezondheidszorg en palliatieve zorgen)

Essen heeft een sterk uitgebouwd netwerk van curatieve gezondheidszorgen. In de eerste plaats kijken we hierbij naar het grote aantal huisartsen. Zij verzekeren een groot aanbod van algemene geneeskunde. Naast deze basisgeneeskunde is in Essen ook een (beperkt) aanbod aanwezig van gespecialiseerde geneeskundige diensten. Voor radiologie, cardiologie, echografie, opthalmologie,... biedt de combinatie Polikliniek Essen en 't Kloppend Hart een vrij volledig antwoord op gestelde vragen.

Wanneer we spreken over specialisten worden vaak de tandartsen over het hoofd gezien. Essen telt vele tandartspraktijken, zodat de Essenaar voor de niet-chirurgische behandelingen, steeds in eigen gemeente terecht kan. Ook telt Essen voldoende paramedici (kinesitherapeuten, diëtisten, logopedisten,...) zodat ook daar een buitengrensverplaatsing niet echt noodzakelijk is.

Essen heeft ook, zoals hierboven al vermeld, een goed werkende ambulancedienst. Uitgerust met goed materiaal, vullen de vrijwilligers van de dienst 100 de noden van Essen goed in. De thuisverzorgingsdiensten bestrijken Essen ook in grote mate. Zowel de grote organisaties (Wit-Geelkruis) alsook de kleinere private thuisverzorgers dekken in grote mate de Essense noden. Grote vraag hierbij is of de dekking ook naar de toekomst gegarandeerd zal kunnen blijven.

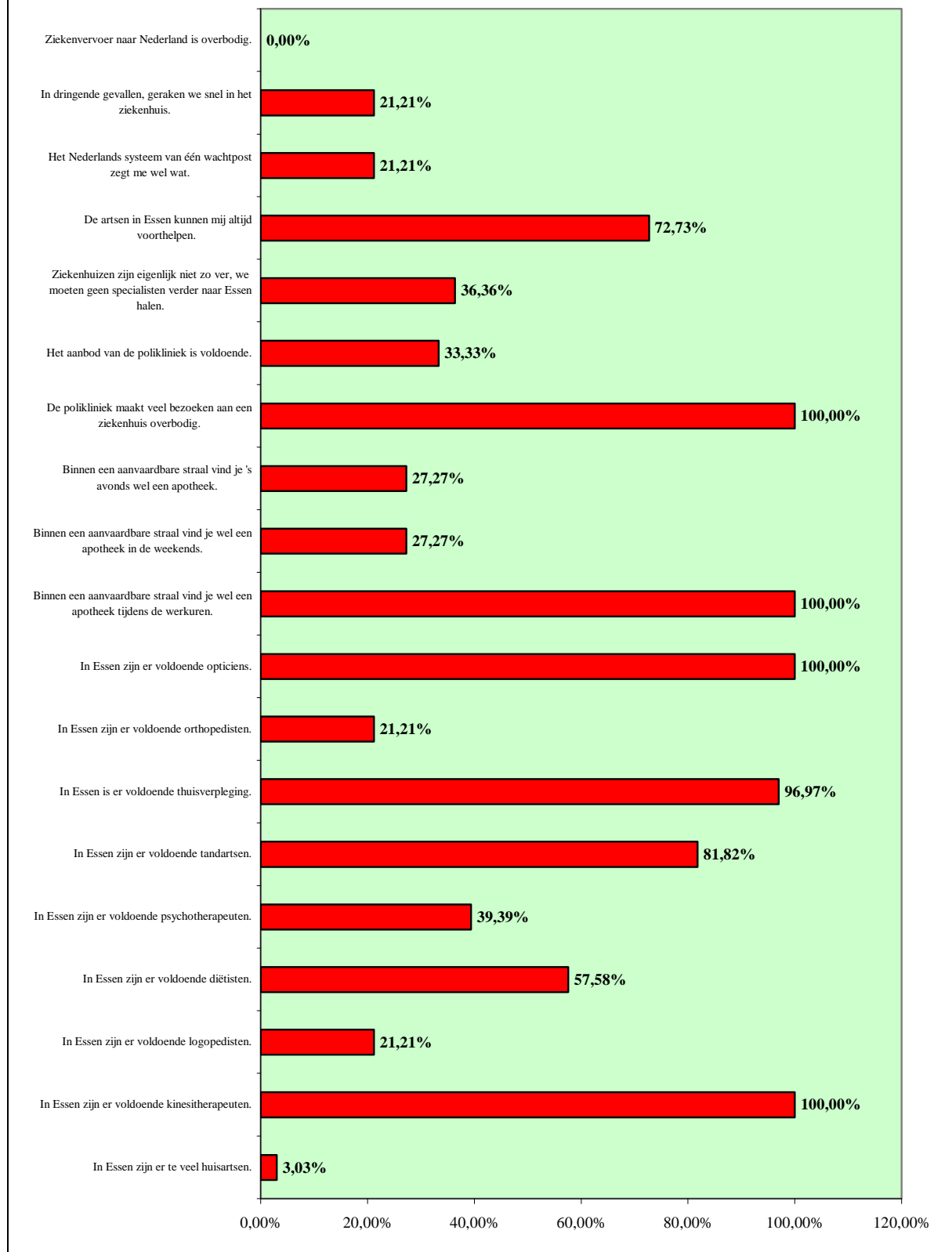
Wat betreft palliatieve zorgen, vallen wij grotendeels onder het werkingsgebied van CODA te Wuustwezel. Ook voor ambulante opvang kan gerekend worden op CODA. Wat Essen niet echt heeft is een thuisondersteuning voor palliatieve zorgen. Palliatieve zorgen in een thuissituatie is in Essen kwasi onbestaande.

Essen telt een aanzienlijk aantal apotheken. Tijdens de “werkuren” dekken zij in voldoende mate de noden van Essen. Buiten werkuren en in de weekends werkten de apotheken een wachtdienst uit, maar de vraag is of deze wachtdienst (waarvoor men af en toe tot in Kalmthout moet zijn) voldoende is om de buitenuurse behoefte te dekken.

De grote zwakte van Essen voor wat betreft de curatieve geneeskunde, is de grote afstand naar het dichtstbijzijnde ziekenhuis. Er ligt een ziekenhuis op (in noodgevallen) amper 10 minuten van Essen, wat een goede dekking zou geven, maar dit ziekenhuis ligt helaas aan de verkeerde kant van de Belgisch-Nederlandse Grens. Wanneer we in België blijven, is KLINA te Brasschaat het dichtstbijzijnde ziekenhuis. Dit ziekenhuis is niet altijd even makkelijk te bereiken vanuit Essen.

De geestelijke gezondheidszorg is in Essen ook in grote mate afwezig.

Degelijke curatieve en palliatieve gezondheidszorgen

5.10. Sterkte/zwakte missie 10 (Iedereen aan het werk)

Binnen de openbare diensten in Essen wordt een invulling gegeven aan de tewerkstelling van specifieke doelgroepen. De arbeidstrajectbegeleiding van het OCMW Essen is specifiek gericht naar haar klantengroep. Deze dienst stelt met toenemend succes mensen steeds meer te werk. Ook lopen de contacten via het Vlaams Fonds voor eventuele beschutte tewerkstellingen.

Samen met de lokale actoren verenigt de VDAB haar activiteiten naar tewerkstelling. De VDAB zelf zit wel in Kalmthout, maar ook Essen zit in haar actieterrein voor de verschillende acties die vanuit de dienst naar tewerkstelling georganiseerd worden. Ook de WIS-terminals doen terzake hun werk. Op de plaatsen dat ze opgesteld zijn in Essen, constateren we dat ze regelmatig geconsulteerd worden door de werkzoekenden.

Tijdelijke tewerkstelling in Essen voor kleine huishoudtaken gebeurt via het Plaatselijk Werkgelegenheidsagentschap (PWA). Middels PWA-cheques helpt de dienst verschillende mensen aan het werk.

Ook het OCMW stelt nog een groot (en groeiend) aantal mensen te werk voor huishoudelijke taken. Via haar dienstenchequebedrijf spreken we dan over poetshulp, strijkhulp, winkelhulp,... Het dienstenchequebedrijf wordt in onze gemeente een steeds belangrijkere werkgever en blijkt vooral vrouwen te werk te stellen die elders moeilijk aan de bak geraken. Dit laatste veelal omwille van de gezinssituaties (alleenstaande moeder met kinderen,...)

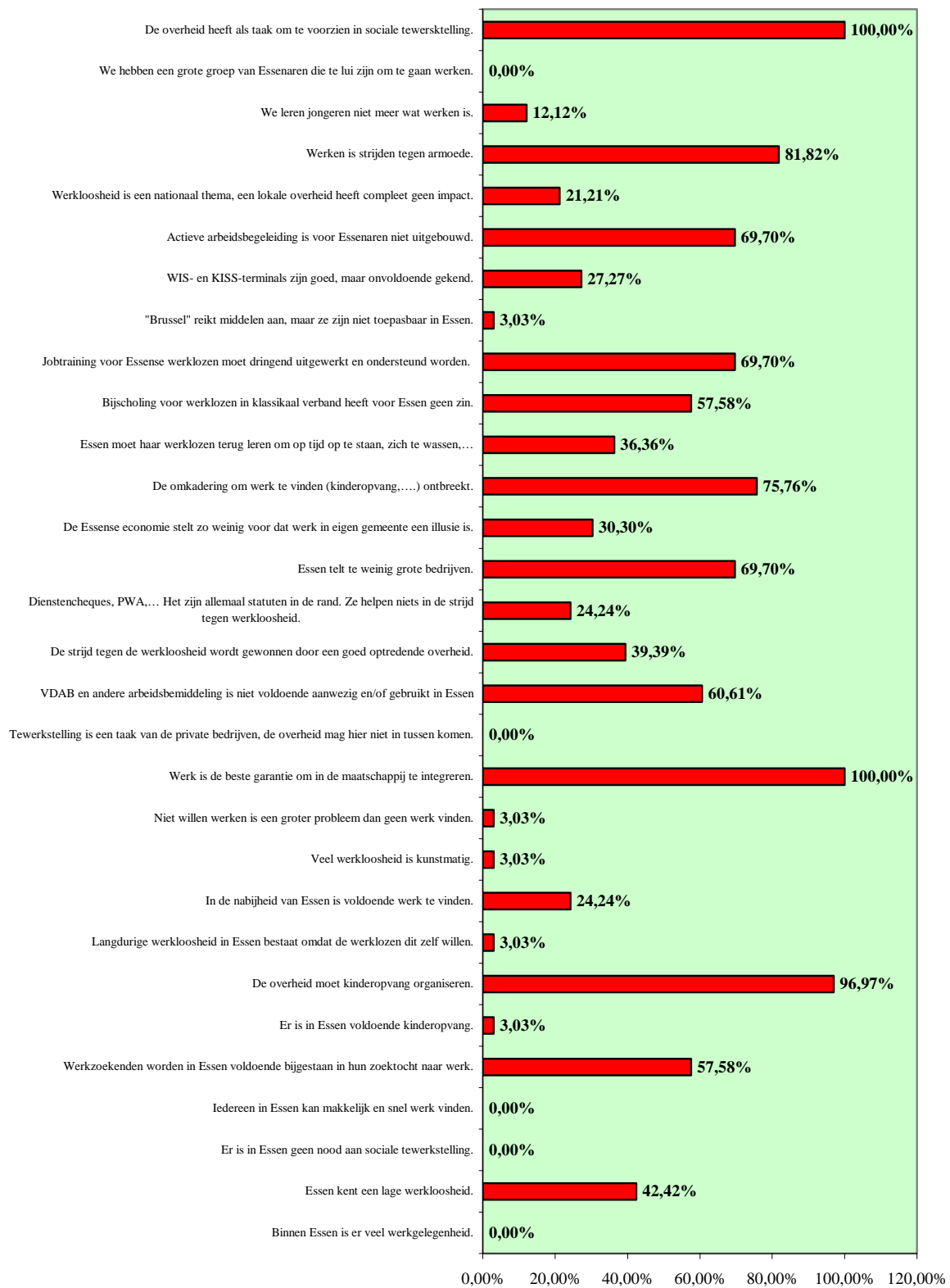
Toch blijft tewerkstelling een teer punt in de gemeente. Verscheidene grotere bedrijven trekken weg uit onze gemeente met alle gevolgen van dien voor de lokale tewerkstelling. Hierbij verdwijnt vooral de arbeid voor lager geschoolde werknemers.

We stellen ook vast dat Essen een aantal mensen (helaas in hoofdzaak jongeren) kent die geen inkomen heeft en toch geen werk zoekt. Het lijkt op het eerste zicht een paradox, maar wanneer we zien dat de verschillende uitkeringen slechts een kleine minderinkomst genereren ten opzichte van een actieve inzet op de arbeidsmarkt, is dit wellicht minder verwonderlijk. Op dit vlak zou het de moeite lonen om een mentaliteitswijziging te bewerkstelligen, wat niet de makkelijkste opdracht is.

Ook KMO's en zelfstandigen vullen werk in. In Essen is er echter heel weinig informatie te vinden over het opstarten van een eigen bedrijf, het overnemen van een bedrijf. Steun aan jonge bedrijven of aan groeibedrijven is ook eerder beperkt tot zelfs onbestaande. Nochtans kunnen zij ook een verhoging van de tewerkstelling veroorzaken.

Het grote probleem bij de tewerkstelling is vaak kinderopvang, zeker wanneer we trachten om vrouwen aan het werk te krijgen. In Essen bestaan er verschillende kinderopvanginitiatieven, maar er bestaat weinig coördinatie tussen de verschillende initiatieven. Ook is er kwasi geen opvang op onregelmatige basis. Vaak stelt zich het probleem dat kinderopvang een te groot aandeel neemt van het inkomen zodat men verkiest thuis te blijven en niet te gaan werken.

Iedereen aan het werk

5.11. Sterkte/zwakte missie 11 (Goed en op maat wonen in een aantrekkelijke omgeving)

Essen telt een aanzienlijk aantal sociale woningen en er zitten nog nieuwe projecten in de pijplijn. Op dit vlak tracht Essen de nood in te vullen naar woningen voor sociaal minder bedeelden. Ondanks de vaststelling dat er sociale woningen zijn, blijft voor Essen toch de vaststelling gelden dat vooral voor sociale huurwoningen de vraag het aanbod blijft overstijgen. Op dit deelsegment lijkt de markt dus niet te werken.

Maar ook betaalbare woningen blijven groot in vraag voor Essenaren. Daarmee kijken we dan nog in de eerste plaats niet naar de koopwoningen, maar ook naar huurwoningen. Betaalbare huurwoningen blijven in Essen vrij schaars. Hierdoor valt een groep mensen uit de boot die naar andere (lees goedkopere) gemeenten trekken.

Door het wegtrekken van mensen die net te veel verdienen om aanspraak te kunnen maken op een sociale woning, maar net niet genoeg hebben voor een duurdere woning, is een sociale woonmix nagenoeg niet realiseerbaar. Daarnaast leidt dit ook tot een verdere opsplitsing van onze Essense gemeenschap. Economen merken dan dat de Gini-coëfficiënt verder toeneemt.

Essen telt ook verschillende bejaardenwoningen en serviceflats. De vraag die hierbij rijst is of deze woningen de behoefte wel dekt. De vraag naar bejaardenwoningen lijkt groter te zijn dan het aantal woningen dat momenteel beschikbaar is op de markt. Met de vergrijzing in het vooruitzicht lijkt dit overigens een punt dat zeker mee opgevolgd moet worden.

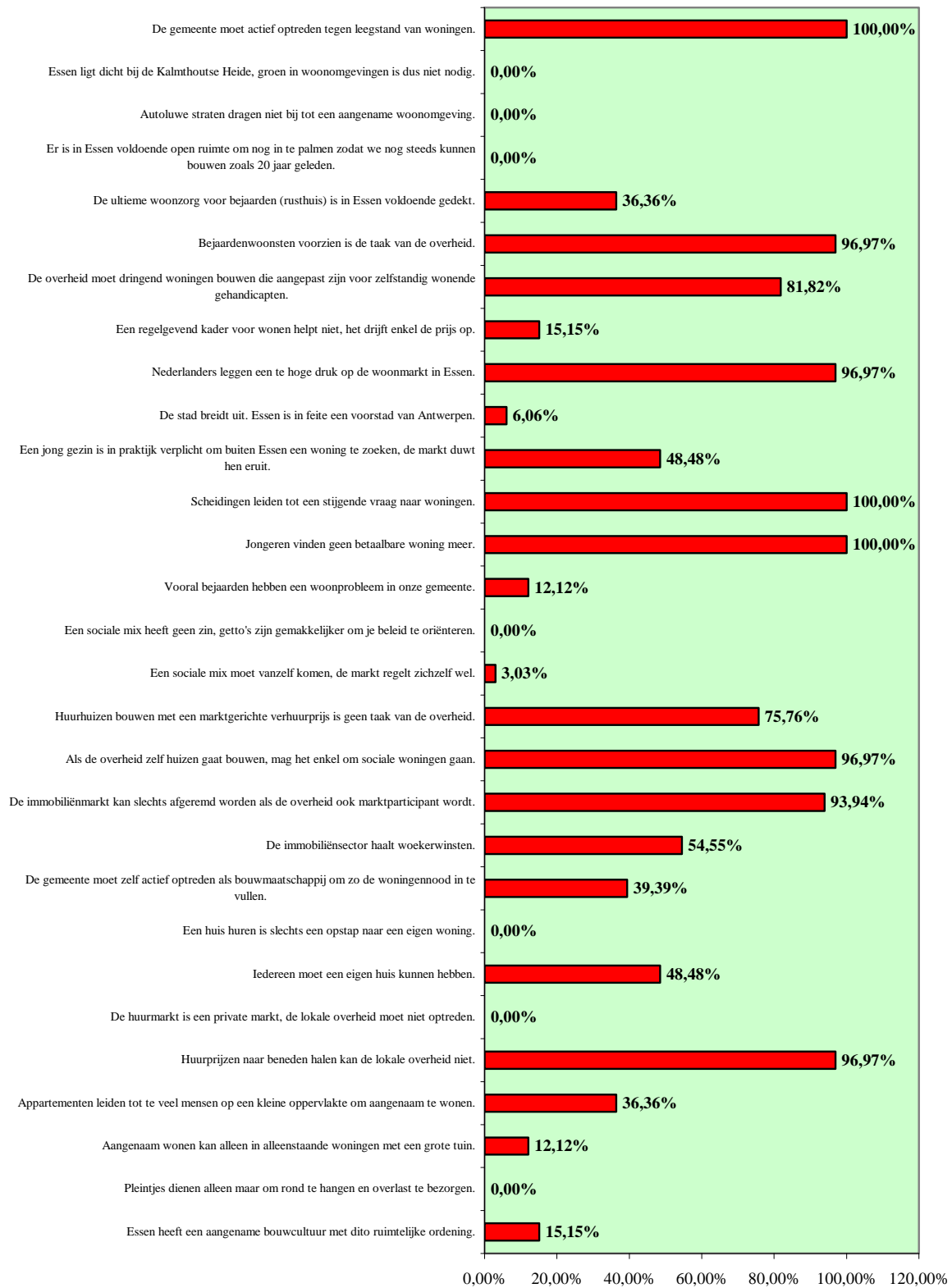
Om toch een zekere behoefte-invulling te kunnen krijgen merken we dat er kleinschalige projecten van het OCMW worden opgezet om aan specifieke noden te kunnen voldoen. Ook de oprichting van een sociaal verhuurkantoor moeten we in deze zin zien.

Niet alleen bejaarden hebben aangepaste woningen nodig. Ook andersvaliden hebben nood aan aangepaste woningen in Essen. Zulke woningen zijn amper beschikbaar in onze gemeente.

Voor de woonbehoefte voor een groot stuk in te vullen is Essen afhankelijk van de bouwpromotoren in de verschillende sectoren. Hiermee kijken we niet alleen naar de sociale huisvestingsmaatschappijen, maar ook naar andere private bouwheren en projectontwikkelaars. Probleem hierbij blijft echter dat de gronden, evenals de realisatieprijs van de bouwwerken vaak redelijk duur uitvallen. De nood aan een grond- en pandenbeleid kan hiermee alleen maar versterkt worden.

Los van de vraag en het aanbod, moeten we met het beleid iets meer kijken naar de sociale mix. Niet alleen de gekende wijken spelen hierin een rol. Ook de zogenaamde bungalowwijken herbergen ook steeds meer sociologisch gelijkaardige inwoners. Deze mensen hebben er vaak baat aan om in eerder sociaal gemengde wijk te wonen.

Goed en op maat wonen in een aantrekkelijke omgeving

6. Taken en opdrachten voor de uitvoering van het lokaal sociaal beleid

Een plan zonder finale taken en opdrachten voor de uitvoering, raakt niet verder dan een intentieverklaring. In dit puntje 6 gaan we dan ook de stap verder om de taken concreet te benoemen en er een vorm van timing op te plakken. We trachten ook bij elke taak te verwijzen naar diegene die volgens ons de uitvoerder zou moeten zijn.

Dit laatste deel van het lokaal sociaal beleidsplan wordt dan afgesloten met een soort steekkaart. Deze steekkaarten (één per actie) zal dan gebruikt worden om jaarlijks een evaluatie en een stand van zaken van het plan te kunnen maken. Men zou dit ongeveer kunnen vergelijken met een vereenvoudigde vorm van een balanced scorecard.

Wat we bij de taken en opdrachten wel niet mee hebben opgenomen is de financiële impact. Hiervoor verwijzen we naar de concrete uitvoering van de plannen. Als we de financiële weerslag van dit plan hier mee zouden willen opnemen, dan heeft dit enkele gevolgen die ons inziens niet wenselijk zijn. Ten eerste zal men zich vastpinnen op de in het plan opgenomen cijfers terwijl dit slechts eerste ramingen kunnen zijn. De uitvoering van het plan mag vervolgens geen vertraging oplopen omdat de uiteindelijk berekeningen iets anders uitvallen dan in het originele plan voorzien. Ten tweede moet de vraag gesteld worden of het weergeven van de volledige financiële analyse wel mogelijk is in het kader van een plan zonder dit plan overmatig groot te laten worden. Om één voorbeeld te geven : de financiële analyse van de mindermobielencentrale beslaat al 15 pagina's, en dit betreft dan enkel maar één actiepunt. Het gevaar bestaat dus dat we uiteindelijk door het bos de bomen niet meer zien. Ten derde moeten we toch ook stellen dat budgetten en andere financiële gegevens weergeven zonder een woord uitleg misschien wel makkelijk is, maar daarom nog niet duidelijk voor de lezer van het plan.

Door de evaluatieschema's mee te nemen, vermijden we echter dat het hele lokaal sociaal beleidsplan een maat voor niets wordt. De evaluatieschema's zullen automatisch zorgen voor een druk om verder uit te voeren.

In een poging om de acties toch een beetje gegroepeerd weer te geven, volgen we ook voor de weergave de structuur van de 11 missies zoals we die hiervoor in dit plan definieerden. Als puntje 12 geven we het voorbeeld van een evaluatiekaart.

6.1. Toegankelijke mobiliteit en veilig verkeer

Actie 1.1. : Deelname aan verkeersveiligheidsacties van hogere overheden

Omschrijving van de actie : De verschillende federale preventieve verkeersveiligheidsacties in verband met repressief/preventief verkeersbeleid coördineren op het grondgebied en uitvoeren. Voorbeelden hiervan zijn legio : De BOB-acties, het Gordeldier,...

Timing : De actie loopt reeds en moet jaarlijks herhaald worden. Eigenlijk zit deze actie reeds in de uitvoeringsfase en dit zelfs op kruissnelheid.

Uitvoerder : Gemeente Essen en lokale politiezone Grens

Actie 1.2. : Plaatsing preventieve snelheidssignalisatie

Omschrijving van de actie : De Politiezone Grens plaatst op aangeduide plaatsen vaste borden om aan te duiden of te snel gereden wordt. Daarbovenop zijn verschillende mobiele waarschuwingsborden in gebruik om de snelheid aan te geven.

Timing : De basisinvesteringen voor deze actie zijn reeds uitgevoerd. Het materiaalonderhoud is lopende.

Uitvoerder : Gemeente Essen en lokale politiezone Grens

Actie 1.3. : Verkeersopfrissing

Omschrijving van de actie : Opfrissingscursussen verkeersreglement organiseren voor welbepaalde doelgroepen. Naar ouderen toe, organiseren van MOBI+. Een subsidie moedigt de deelname aan deze cursussen aan.

Timing : Jaarlijks te herhalen.

Uitvoerder : Gemeente Essen en lokale politiezone Grens

Actie 1.4. : Verkeersoefenterrein in Grensstraat

Omschrijving van de actie : Mensen die hun rijbewijs willen halen moeten de mogelijkheid krijgen om de manoeuvres te oefenen. Er wordt een “paaltjesset” ter beschikking gesteld via de kassa van het zwembad. Bij deze ter beschikkingstelling is ook een bijhorende brochure beschikbaar.

Timing : De basisinvesteringen zijn uitgevoerd. Jaarlijks onderhoud van de uitleenmaterialen.

Uitvoerder : Gemeente Essen

Actie 1.5. : Verkeerstrajecten

Omschrijving van de actie : Bij de (her)aanleg van openbare infrastructuur in het kader van mobiliteitsplanning, moeten de trajecten van (schoolgaande) jongeren opgenomen worden zodat er bij de uitwerking van de projecten rekening mee gehouden kan worden. Deze trajecten worden vooral opgenomen vanuit het standpunt van de verkeersveiligheid.

Timing : Permanente timing, bij herhaling mee te nemen bij projecten.

Uitvoerder : Gemeente Essen en Octopusplan

Actie 1.6. : Mobiel verkeerspark

Omschrijving van de actie : Naar schoolgaande jongeren (en ook jongerenverenigingen) stimuleren we het positieve verkeersgedrag en verkeersvaardigheid met de inzet van de lokale politie via haar mobiel verkeerspark.

Timing : Investerings zijn uitgevoerd. Enkel onderhoud van materiaal en inzet van politiepersoneel blijven jaarlijks te herhalen.

Uitvoerder : Lokale politiezone Grens

Actie 1.7. : Fietsroutenetwerk

Omschrijving van de actie : Voor veilig verkeer naar fietsers toe, werkt de lokale overheid een fietsroutenetwerk uit van veilige fietswegen. Na het uitwerken maakt ze uiteraard dit netwerk kenbaar en promoot de gemeente dit.

Timing : Permanent

Uitvoerder : Gemeente Essen

Actie 1.8. : Hinderlijk parkeren

Omschrijving van de actie : De lokale politie onderneemt systematische controles op hinderlijk parkeren. Hierbij denken we in hoofdzaak aan parkeren op voet-, zebra- en fietspaden. Bijzondere aandacht gaat ook naar gehandicaptenparkeerplaatsen. In aanvulling op de wetgeving terzake zal een gemeentelijke administratieve sanctie (GAS) opgesteld worden om hinderlijk parkeren te verminderen.

Timing : Permanente bezorgdheid.

Uitvoerder : Gemeente Essen en lokale politiezone Grens

Actie 1.9. : Repressief optreden als aanvulling op bewustmaking

Omschrijving van de actie : De verschillende bewustmakingsacties door de lokale politie (voetpaden,...) moeten niet alleen bestendig worden. De aandacht moet uitgebreider gaan naar reclameborden, stellingen en begroeiingen die voetpaden belasten. Met gerichte acties tegen “hindernissen” moet ook repressief optreden de bewustmaking sterker maken.

Timing : Permanente bezorgdheid.

Uitvoerder : Lokale politiezone Grens

Actie 1.10. : Openbaar vervoerspromo

Omschrijving van de actie : Essen is tegenwoordig goed bedeed met (semi-)openbaar vervoer. De Essenaren weten vaak niet wat allemaal binnen bereik ligt met bus, trein en Handicar. Een gezamenlijke communicatiestrategie zou in deze de

mobiliteit verhogen van de inwoners van Essen. De coördinatie van zo een campagne zal via de infodienst van de gemeente lopen.

Timing : permanent

Uitvoerder : Gemeente Essen

Actie 1.11. : Nieuwe mobiliteitsbehoeften

Omschrijving van de actie : De gemeente zoekt actief naar zwakkere plekken in het openbaar vervoersnet. Deze plekken tracht ze in te vullen door te onderhandelen met de primaire partners (De Lijn, NMBS, Conexxion...).

Timing : 2008

Uitvoerder : Gemeente Essen

Actie 1.12. : Ontbrekende lijnen

Omschrijving van de actie : De gemeente stelt alles in het werk om samen met de openbare vervoersmaatschappijen (bus-)lijnen te voorzien naar KLINA, Industriezone Bosduin, Antwerpse Haven, Berkenbeek en Roosendaal.

Timing : Permanent

Uitvoerder : Gemeente Essen

Actie 1.13. : Boodschappenservice

Omschrijving van de actie : Mobiel zijn betekent op zijn minst dat men in kan staan voor zijn eigen levensbehoefte. Soms is het echter moeilijk of onmogelijk om zelf boodschappen te doen. Om tegemoet te komen aan de noden op dit vlak, zal het dienstenchequebedrijf van het OCMW Essen een boodschappenservice ontwikkelen. In principe zal deze dienst ontwikkeld worden als een fietsdienst.

Timing : 2010

Uitvoerder : OCMW Essen

Actie 1.14. : Mindermobielencentrale

Omschrijving van de actie : Om minder mobiele mensen toch enige vorm van mobiliteit te kunnen geven, werkt de lokale overheid het systeem van een mindermobielencentrale uit. Dit systeem moet kunnen garanderen dat de leden op regelmatige basis vervoer kunnen gebruiken. Het systeem zal draaien op vrijwilligers.

Timing : 2008 - 2009

Uitvoerder : Gemeente Essen en VZW Handicar

Actie 1.15. : Toegankelijkheid openbare en andere voor het publiek toegankelijke gebouwen

Omschrijving van de actie : De toegankelijkheid van openbare gebouwen moet verbeterd worden zodat ze nog gemakkelijker toegankelijk zijn voor mindervaliden. Hierbij spelen de gemeentegebouwen (Oude Pastorie, OCMW,...) een belangrijke (voorbeeld)rol. In de eerste plaats moeten we een inventaris opmaken van de toegankelijkheid van openbare gebouwen in Essen. Voor goed toegankelijke gebouwen keert de gemeente een “certificaat” uit. Deze certificaten worden uitgedeeld in samenwerking met de provincie.

Timing : 2008

Uitvoerder : Gemeente Essen

Actie 1.16. : Speelpleintoegankelijkheid

Omschrijving van de actie : Toegankelijkheid van de bestaande speelpleintjes voor kinderen en jongeren met beperkte mobiliteit garanderen.

Timing : 2008

Uitvoerder : Gemeente Essen

Actie 1.17. : Padenonderhoud en dito aanleg

Omschrijving van de actie : De gemeente moet het onderhoud van voet- en fietspaden structureel organiseren. Zo moet de gemeente sneller optreden bij het herstellen van putten en oneffenheden. Ook onkruid en struikjes horen hierbij niet op de paden. Bij de aanleg van nieuwe voet- en fietspaden moeten de paden voldoende breed zijn.

Timing : 2008 en permanent

Uitvoerder : Gemeente Essen

6.2. Bereikbaar zijn en maken (in beide richtingen)

Actie 2.1. : Signalisatie

Omschrijving van de actie : Signalisatie (bewegwijzering) naar de openbare gebouwen zo efficiënt en duidelijk mogelijk aanbrengen op de openbare wegen, en dit vanuit verschillende richtingen. Zowel Essenaren als niet-inwoners moeten betreffende openbare diensten eenvoudig kunnen vinden.

Timing : 2008 - 2009

Uitvoerder : Gemeente Essen

Actie 2.2. : Vliegende ambtenaar

Omschrijving van de actie : Om alle mensen gebruik te kunnen laten maken van de gemeentelijke dienstverlening, ontwikkelt de gemeente een vliegende ambtenaar. Deze dienst zal naar de mensen toe gaan voor basisverrichtingen van administratieve aard. De eerste doelgroep is de minder mobiele Essenaar.

Timing : 2008

Uitvoerder : Gemeente Essen

Actie 2.3. : Bekendheid openingsuren

Omschrijving van de actie : De openingsuren en de bereikbaarheid van de openbare dienstverlening moet direct en duidelijk gecommuniceerd worden naar alle mogelijke gebruikers toe. Deze moeten de gewenste informatie (oa. omtrent openingsuren) op eenvoudige wijze kunnen bekomen. Dit geldt ook voor personen die niet over digitale middelen beschikken.

Timing : 2008

Uitvoerder : Gemeente Essen en OCMW Essen

Actie 2.4. : Eerstelijnsloketfunctie

Omschrijving van de actie : Voor publiek toegankelijke diensten met loketfunctie (eerste lijn voor de Essenaar) dienen minstens één maal per week geopend te zijn voor publiek buiten de normale werkuren (dwz na 17 u en/of op zaterdag). Het betreft hier duidelijk enkel de eerstelijnsdienstverlening.

Timing : 2008

Uitvoerder : Gemeente Essen en OCMW Essen

Actie 2.5. : Drie gemeentelijke poten

Omschrijving van de actie : De verschillende openbare diensten dienen overzichtelijk en duidelijk opgedeeld, waarbij per locatie een bepaalde inhoudelijke functie wordt gegeven. Hierbij een opdeling te maken tussen sociale dienstverlening ('sociaal huis'), socio-medische dienstverlening (polikliniek en dienstencentrum) en algemene administratie (gemeentehuis). Deze functionele opdeling moet ook duidelijk toegepast worden in de profilering naar de gebruiker toe.

Timing : Bij verwerving oude Sint-Jozefkliniek.

Uitvoerder : Gemeente Essen en OCMW Essen

Actie 2.6. : Infoverstreking

Omschrijving van de actie : De online informatieverstreking moet zo uitgebreid mogelijk worden ingevuld, met tevens zo uitgebreid mogelijk verwerkte linken naar verwante sites. Alle weergegeven informatie dient doorlopend geupdated te worden. Naast deze elektronische kanalen, gebruiken de openbare diensten ook andere manieren om de bevolking te bereiken. De doelstelling daarbij is steeds zo helder en volledig mogelijk informeren.

Timing : 2008

Uitvoerder : Gemeente Essen en OCMW Essen

6.3. Iedereen doet meeActie 3.1. : Schoolactiviteiten

Omschrijving van de actie : Overleg organiseren tussen alle Essense scholen omtrent financiële impact van extra schoolactiviteiten. Gevraagde financiële inbreng van de ouders voor de extra schoolactiviteiten dienen voor de verschillende Essense scholen op mekaar afgestemd te worden. Hierbij mogen de verschillende decretale bepalingen niet uit het oog verloren worden. Een eerste stap is reeds gezet door de ondertekening van de code tegen armoede door de Essense scholen.

Timing : 2008

Uitvoerder : Gemeente Essen en Essens onderwijslandschap

Actie 3.2. : Handicar

Omschrijving van de actie : Het principe van handicar, m.n. het organiseren van vervoer voor minder mobiele personen behouden. Dit systeem blijft voorlopig behouden naast een eventuele mindermobielen centrale. Om de continuïteit te kunnen blijven verzekeren moet ook gezocht worden naar een formule om de dienst te versterken met de inzet van professionelen.

Timing : Permanent

Uitvoerder : Gemeente Essen en VZW Handicar

Actie 3.3. : Toegankelijkheid organisaties

Omschrijving van de actie : Vanuit de overheid dienen verenigingen en organisaties gestimuleerd te worden hun activiteiten toegankelijk te maken voor minder validen.

Timing : 2008

Uitvoerder : Gemeente Essen

6.4. Toegankelijk onderwijs en vorming

Actie 4.1. : Onderwijshiaten

Omschrijving van de actie : De behoeften aan onderwijs kunnen te Essen voor de grote bevolkingsgroep van Essen voldaan worden. Daar waar de vraag te klein is om een lokaal initiatief te hebben, dringt de vraag naar een regionaal initiatief zich op. Als het initiatief aanwezig is in de regio, dringt het punt van de bereikbaarheid zich op. Dit is een mobiliteitsprobleem, en in veel mindere mate een financieringsprobleem. Concreet bestaat de opdracht van het lokale bestuur erin de hiaten te onderzoeken, bvb. de nood aan tweedekansonderwijs in de regio.

Timing : 2009

Uitvoerder : Gemeente Essen en CLB's

Actie 4.2. : Lokaal vormingscentrum

Omschrijving van de actie : Een lokaal vormingscentrum waar gemeente, OCMW en private partners in zitting hebben kan als centrale spil voor het lokaal vormingswerk werken. Hier kan de informatie gecentraliseerd worden, kunnen in samenwerking met de partners, of via een zuiver publiek initiatief ontwikkeld worden.

Dit vormingscentrum is vooreerst een concept, eerder dan een stenen initiatief.

In de eerste plaats dient het aanbod aangepakt, en in tweede orde de financiering van de vormingsinitiatieven.

De suggestie is aanwezig om dit lokaal vormingscentrum als een onderdeel, dan wel gelinkt aan een lokaal dienstencentrum uit te bouwen teneinde tot een kruisbestuiving te komen.

Hierdoor wordt een meerwaarde gecreëerd.

Timing : Bij verwerving Sint-Jozefskliniek

Uitvoerder : Gemeente Essen, OCMW Essen en derden

Actie 4.3. : Vormingsinformatie

Omschrijving van de actie : Informeren: het ter beschikking stellen van informatie aan kandidaat gebruikers; dit betekent dat een systeem wordt opgezet waarbij aanbieders ook de gemeente Essen de nuttige informatie bezorgen; deze kan dan op zijn beurt de informatie ter beschikking stellen aan geïnteresseerden.

Timing : 2010 - 2011

Uitvoerder : Gemeente Essen en OCMW Essen

Actie 4.4. : Detectie vormingshiaten

Omschrijving van de actie : De gemeente detecteert de behoeften en daaraan gekoppeld de hiaten die in het vormingsaanbod zijn.

Timing : 2010 - 2011

Uitvoerder : Gemeente Essen en OCMW Essen

Actie 4.5. : Vormingsinitiatieven

Omschrijving van de actie : Indien tekorten worden vastgesteld kan het gemeentebestuur bestaande vormingsinstellingen wijzen op de nood en hen ondersteunen in het nemen van nieuwe initiatieven.

Timing : 2010 - 2011

Uitvoerder : Gemeente Essen en andere onderwijsinstellingen

Actie 4.6. : Subsidiair vormingsaanbod

Omschrijving van de actie : Subsidiair aanbod: vanuit het principe dat private vormingsinstellingen eerste partner zijn in het nemen van initiatieven, zal bij het uitblijven ervan, de gemeente zelf een programma opstellen.

Timing : 2010 - 2011

Uitvoerder : Gemeente Essen

6.5. Vrijwilligerswerk en verenigingsleven stimuleren

Actie 5.1. : Gemeentelijke infrastructuur

Omschrijving van de actie : De tarieven voor gebruik van de gemeentelijke socio-culturele infrastructuur zo democratisch mogelijk vaststellen zodat het gebruik ervan door Essenaren, zowel in verenigingsverband als individueel financieel haalbaar is.

Timing : 2008

Uitvoerder : Gemeente Essen

Actie 5.2. : Kom bij één cheques

Omschrijving van de actie : Om deelname aan het gemeentelijk verenigingsleven te bevorderen voorziet het bestuur de verspreiding van “kom bij één cheques”. Elke inwoner van Essen verkrijgt eenzelfde aantal ‘cheques’, welke gebruikt kunnen worden in alle activiteiten vanuit het Essense verenigingsleven (zowel gemeentelijke organisaties als deze vanuit het verenigingsleven). Het OCMW

Essen koopt een deel cheques aan om haar cliënteel één of meerdere cheques extra te kunnen geven. Dit systeem zal de participatiecheques vervangen.

Timing : 2008

Uitvoerder : Gemeente Essen en OCMW Essen

Actie 5.3. : Contactpunt vrijwilligers

Omschrijving van de actie : Het volledige vrijwilligerswerk is een markt met aanbieders en vragers. Veel vragen zijn echter niet voldoende gekend. Ook is het niet voor iedereen altijd duidelijk wie zich voor wat aanbiedt als vrijwilliger op “de markt”. De gemeente creëert daarom een vrijwilligerscontactpunt dat de markt voor vrijwilligerswerk coördineert.

Timing : 2011

Uitvoerder : Gemeente Essen

6.6. Positief en veilig vertrouwensgevoel creëren

Actie 6.1. : De geïnformeerde wijk

Omschrijving van de actie : De eerste antenne van de lokale politie is de wijkagent. Daarom moet de wijkagent gekend zijn in zijn wijk. Hiertoe worden brochures verspreid door de politiezone. Via deze infocampagne moeten de telefoonnummers en de bereikbaarheidsuren kenbaar gemaakt worden, in de eerste plaats van de wijkagent, maar ook van de lokale politie.

Timing : 2008

Uitvoerder : Gemeente Essen en lokale politiezone Grens

Actie 6.2. : De wijk informeert

Omschrijving van de actie : Voor een gecoördineerd, efficiënt optreden van de wijkagent, moet deze ook zijn informatie kunnen krijgen. Daarom moet de wijkagent aanspreekbaar zijn voor de mensen uit zijn/haar wijk. De wijkagent moet dan ook in zijn wijk rondgaan, en dit niet alleen per combi. Vanuit de Politiezone, evenals vanuit de gemeente, zullen de wijkagenten op een actieve manier voorgesteld worden. Eén voorbeeld hierbij is de voorstelling van de wijkagent aan de verenigingen van een bepaalde wijk.

Timing : 2008

Uitvoerder : Gemeente Essen en lokale politiezone Grens

Actie 6.3. : Politie is bereikbaar

Omschrijving van de actie : Niet alleen de wijkagent moet bereikbaar zijn. Voor “gewone” politiezaken moet men al snel naar Kalmthout wegens de beperkte openingsuren te Essen. Een spreekurenschema buiten de klassieke kantooruren te Essen wordt ingevoerd.

Timing : 2010

Uitvoerder : lokale politiezone Grens

Actie 6.4. : Preventieve huisadviezen

Omschrijving van de actie : Om inbraken te voorkomen, kan de “burger” zijn woning beveiligen. Dit betekent niet dat overall alarminstallaties aangekoppeld moeten zijn, vaak zijn kleine zaken al even belangrijk. Om te weten hoe men zijn/haar woning beter inbraakveilig kan maken, kan men een techno preventief advies vragen bij de lokale politie.

Naast de beveiliging tegen inbraken, is de beveiliging tegen brand een zeker zo belangrijk gegeven. De Essense brandweer leidt binnen haar korps mensen op die op aanvraag advies verlenen betreffende de brandveiligheid. Hierbij moet verder gegaan worden dan alleen maar de situaties waarbij dit advies vereist is.

Timing : 2010

Uitvoerder : Gemeente Essen en lokale politiezone Grens

Actie 6.5. : Aanmoedigingspremies preventieve maatregelen

Omschrijving van de actie : Om het preventief inbraak- en brandveiligheidsadvies te ondersteunen, keert de gemeente een subsidie uit aan Essenaren die, ingevolge het geleverde advies, aanpassingen doen aan hun woning.

Timing : 2010

Uitvoerder : Gemeente Essen en lokale politiezone Grens

Actie 6.6. : Buurtwerking

Omschrijving van de actie : Omdat onbekend onbemind is, moeten we er voor zorgen dat burens mekaar kennen of leren kennen. Het promoten en ondersteunen van de buurtwerkingen is hierbij een middel. Het is belangrijk dat de buurten buurtacties en dito feesten opzetten. De lokale overheid moet dit stimuleren door de nodige ondersteuning (zowel materieel alsook via subsidies).

Timing : permanent

Uitvoerder : Gemeente Essen

Actie 6.7. : Overlast

Omschrijving van de actie : Samen leven is niet voor iedereen even evident. Infocampagnes om duidelijk te maken welke kleine overlast bij samenleven hoort en wat niet kan, vermijden irritaties binnen de gemeenschap.

Timing : 2009

Uitvoerder : Gemeente Essen

Actie 6.8. : Buurtbanken

Omschrijving van de actie : De buurtbanken passen perfect in het stimuleren van het buurtleven en sociale contacten. Het bekend maken van dit initiatief is een goed middel ter ondersteuning van de buurtwerkingen. De promotie verloopt via de organisatie van de activiteiten rond de buurtbanken.

Timing : 2007 en volgende

Uitvoerder : Gemeente Essen

Actie 6.9. : Burgerlijke begrafenisplechtigheid

Omschrijving van de actie : Bij het creëren van een goed gevoel hoort ook een waardig afscheid. Om voor iedereen een waardig afscheid te kunnen verzorgen, komt er een “aula voor burgerlijke begrafenisplechtigheden”.

Timing : Zo snel mogelijk

Uitvoerder : Gemeente Essen

Actie 6.10. : Veiligheidstoets

Omschrijving van de actie : Om het (on)veiligheidsgevoel te verbeteren dient elk nieuw plan (nieuwe wijk, verkaveling,...) voorzien te worden van een veiligheidsanalyse. Bij deze analyse brengt de gemeente mogelijke veiligheidsproblemen in kaart middels een veiligheidstoets. Aanpassingen kunnen dan nog steeds volgen.

Daarnaast voert de gemeente bij elk nieuwe project een veiligheidstoets uit dat een veiligheidsscore weergeeft voor het nieuwe project.

Timing : 2010

Uitvoerder : Gemeente Essen

Actie 6.11. : BIN

Omschrijving van de actie : Bij het verbeteren en wegwerken van het (on)veiligheidsgevoel is een belangrijke taak weggelegd voor de BIN's. De gemeente zal de oprichting van BIN's sterk promoten en ondersteunen.

Timing : 2008

Uitvoerder : Gemeente Essen en lokale politiezone Grens

Actie 6.12. : Huis van het kind

Omschrijving van de actie : In Wuustwezel zal een huis van het kind opgestart worden waar men terecht zou kunnen met allerhande opvoedings- en gezinsvragen. Dit centrum richt zich in de eerste plaats naar ouders uit onze regio.

Timing : 2009

Uitvoerder : Gemeenten Essen, Kalmthout en Wuustwezel

6.7. Financiële veiligheid verzekeren

Actie 7.1. : Stappenplan schuldpreventie

Omschrijving van de actie : Schuldenpreventie moet in Essen opgestart worden. Het OCMW stelt hiertoe een stappenplan op en engageert zich om het volledig uit te voeren. Dit stappenplan omvat minstens volgende fases :

- 1) Samenbrengen van de bestaande initiatieven.
- 2) Hiaten opsporen van bestaande initiatieven en aanvullingen zoeken.
- 3) De volgende stap is dan het hele pakket in gang zetten.

De prioritaire doelgroep van deze actie is de groep -30-jarigen

Timing : 2008

Uitvoerder : OCMW Essen

Actie 7.2. : Juridische dienstverlening

Omschrijving van de actie : Binnen de gemeente komen veel mensen in aanraking met onopgeloste juridische vraagstukken. Vaak weet men op de sociale diensten van gemeente/OCMW niet direct raad en is een advocaat nog net een stap te ver. Een wetswinkel biedt hiervoor de goede oplossing. In Essen moet een wetswinkel georganiseerd worden. Dit kan als een zelfstandige winkel, maar ook als een afdeling van een reeds bestaande wetswinkel. De gemeentelijke overheid stelt infrastructuur ter beschikking.

Timing : 2009

Uitvoerder : OCMW Essen, gemeente Essen en “wetswinkels”

Actie 7.3. : Integratie individuele steunen

Omschrijving van de actie : De uitkeringen, en de daarbij horende onderzoeken, van de individueel uitgekeerde financiële steun lopen via verschillende kanalen. Dit maakt dat mensen niet weten waar ze terecht kunnen, voor wat ze terecht kunnen en dat onderzoeken dubbel gebeuren met mogelijke fouten tot gevolg. Omdat de

onderzoeksmacht (krachtens de organieke wet) het grootst is bij het OCMW, moeten de individuele steunverleningen gecentraliseerd worden bij het OCMW. Naar de burger toe schept dit een grotere duidelijkheid omdat hij/zij zich maar tot één loket moet wenden.

Timing : 2009

Uitvoerder : OCMW Essen en gemeente Essen

Actie 7.4. : Geïntegreerde mantelzorg

Omschrijving van de actie : Teneinde de hulpbehoevende een grotere kans te geven om thuis te blijven wonen, integreren gemeente en OCMW hun toelagen die de mantel op één of andere manier steunen. Met mantel bedoelen we de ondersteuning voor de hulp aan huis door niet-professionelen teneinde langer thuis te kunnen blijven wonen. Om tot een sterke ondersteuning van deze mantel te komen, herbekijken we de reglementen en voegen ze samen in één (herzien) reglement. De uitvoering van de ondersteuning van de mantel voor niet-professionele zorg ligt prioritair binnen de sociale diensten (OCMW).

Timing : 2009

Uitvoerder : OCMW Essen

Actie 7.5. : Tweedehandscircuit

Omschrijving van de actie : In de huidige consumptiemaatschappij, worden spullen sneller afgeschreven en weggedaan dan dat ze niet meer bruikbaar zijn. Om deze zaken (gaande van kledij tot PC's) naar de financieel zwakkere Essenaar toe te kunnen leiden, zal het tweedehandscircuit duidelijker in beeld gebracht worden.

Timing : 2011

Uitvoerder : Gemeente Essen en OCMW Essen

6.8. Preventie in gezondheid

Actie 8.1. : Contactpunt gezondheids promotie en ziektepreventie

Omschrijving van de actie : Verschillende preventieve acties verdienen een betere coördinatie binnen de gemeente alsook een duidelijkere communicatie naar de bevolking toe. Daartoe wordt de Polikliniek een “contactpunt” voor preventieve acties in het kader van gezondheid. Alle gezondheidsacties in het kader van gezondheids promotie en ziektepreventie zullen via dit kanaal lopen.

Timing : Na verwerving Sint-Jozefskliniek

Uitvoerder : OCMW Essen en gemeente Essen

Actie 8.2. : Weerbaarheidstraining

Omschrijving van de actie : Om mensen neen te laten zeggen tegen legale en illegale drugs start de lokale overheid, onder coördinatie van het contactpunt preventieve gezondheid, een vorm van weerbaarheidstraining op. Bij deze training worden ook scholen en jeugdverenigingen betrokken.

Timing : Na verwerving Sint-Jozefskliniek

Uitvoerder : OCMW Essen en gemeente Essen

Actie 8.3. : Gezond leven en eten

Omschrijving van de actie : Het contactpunt preventieve gezondheid organiseert acties (infoavonden, brochures,...) omtrent gezonde levens- en voeding(sgewoonten). De organisatie gebeurt in samenspraak met de huisartsenkring, LOGO, Essense diëtisten, OCMW Essen...

Timing : 2008

Uitvoerder : Gemeente Essen en OCMW Essen

6.9. Degelijke curatieve gezondheidszorg en palliatieve zorgen

Actie 9.1. : Diagnosecentrum

Omschrijving van de actie : De Polikliniek wordt omgebouwd tot een volwaardig diagnosecentrum. Los van de basisspecialisaties, moet hierbij gedacht worden aan een huisartsenwachtpost met minimale huisapotheek.

Bij dit diagnosecentrum hoort ook de opvolging en aanboduitbreiding van nieuwe specialismen.

Timing : 2013

Uitvoerder : OCMW Essen

Actie 9.2. : Dementiecafé "Noorderlicht"

Omschrijving van de actie : Het OCMW Essen richt, samen met andere betrokkenen, een praatcafé dementie op.

De wachtlijsten voor opname van dementerenden zijn lang. Dit weegt vaak op de familie, vrienden en verzorgers. Zij kampen met veel vragen, verwarring, onrust, moeheid en onmacht. Vaak schamen betrokkenen zich, soms overheerst een gevoel van schuld. Om sociaal isolement voor de patiënt en zijn omgeving te vermijden, organiseren we een praatcafé.

We bouwen Noorderlicht uit tot een informeel en ontspannend ontmoetingsmoment voor iedereen die te maken heeft met dementie. Het eerste praatcafé start op 18 november 2008.

Timing : 2008

Uitvoerder : gemeente Essen, OCMW Essen en Rusthuizen

6.10. Iedereen aan het werk

Actie 10.1. : Sociale tewerkstelling

Omschrijving van de actie : Met meer sociale tewerkstelling tracht Essen de mensen in de marge van de arbeidsmarkt aan een baan te helpen. Daartoe wordt eerst in kaart gebracht welke taken eventueel binnen de sociale economie zouden kunnen worden uitgevoerd in de gemeente (binnen de opdrachten van het bestuur, maar ook in het bedrijfsleven). Op basis van de lijst van mogelijke taken wordt vervolgens gewerkt aan de sociale tewerkstelling in Essen (evt. samen met Essen/Kalmhout/Wuustwezel).

Timing : 2009

Uitvoerder : Lokale overheden Essen, Kalmthout en Wuustwezel

Actie 10.2. : Lokale diensteneconomie

Omschrijving van de actie : Passend in de lokale diensteneconomie, werft het OCMW Essen doelgroepwerknemers aan.

De doelgroepwerknemers zullen instaan voor :

- onderhoud van het openbaar domein
- groenonderhoud bij huurders SVK OCMW Essen
- het uitvoeren van nader omschreven klusjes in de woonsten van het SVK van het OCMW Essen.

Timing : 2009-2011

Uitvoerder : OCMW Essen

Actie 10.3. : Dienstencheques

Omschrijving van de actie : De tewerkstelling via de dienstencheques wordt verder uitgebouwd. Daarmee wordt werkgelegenheid gecreëerd en wordt de zelfredzaamheid van groepen als senioren, gehandicapten... versterkt. Ook de werkgelegenheid van (potentiële) tweeverdieners wordt ermee bevorderd.

Timing : 2008

Uitvoerder : OCMW Essen

Actie 10.4. : Werkconsulent

Omschrijving van de actie : De functie van werkconsulent wordt voorzien in het personeelsplan. Deze werkt samen met diensten zoals de RVA, de VDAB, het PWA en de arbeidstrajectbegeleiders van het OCMW. De consulent neemt de coördinatie en de centralisatie van de activiteiten van deze diensten in onze gemeente op zich. De werkconsulent gaat verder op zoek naar banen in Essen, maar ook buiten de gemeente

(ook in Nederland). Daarbij gaat het niet alleen om reguliere banen, maar ook om studentenjobs, stageplaatsen (ook bij het gemeentebestuur), mogelijkheden voor alternerend leren,... De informatie daarover wordt door de werkconsulent samengebracht, en vervolgens naar de mogelijke geïnteresseerden worden verspreid. Ook al wie een (andere) baan zoekt en in onze gemeente woont, wordt ondersteund. Op die manier krijgt de consulent een goed beeld van de vraag naar jobs in onze gemeente, en zo kan hij of zij ook rechtstreeks de bedrijven in en buiten Essen aanspreken. Daarbij kan de consulent (samen met het PWA) ook een wegwijzer zijn in de verschillende banenplannen en subsidies. De werkconsulent moet verder samen met de ondernemingsconsulent en met het lokale bedrijfsleven, de VDAB, het PWA, het OCMW en de onderwijswereld werk maken van een breed vormingsaanbod, dat zowel voor werknemers als voor werkzoekenden toegankelijk is. De werkconsulent zet tenslotte ook een carpoolnetwerk op.

Timing : 2010

Uitvoerder : gemeente Essen

6.11. Goed en op maat wonen in een aantrekkelijke omgeving

Actie 11.1. : Woonoverleg

Omschrijving van de actie : Om een betere coördinatie te verkrijgen in de woonproblematieken, overlegt de gemeente met het OCMW en de sociale huisvestingsmaatschappijen op regelmatig vastgestelde tijdstippen om tot een evolutief woonplan te komen.

Timing : 2008

Uitvoerder : Gemeente Essen

Actie 11.2. : Huize Calmeyn

Omschrijving van de actie : Het OCMW start de volledige werking van Huize Calmeyn op. In een eerste fase betreft het enkel de eerste verdieping. De tweede verdieping komt in een tweede fase in aanmerking.

Timing : 2008 – 2009

Uitvoerder : OCMW Essen

Actie 11.3. : Residentie Hemelrijk

Omschrijving van de actie : Om de nood aan huisvesting bij de sociaal minder bedeelden te lichten, verhuurt het OCMW Essen 8 woningen in het bouwproject "Hemelrijk". Het betreft hier 4 ééngezinswoningen en 4 aangepaste flats (aangepast voor bejaarden en/of gehandicapten).

Timing : 2008

Uitvoerder : OCMW Essen

Actie 11.4. : Serviceflats

Omschrijving van de actie : De bestaande 20 serviceflats van het OCMW Essen worden uitgebreid met nogmaals 10 stuks. Serviceflats Invest NV bouwt 10 nieuwe serviceflats tegen de bestaande 20 flats te Maststraat.

Timing : 2008 – 2010

Uitvoerder : OCMW Essen

Actie 11.5. : Woonrecht

Omschrijving van de actie : Om de sociale huursector te versterken in Essen, bouwt het OCMW het Sociaal Verhuurkantoor verder uit. De verdere uitwerking moet leiden tot een zelfstandige organisatie van het Sociaal Verhuurkantoor.

Timing : 2008

Uitvoerder : OCMW Essen

Actie 11.6. : Bejaardenaanleunflats

Omschrijving van de actie : Bij de uitbouw van de site rond de voormalige Sint-Jozefskliniek rekent het OCMW mee dat aanleunflats gebouwd zullen worden in de oude kliniek.

Timing : Na verwerving oude Sint-Jozefskliniek

Uitvoerder : OCMW Essen, gemeente Essen en GZA-group

Actie 11.7. : Rusthuizen

Omschrijving van de actie : Om het leven “in rust” beter gekend te maken, stellen ze samen een infobrochure samen over het leven op een oudere dag. Deze brochure moet alle facetten in beeld brengen.

Timing : 2009

Uitvoerder : OCMW Essen, RVT De Bijster en RVT St.-Michaël

Actie 11.8. : Veilig wonen

Omschrijving van de actie : Met een handige checklist zal een bewoonadvies gegeven kunnen worden. Op deze manier kunnen inwoners hun wonen veiliger maken. Door middel van een huisbezoek/rondgang wordt de checklist ingevuld. Een rapport met aanbevelingen rond de aanpasbaarheid van de woning, wordt aan het

gezin bezorgd. Dit rapport moet samen gelezen worden met het veiligheidsadvies van politie en brandweer.

Timing : 2009

Uitvoerder : Gemeente Essen

Actie 11.9. : Huisjesmelkerij

Omschrijving van de actie : Om op te kunnen treden tegen in de praktijk onbewoonbare woningen die verhuurd worden tegen te hoge prijzen, werkt de gemeente actief met de Vlaamse wooncode als instrument. Aan de hand van dit reglement kunnen ook keurmerken gegeven worden aan verhuurde woningen.

Timing : 2009

Uitvoerder : Gemeente Essen

Actie 11.10. : Aangepast wonen

Omschrijving van de actie : Aandacht moet gaan naar het creëren van ouderenwoningen in de wijken. Mits een aangepaste inrichting (met domoticoepassingen) en mits het verlenen van de reeds bestaande dienstverlening (warme maaltijden, personen alarmsysteem, ...) kunnen deze woningen in feite beschouwd worden als "semi-servicefl"ts".

Timing : Permanent

Uitvoerder : Gemeente Essen

Actie 11.11. : ontwerpen en verspreiden van het label 'levenslang wonen'

Omschrijving van de actie : Onveilige situaties in huis zullen opgespoord worden door middel van een checklist. Op deze manier kan het beleid aan onder andere senioren de mogelijkheid bieden om hun woning veiliger te maken. Met een huisbezoek/rondgang wordt de checklist ingevuld. Een rapport met aanbevelingen rond de aanpasbaarheid van de woning, wordt aan het gezin bezorgd.

Timing : 2009

Uitvoerder : Gemeente Essen

Actie 11.12. : Woonzorgzone

Omschrijving van de actie : De gemeente zal, samen met de omwonenden en het OCMW Essen, een woonzorgzone uitbouwen met haar "RUP Nieuwstraat-Oost". Deze woonzorgzone omvat een rust- en verzorgingsinstelling, een polikliniek, een dienstencentrum en aangepaste bewoning (bejaarden, anders validen, alleenstaande jongeren...). Deze zone heeft extra aandacht voor de zwakkere weggebruiker (in de eerste plaats vooral voetgangers).

Timing : 2010

Uitvoerder : Gemeente Essen

Actie 11.13. : Groenvoorziening

Omschrijving van de actie : Een aantrekkelijke omgeving bestaat niet uit stenen alleen. Om de woonomgevingen aantrekkelijk te maken, moet voldoende aandacht gegeven worden aan groenvoorzieningen. Deze aandacht mag zich niet beperken tot een boompje, maar moet een volledig groentraject uittekenen voor leefomgevingen om ze zo aantrekkelijk te maken.

Timing : Permanent

Uitvoerder : gemeente Essen

Actie 11.14. : Woonwinkel

Omschrijving van de actie : De gemeente zal een subsidieaanvraag indienen bij de Vlaamse overheid samen met 8 andere gemeenten, waarbij een intergemeentelijk project wordt uitgewerkt rond woonbeleid. De activiteiten die in dit samenwerkingsverband zullen ontplooid worden, zijn het uitstippelen van een gemeentelijk woonbeleid, het oprichten van een woonoverleg met alle betrokken actoren, het aanbieden van gestructureerde basisinformatie (woonwinkel), het voorbereiden van gemeentelijke reglementeringen en het nemen van initiatieven die levenslang en aanpasbaar wonen ondersteunen.

Hiertoe zal ook het personeelsorganogram moeten aangepast worden, zodat kan voorzien worden in een halftijds personeelslid in functie van dit project.

Timing : 2008

Uitvoerder : Gemeente Essen

6.12. Evaluatieformulier acties LSBP

Zoals hiervoor reeds geschreven, zetten we op de acties geen vaste financiële impact. Om te vermijden dat het hier geschetste plan een lege doos zou blijven, stellen we wel “balanced scorecards” samen. Aan de hand van deze evaluatieformulieren zal dan per project opgevolgd kunnen worden in welke mate gevolg gegeven wordt aan het lokaal sociaal beleidsplan van Essen. De eerste evaluatie zal gebeuren in juni 2009. Daarna wordt elke actie opgevolgd met een 12-maandelijkse rapportering.

Een voorbeeld van zo een evaluatieformulier is hieronder opgenomen.

Nummer actie :						
Naam actie :						
Omschrijving actie :						
Datum evaluatie :						
<i>Stappen uitvoering</i>	Niet begonnen	Eerste versie	Tweede versie	Derde versie	Definitieve versie	Commentaar
Opmaken planning						
Financieel plaatje						
Kredietvoorziening budget						
Beslissingsfase						
Investeringsfase						
Uitvoeringsfase						

7. Beleidsplan kinderopvang

7.1. Inleiding

Het lokaal overleg kinderopvang werd in Essen opgericht in 1997. Dit resulteerde in de opmaak van een eerste beleidsplan kinderopvang, dat 3 jaar geldig was. Sinds 2001 beschikt de gemeente Essen aldus niet meer over een actueel beleidsplan. In de eerste helft van 2007 werd het Lokaal Overleg Kinderopvang terug geactiveerd met als doel de kinderopvang in de gemeente een nieuwe stimulans te geven en advies te formuleren op het door het Gemeentebestuur op te maken nieuw beleidsplan kinderopvang.

7.2. Bijkomende, specifieke omgevingsanalyse

7.2.1. Spreiding van de jongeren over de gemeente

- 834 kinderen wonen in Centrum, waarvan 253 tot 3 jaar en 581 van 4 tot 12 jaar
- 702 kinderen wonen in Wildert, waarvan 199 tot 3 jaar en 503 van 4 tot 12 jaar
- 488 kinderen wonen in Heikant, waarvan 122 tot 3 jaar en 366 van 4 tot 12 jaar
- 308 kinderen wonen in Horendonk, waarvan 83 tot 3 jaar en 225 van 4 tot 12 jaar
- 176 kinderen wonen in Hoek, waarvan 43 tot 3 jaar en 133 van 4 tot 12 jaar

7.2.3. Onderwijs

Het onderwijs is in Essen zeer uitgebreid aanwezig, waarbij de verschillende inrichtende machten verschillende onderwijsmogelijkheden aanbieden.

7.2.3.1. Kleuterscholen

- Gemeentelijke basisschool Wigo-St Jan, Sint Jansstraat 105 (= Wildert)
- Vrije kleuterschool Mariaberg, met verschillende locaties :
 - Grensstraat 14 (= Centrum)
 - Leemstraat 7 (= Heikant)
 - Moerkantsebaan 285 (= Hoek)
- Vrije gemengde Basisschool Vincentius, Postbaan 3 (= Horendonk)
- Basisschool Erasmusatheneum, met 2 locaties :
 - Hofstraat 14 (= Centrum)
 - Heikantvenstraat 14 (= Heikant)

7.2.3.2. Lagere scholen

- Gemeentelijke basisschool Wigo-St Jan, Sint-Jansstraat 105 (= Wildert)
- Vrije lagere school College van het Eucharistisch Hart, Rouwmoer 7 (= Heikant/Hoek)
- Vrije lagere school Mariaberg, met 2 locaties :
 - Kloosterstraat 76 (= Centrum)
 - Moerkantsebaan 285 (= Hoek)
- Vrije lagere school St Jozef, Maststraat 2a (= Heikant)
- Vrije gemengde basisschool Vincentius, Horendonk 265 (= Horendonk)
- Basisschool Erasmusatheneum met 2 locaties :

Hofstraat 14 (= Centrum)
Heikantvenstraat 1 (= Heikant)

7.2.3.3. Secundaire scholen

- Don Bosco-Mariaberginstituut, Kloosterstraat 70 (= Centrum)
- College van het Eucharistisch Hart, Rouwmoer 7 (= Heikant/Hoek)
- Sint-Jozefinstituut, Hofstraat 56 (= Centrum)
- Erasmusatheneum, Hofstraat 14 (= Centrum)

Naast het reguliere onderwijs beschikt Essen over volgende instellingen :

- Muzarto = muziekacademie der Noorderkempen, Kerkstraat 3
- Academie voor Beeldende kunst, pa Heuvelplein 23

7.3. Het lokaal overleg kinderopvang

In de gemeenteraad van 30 oktober 2007 werd de nieuwe gemeentelijke adviesraad Lokaal Overleg Kinderopvang (LOK) opgericht, en dit als de feitelijke voortzetting van het Lokaal

7.4. Opvolging sinds vorige beleidsplan

In het vorige beleidsplan kinderopvang voor de periode 1/4/1999 tot 1/4/2002 werden volgende doelstellingen geformuleerd :

- ↪ Het beleidsplan opteerde voor het oprichten van een IBO of gelijkwaardig initiatief met een centraal gelegen hoofdlocatie – of minstens een hoofdlocatie die makkelijk te bereiken valt – die quasi alle opvangmomenten aanbiedt onverminderd het voornoemd voorbehoud omtrent de beschikbaarheid.
- ↪ Aanvullend zijn er 4 deellocaties in Hoek, Heikant, Horendonk en Wildert, die elk enkel voor- en naschoolse opvang aanbieden met IBO-personeel, en dit onverminderd de mogelijke inplanting van de hoofdlocatie in één van deze wijken.
- ↪ Er is een nauwe samenwerking tussen de gemeentelijke speelpleinwerking en het IBO

Niettegenstaande de aangetoonde behoefte werd om verschillende redenen hieraan geen gevolg gegeven zodat er in de praktijk geen initiatief werd genomen.

7.5. Kwantitatieve en kwalitatieve gegevens

7.5.1. Bevraging van de bestaande initiatieven

Om zicht te krijgen op de bestaande initiatieven werd een bevraging gedaan bij de bestaande initiatieven met een vraagstelling gebaseerd op het enquêteformulier van Kind en Gezin “Appreciatie van het aanbod”.

7.5.1.1. Kinderdagverblijf Koetje Boe

Koetje Boe is een kinderdagverblijf gelegen Rinkvenstraat 19, achterin tussen 2 huizen en dus niet aan de straatkant.

Dossiernummer bij Kind en Gezin = 900000948

Heeft attest van toezicht van Kind en Gezin

Leeftijdscategorie opvang :	van 0 tot 2,5 jaar (3 jaar)
Openingsuren opvang :	7u00 – 18u00 van maandag tot vrijdag In vakantie komen soms broertjes of zusjes ook mee, doch steeds beperkt tot 4 jaar.
Erkenning	erkend door Kind en Gezin met attest van toezicht voor 14 plaatsen. Ouders krijgen fiscale attesten Alle dagen volzet (uitgezonderd woensdag)
Aantal begeleiders	3 (waarvan 2 zelfstandige opvoedsters en 1 kinderverzorgster)
Infrastructuur	open, maar goed afgesloten keuken, speelruimte, rustiger hoekje voor baby's, badkamer, 2 wc's, 2 slaapkamers , snoezelruimte en een zeer grote tuin.

7.5.1.2. Kinderdagverblijf Minnie Mouse

Gelegen aan Nieuwmoersesteenweg 86.

Dossiernummer bij Kind en Gezin = 900001978

Heeft attest van toezicht van Kind en Gezin.

Leeftijdscategorie opvang : van 0 tot 3,5 jaar

Openingsuren opvang : 7u00 – 18u30

van maandag tot vrijdag
Erkenning erkend door Kind en Gezin met attest van toezicht voor 14 plaatsen. Ouders krijgen fiscale attesten

Aantal begeleiders 2 (waarvan 1 zelfstandige opvoedster en 1 met diploma kindverzorg)

Infrastructuur ontvangsthal, centrale opvangruimte, afgescheiden toiletje, 2 slaapkamers, afgeschermd tuin

7.5.1.3. Dienst opvanggezinnen

De dienst opvanggezinnen is een dienst voor onthaalouders erkend en gesubsidieerd door Kind en Gezin.

Leeftijdscategorie opvang : van 0 tot 12 jaar

Openingsuren opvang : afhankelijk van onthaalouder tot onthaalouder : gemiddeld van 6u30 tot 18u00. Flexibele opvang (week-end, vakantie,...) is ook mogelijk mits overleg met onthaalouder.

Capaciteit 25 onthaalouders
De dienst heeft een erkende capaciteit van 99 plaatsen

Aantal ingeschreven kinderen 313

opleidingsniveau basisopleiding onthaalouder
regelmatig bijscholing : gemiddeld 4 vormingen per jaar voor de onthaalouders

infrastructuur bij de onthaalouder thuis
noden opvang voor 6u30 en na 18u30
vakantieopvang
tekort aan onthaalouders

Appreciatie : pedagogische werking : staat onder toezicht van de dienstverantwoordelijke. Gemiddeld kan een onthaalouder maximum 4 kinderen ontvangen op kwartaalbasis. Ook is er een maximum van 8 kinderen die tegelijk aanwezig mogen zijn tijdens de opvang.

Begeleiding : 1 dienstverantwoordelijke. Alle onthaalouders hebben een attest van basisopleiding.

Infrastructuur : Secretariaat gelegen in centrum van Essen. Plaatselijk in de woning van de onthaalouder met voldoende materiaal om de opvang te verzorgen.

Veiligheid : bij alle opvanggezinnen wordt jaarlijks een veiligheidsonderzoek uitgevoerd.

Ouderparticipatie : 2 keer per week is permanentie voorzien op secretariaat. Voor de ouders een info-vormingsavond. Contact bij het brengen en ophalen van het kind. Er wordt regelmatig gewerkt met een schriftje tussen ouders en onthaalouders.

Besluit : Het kwaliteitssysteem, de kwaliteitsplanning en het kwaliteitsbeleid zijn neergeschreven in het kwaliteitshandboek van de dienst. De kwaliteitscoördinator is verantwoordelijk voor de werking.

7.5.2. Cijfergegevens vanuit kind en Gezin

Door kind en Gezin worden jaarlijks rapporten gepubliceerd met cijfergegevens omtrent kinderopvangaanbod. Het meest recente gemeentelijk kindrapport van Kind en Gezin (van 30/6/2007) geeft voor gemeente Essen volgende cijfers :

Capaciteit van de (erkende) opvanginitiatieven : 127 plaatsen. Hiervan 99 plaatsen bij dienst voor opvanggezinnen (dit is erkende en door Kind en Gezin gesubsidieerde opvang). Daarnaast 28 plaatsen bij de 2 erkende crèches, elk met 14 plaatsen (dit is opvang met attest van toezicht door Kind en Gezin).

Aantal aanwezige kinderen (dit is het aantal kinderen dat in de loop van 1 week minstens 1 x effectief aanwezig is in de opvang) : 193 kinderen. Dit betekent dat effectief 193 kinderen regelmatig (dus minstens 1 x per week) gebruik maken van een (erkende) kinderopvangmogelijkheid. Hiervan 139 bij de dienst voor opvanggezinnen en 54 bij de crèches.

In een toetsing met de Barcelona-norm scoort Essen slecht : het aantal opvangplaatsen kinderopvang in een erkende opvangvoorziening ten opzichte van 100 kinderen tussen 0 en 3 jaar bedraagt te Essen 24,4 terwijl het gemiddelde in het Vlaamse Gewest 34,5 bedraagt.

7.5.3. Kinderopvang georganiseerd vanuit onderwijsinstellingen

Volgende scholen organiseren een buitenschoolse opvang :

- Mariaberg/Sint-Jozef (vzw Katholiek Onderwijs der Noorderkempen)
- Erasmusatheneum (Ministerie van Vlaamse Gemeenschap, dienst onderwijs)
- Wigo St Jan (Gemeentebestuur Essen)
- College Eucharistisch Hart (College van het Eucharistisch Hart)

7.5.4. Gezinsbond

De Gezinsbond Essen heeft tevens een kinderoppasdienst

7.5.5. Aanbod vanuit Mutualiteiten

De mutualiteiten hebben een kinderopvangaanbod, specifiek gericht op mindervalide en zieke kinderen.

7.5.6. Andere initiatieven

De andere initiatieven hebben duidelijk een andere functie dan de eigenlijke kinderopvang, doch spelen wel mee in het totale opvanglandschap)

7.5.6.1. speelpleinwerking

Vzw Jeugdwerking Essen (waarvan de organisatie van de activiteiten vanaf 2008 overgenomen wordt door gemeentelijke jeugddienst) richt tijdens de grote vakantie gedurende 4 weken een speelpleinwerking in. Voor 5 tot 12 jarigen worden begeleide activiteiten aangeboden op de terreinen van het College van het Eucharistisch Hart te Essen, Rouwmoer 7. De activiteiten vinden telkens plaats van 9 tot 16u30, met 's morgens een voorziene opvang vanaf 8u30 en 's avonds tot 17 u.

7.5.6.2. sportweken

Vanuit de gemeentelijke sportdienst worden jaarlijks enkele sportweken voor kinderen vanaf 8 jaar georganiseerd. Meestal vinden deze plaats in de gemeentelijke sportaccomodaties (met als uitvalsbasis sportpark Hemelrijk of Heuvelhal) en met een begeleide opvang van ± 9u30 tot ± 16 u.

7.5.6.3. Eéndagsorganisaties

Zowel vanuit gemeentelijke jeugddienst als sportdienst worden, telkens voor een specifieke leeftijdsgroep, eenmalige organisaties opgezet waarbij een specifieke activiteit wordt aangeboden. Niet zelden wordt hiervoor ingespeeld op regionale initiatieven.

7.5.6.4. Aanbod vanuit verenigingsleven

Gemeente Essen heeft een zeer rijk verenigingsleven. Verschillende verenigingen hebben een aanbod voor jongeren. Niettegenstaande kinderopvang geen doelstelling is binnen het reguliere verenigingsleven dient toch gesteld dat het verenigingsleven hierin toch een zekere rol speelt.

7.6. Behoeftetepeiling

In het voorjaar 2007 werd vanuit het Lokaal Overleg kinderopvang Essen in samenwerking met OCMW een enquête georganiseerd waarbij een vragenlijst bezorgd werd aan alle kinderen te Essen. Naast een peiling naar het gebruik van de kinderopvangmogelijkheden was de enquête ook een bevraging naar de behoefte binnen de Essense gezinnen naar opvangmogelijkheden.

Vanuit de 1515 bruikbare ingekomen formulieren (van de 2800 verspreide formulieren) kunnen volgende resultaten afgeleid worden :

7.6.1. Gebruik kinderopvang

Van de ingekomen formulieren maakt 58 % op regelmatige basis gebruik van kinderopvang. Van de 42 % welke geen gebruik maken van de opvangmogelijkheden geeft 9 % aan dat effectief extra opvang gewenst zou zijn. Opmerkelijk is ook dat de vraag naar opvang het grootst is voor de jongste kinderen (niet schoolgaand en kleuters). Hier bedraagt de wens tot kinderopvang 84 %, terwijl bij leerlingen van het basisonderwijs de wens tot kinderopvang 60 % bedraagt. Op een vraag omtrent tevredenheid over de gebruikte opvang geeft 82 % aan zeer tevreden te zijn. Dit betekent dat de kwaliteitsscore van het huidige aanbod hoog is.

7.6.2. Wie maakt gebruik van kinderopvang ?

Als de relatie bekeken wordt tussen de personen die gebruik maken van de kinderopvang en de socio-economische groepen blijkt dat vooral alleenstaanden die werken (dit is 59 %) gebruik maken van de kinderopvang.

7.6.3. *Wie doet de kinderopvang ?*

Uit de cijfers blijkt dat kinderen welke gebruik maken van een kinderopvang, dit gemiddeld met 3 opvangmomenten per week doen.

Opvallend is dat met 67 % de familiale opvang (dit betreft ook kennissen..) de meest gebruikte vorm is van opvang. Slechts 14 % maakt gebruik van opvangmogelijkheden welke gelinkt zijn aan scholen. Opmerkelijk is dat vooral voor niet schoolgaande kinderen beroep gedaan wordt op onthaalouders, terwijl voor leerlingen van de basisschool vooral gebruik gemaakt wordt van de familiale opvang en de opvang gelinkt aan de school.

7.6.4. *Geografische spreiding*

Als een vergelijking gemaakt wordt tussen de verschillende Essense wijken wordt bij schoolgaande kinderen het meest gebruik gemaakt van kinderopvangmogelijkheden in Wildert, gevolgd door Centrum, Horendonk, Heikant, Hoek en Statie. Bij niet schoolgaande kinderen wordt het meest gebruik gemaakt van kinderopvangmogelijkheden in Centrum, gevolgd door Wildert, Heikant, Horendonk, Statie en Hoek.

Opmerkelijk in deze cijfers is wel dat er slechts weinige ouders welke nu geen gebruik maken van kinderopvang, dat wel zouden wensen (met name slechts 9 %). Voor de verschillende wijken geldt dan weer dat gemiddeld 58 % reeds gebruik maakt van de kinderopvangmogelijkheden.

7.6.5. *Wanneer wordt kinderopvang gebruikt ?*

Uit de cijfers blijkt dat 72 % van de gebruikte kinderopvang gerelateerd is met de schooluren. Het betreft hier de noodzakelijke opvang op schooldagen, net voor of na de schooluren. Opmerkelijk is dat hiervan 15 % zowel opvang voor de schooluren als na de schooluren nodig heeft. Bij de niet schoolgaande kinderen wordt de helft van de opvang gebruikt gedurende de weekdagen.

7.6.6. *Verdeling van het gebruik van kinderopvang*

Bij en vergelijking van de verschillende opvangmomenten blijkt dat 31 % voorschoolse opvang is, 59 % naschoolse opvang en slechts 10 % avonden en nachten. Hierbij dient opgemerkt dat het grootste deel hiervan (nl 67 %) ingevuld wordt door familie, vrienden of kennissen. Hier wordt opgemerkt dat vooral voor woensdagnamiddag er een nood is aan kinderopvang.

7.6.7. *Frequentie van het gebruik van kinderopvang*

Hieruit blijkt dat het gemiddeld gebruik van voorschoolse opvang (d.i. het aantal keer per week dat hiervan gebruik gemaakt wordt) hoger is dan dit van de naschoolse opvang. Daartegenover staat dat het aantal kinderen dat gebruik maakt van naschoolse opvang groter is dan dit van voorschoolse opvang.

7.6.8. *Geuite wensen voor kinderopvang in Essen*

Voor schoolgaande kinderen wordt vooral een lacune vastgesteld voor de naschoolse opvang. Na vakantieopvang volgt pas de voorschoolse opvang en de woensdagmiddagopvang. Voor de naschoolse opvang scoort basisschool hoger dan de kleuters, terwijl dit voor de vakantieopvang juist omgekeerd is.

Bij de niet-schoolgaande kinderen zien we dat vooral dagopvang gewenst wordt.

Als de resultaten per wijk bekeken worden is het opvallend hoe in wijk Horendonk de gewenste kinderopvang vooral schoolgerelateerd is, terwijl in de andere wijken vooral opvang tijdens schoolvakanties gewenst is.

De 2 meest in het oog springende hiaten in het huidige opvangaanbod zijn :

- in de wijk Horendonk bestaat er geen buitenschoolse kinderopvang
- tijdens de schoolvakanties is er nergens een gestructureerd kinderopvangaanbod

7.6.9. Een markt voor kinderopvang ?

Vertrekkend van de resultaten van deze enquête kan berekend worden dat er een behoefte aanwezig is van 292 extra gebruikers van kinderopvangmogelijkheden. Dit is gebaseerd op het aantal personen die nog geen gebruik gemaakt heeft van kinderopvang, maar dit wel wensten, en de personen welke wel kinderopvang gebruikten, doch niet tevreden waren over de oplossing welke ze nu hadden (meestal familie, kennissen..).

Vertrekkend van dit aantal extra gebruikers, en rekening houdend met de frequentie van het huidige gebruik kunnen de cijfers geëxtrapoleerd worden naar een behoefteraming voor opvangmomenten (per week gezien) te Essen :

Naschoolse opvang = 256

Voorschoolse opvang = 187

Woensdagmiddag opvang = 110

Avond- of nacht opvang = 49

Zaterdagopvang = 40

Zondagopvang = 15

Vakantieopvang (hier zijn geen cijfers bekend van huidige frequentie)

Uit de omgevingsanalyse (zie 2.1 en 2.2) is gebleken dat Essen een lage activiteitsgraad en een relatieve jonge bevolking heeft. Dit doet sterke vermoedens rijzen in de richting van onvoldoende opvangaanbod, of toch minstens naar een onvoldoende coördinatie ervan.

7.7. Beleidsopties

Om in Essen tot een toegankelijke en sluitende kinderopvang te komen dienen er, in aanvulling op de reeds bestaande kinderopvang, vanuit het gemeentebestuur een aantal initiatieven genomen. Inspelend op de vastgestelde behoeften worden vanuit het bestuur volgende 5 beleidsopties vooropgesteld:

1. een kwantitatief voldoende opvangaanbod creëren voor alle kinderen van Essen tussen 2,5 en 12 jaar. Alle Essense scholen, ongeacht de inrichtende macht, dienen gestimuleerd om een minimum aan voor- en naschoolse opvang te organiseren op de schooldagen.
2. het opvangaanbod moet kwalitatief voldoen aan de minimum te verwachten vereisten (o.a. gekwalificeerd en gemotiveerd personeel, huiselijke sfeer, bewaking

en toezicht..), en dit volgens de geldende regelgeving zoals uitgewerkt in de Besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juni 1997.

3. een oplossing uit te werken voor de vastgestelde aanwezige hiaten in de huidige voor- en naschoolse opvang, zoals het voorzien van dringende interventies in noodsituaties. Voor Horendonk wordt een ondersteunend opstartend initiatief genomen.
4. het oprichten van een IBO (initiatief buitenschoolse opvang), met enerzijds als opdracht op een centrale plaats opvang te organiseren voor woensdagnamiddag en vakantiedagen en anderzijds in te spelen op de noden inzake voor- en naschoolse opvang. Afhankelijk van beschikbaarheid van financiële middelen vanuit Vlaamse Overheid dient gestreefd naar een erkenning door en daaraan gekoppelde subsidiering vanuit de Vlaamse Overheid (dit is via Kind en Gezin).
5. het opzetten van een CKO (centrum voor kinderopvang) onder de vorm van een centraal loket waar de ouders met hun specifieke opvangvragen terecht kunnen en verwezen worden naar de opvangmogelijkheden welke zich te Essen aandienen in functie van hun vraagstelling. Dit CKO overkoepelt aldus alle aanwezige opvangvoorzieningen, en heeft steeds een compleet overzicht van het volledige aanbod te Essen.

7.8. Prioriteiten

Om tot uitvoering van de geformuleerde beleidsopties te komen worden volgende prioriteiten gesteld.

7.8.1. Oprichten van een IBO (initiatief buitenschoolse opvang)

Om tot de realisatie van een IBO te komen dient vooreerst door het gemeentebestuur een samenwerkingsovereenkomst aangegaan met een instelling welke garanties biedt voor realisatie van een kwantitatief en kwalitatief opvangaanbod. Vertrekkend vanuit deze overeenkomst dient betrokken instelling de nodige personeelsleden aan te werven om de uitvoering van de omschreven opdracht te verzekeren.

7.8.1.a. Begeleiding opstart IBO

Als eerste prioriteit, en dit voor de periode van februari 2008 tot en met juni 2008, geldt een begeleidende functie in het opstarten van een voor- en naschoolse kinderopvang te Horendonk op de schooldagen. Vanuit het IBO wordt organisatorische ondersteuning gegeven waarbij basisschool Horendonk instaat voor het voorzien van de opvangbegeleiding.

7.8.1.b. Organisatie buitenschoolse opvang

Als tweede prioriteit, en dit vanaf februari 2008, geldt het organiseren van een opvangmogelijkheid voor buitenschoolse opvang op woensdagnamiddag van 12 tot 18 u, en op werkdagen tijdens schoolvakanties van 8 tot 18 u. Deze opvang wordt centraal georganiseerd binnen de infrastructuur van Wigo St Jan, en dit voor maximum 28 kinderen uit het basisonderwijs.

7.8.1.c. Ondersteuning voor- en naschoolse opvang

Als derde prioriteit, en dit met ingang van september 2008, geldt een ondersteunende functie voor de reeds aanwezige voor- en naschoolse kinderopvang in alle Essense scholen op de schooldagen, met als doelstelling oplossend in te spelen op noodsituaties zoals ziekte-afwezigheden en korte vervangingen, en dit met een maximum van 20 interventie-uren per schooljaar per opvanglocatie.

7.8.2. *Oprichting van een CKO*

Aansluitend bij de oprichting van een IBO wordt voorzien in de oprichting van een CKO.